

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ပြုစီရင်တော်မူသော

ဝိရုဏ်သီလဝိနိစ္ဆယ
သိက္ခာဂဗဿကဝိနိစ္ဆယ
ဗညုသီလဝိနိစ္ဆယ

ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အခန်းအဖြတ်

ဝိရတိသီလ ဝိနိစ္ဆယ

၁-ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးကိုပြဆိုခြင်း

၂-ဝိရတိသီလကမ္မပထကြီး ၇-ပါးကိုပြဆိုခြင်း

၃-ဝိရတိ ၃-ပါးနှင့် ဝဇ္ဇနိဿိတ, ဝိဝဇ္ဇနိဿိတကိုခွဲပြခြင်း

၄-ဒွါရ၌ ဝိရတိ ၃-ပါး အထူးကိုပြခြင်း

၅-သမ္ပတ္တစသော ဝိရတိ ၃-ပါးအထူးကိုပြခြင်း

၆-သမာဒါနဝိရတိကို အကျယ်ပြခြင်း

၇-ဝိရတိသီလကို တစ်နည်းပြခြင်း

၈-လူတို့၏ သီလကိုခွဲပြခြင်း

၉-သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာဝိရတိကိုပြခြင်း

၁၀-အာဇီဝဌမကသီလနှင့် မနောကံတို့ကို ပြခြင်း

၁၁-ကုသလကမ္မပထ ၁၀-ပါးဖြစ်ပွားရာ
ကာလကို ပြခြင်း

သိက္ခာဝဟဏ ဝိနိစ္ဆယ

သီလခံယူပုံ ၄-နည်း

ပဌမနည်းကို စိစစ်ပြခြင်း

၂-ဒုတိယနည်းကို စိစစ်ပြခြင်း

၃-၄-တတိယ, စတုတ္ထနည်းတို့ကို စိစစ်ပြခြင်း

အကျဉ်းမှတ်ဖွယ်

ပဉ္စသီလ ဝိနိစ္ဆယ

၁-ပါဏာတိပါတကိုပြဆိုခြင်း

၂-အဒိန္နာဒါနကို ပြဆိုခြင်း

၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကိုပြဆိုခြင်း

၄-မုသာဝါဒကိုပြဆိုခြင်း

၅-သုရာမေရယကိုပြဆိုခြင်း

ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် အဆုံးအဖြတ်

ပဌမပုစ္ဆာ ဖြေဆိုချက်

ဒုတိယပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်

မာတိကာ ပြီးပြီ။

----- * -----

စာပေ

ဝိရတိသီလ ဝိနိစ္ဆယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးကိုပြဆိုခြင်း

ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ပန ဝိရတိယော အနဘိဇ္ဈာ အဗျာပါဒ
သမ္မာဒိဋ္ဌိယောစာတိ ဣမေ ဒသ ကုသလ ကမ္မပထာနာမ။

ပါဏာတိပါတာဒီဟိ=ပါဏာတိပါတ-အစရှိကုန်သော ၇-ပါးကုန်
သော အကုသလကမ္မပထတရားတို့မှ၊ ဝိရတိယော=ကြဉ်ရှောင်မှု
ဟူသော ၇-ပါးကုန်သော ဝိရတိတို့သည်လည်းကောင်း၊ အနဘိဇ္ဈာ
အဗျာပါဒ သမ္မာဒိဋ္ဌိယော=အနဘိဇ္ဈာတရား၊ အဗျာပါဒတရား၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိတရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေ ဒသ=ဤ
၁၀-ပါးကုန်သောတရားတို့သည်၊ ကုသလကမ္မပထာနာမ=ကုသိုလ်
ကမ္မပထတို့မည်ကုန်၏။

၇-ပါးကုန်သော ဝိရတိတို့ဆိုသည်ကား-

- ၁။ ပါဏာတိပါတဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၂။ အဒိန္နာဒါနဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၄။ မုသာဝါဒဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၅။ ပိသုဏဝါစာဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၆။ ဖရုသဝါစာဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၇။ သမ္ပပ္ပလာပဝိရတိ တစ်ပါး၊

ဤ ၇-ပါးကုန်သော ဝိရတိတို့ပေတည်း။

ထို ၇-ပါးကုန်သော ဝိရတိတို့ကို မနောကံ ၃-ပါးတို့နှင့် ပေါင်း သည်ရှိသော် ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးဖြစ်၏။

မနောကံ ၃-ပါး

၁။ အနဘိဇ္ဈာဆိုသည်ကား-အလောဘတရားတည်း။

၂။ အဗျာပါဒဆိုသည်ကား-အဒေါသတရားတည်း။

၃။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုသည်ကား-အမောဟတရားတည်း။

[မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခုအဖွင့်၌ ပြဆိုအပ်သော ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀- ပါးတည်း။]

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ-ဟူသောပုဒ်၌ ဤကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးကို မနုဿဓမ္မဟူ၍ဆို၏။ ဘုရားပွင့်ရာ ကာလ၌လည်းကောင်း၊ ဘုရားပွင့်ရာမဟုတ်သော သုညကမ္ဘာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဘုရားဖွင့်ရာ ဤစကြဝဠာ တို့၌လည်းကောင်း၊ ဘုရားပွင့်ရာမဟုတ်သော တစ်ပါးသော စကြဝဠာ အနန္တတို့၌လည်းကောင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူရှိကြကုန်သော လူသူတော်ကောင်းတို့၏ ပကတိမျိုး ကျင့်ရိုးကျင့်စဉ် တရား ၁၀-ပါးဖြစ်၍ မနုဿဓမ္မ-ဆိုရသတည်း။

ဝိနယောစသုသိက္ခိတော-ဟူသော မင်္ဂလာတရား၌ ဤကုသလ ကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးကို ဂိဟိဝိနယတရား မျိုးဆိုလိုသည်။ လူသူတော် ကောင်းမျိုးတို့၏ ကျင့်ရိုးကျင့်စဉ် ဝိနည်းတရားမျိုးဆိုလိုသည်။ “အပ္ပမာ ဒေါစ ဓဓမ္မသု”ဟူသော မင်္ဂလာတရား၌လည်း ဤကုသလကမ္မပထ တရား ၁၀-ပါးကိုပင် ဆိုသည်။

စကြဝဠာအနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တတို့မှာ လူသတ္တဝါဟူသမျှ၊ နတ်ပြည်
၆-ထပ် နတ်၊ သိကြားသတ္တဝါ ဟူသမျှတို့သည် ဤကုသလကမ္မပထတရား
၁၀-ပါးတို့မှ ဖြစ်ပွားကြရကုန်သည်။ ဤကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-
ပါးမရှိခဲ့လျှင် လောက၌ လူဟူ၍၊ နတ်ဟူ၍၊ သိကြားဟူ၍ပင် မရှိရာပြီ။

ဤ ၁၀-ပါးသောတရားတို့ကို သင်္ဂီတိသုတ်၊ ဒသုတ္တရသုတ်-
အစရှိကုန်သော သုတ္တန်ပါဠိတော်ကြီးတို့၌ “ကုသလကမ္မပထ”ဟူသော
အမည်နှင့် ဟောတော်မူသည်။ များသောအားဖြင့် နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်
၃-ပုံတို့၌ ကာယသုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီသုစရိုက် ၄-ပါး၊ မနောသုစရိုက်
၃-ပါးဟူ၍ “သုစရိတ”အမည်နှင့် ဟောတော်မူသည်။

သင်္ဂီတိသုတ်ပါဠိတော်

ဒသ အကုသလကမ္မပထာ၊ ပါဏာတိပါတော အဒိန္နာဒါနံ
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော မုသာဝါဒေါ ပိသုဏ ဝါစာ ဖရုသဝါစာ
သမ္ပပ္ပလာပေါ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒေါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။

ဒသ ကုသလကမ္မပထာ၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ အဒိန္နာဒါနာ
ဝေရမဏီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာဝေရမဏီ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ
ပိသုဏာယဝါစာယ ဝေရမဏီ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ သမ္ပပ္ပလာပါ
ဝေရမဏီ အနဘိဇ္ဈာ အဗျာပါဒေါ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးကို ပြဆိုခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၂-ဝိရတိသီလကမ္မပထကြီး ၇-ပါးကိုပြဆိုခြင်း

ဤ ၁၀-ပါးသောအကုသလကမ္မပထတရားတို့တွင် အနာတိဇ္ဈာ၊ အဗျာပါဒ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ဟူသော မနောကံ ၃-ပါးတို့သည်ကား ဝိရတိသီလတရားမျိုး မဟုတ်ကြကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤဝိရတိသီလဝိနိစ္ဆယ၌ ထိုမနောကံ ၃-ပါးတို့ကို ချန်လှပ်၍ ရှေ့ဖြစ်သော ဝိရတိသီလ ကမ္မပထတရား ၇-ပါးတို့ကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ ဝိနိစ္ဆယများနှင့်တကွ ထင်ရှားစွာ ပြဆိုပေအံ့။

ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဧတယ ဝိရမန္တိ သယံဝါ ဝိရမတိ
ဝိရမဏမတ္တမေဝ ဝါ ဧတန္တိ ဝိရတိ။ ပါဏာတိပါတာဝိရမန္တဿ ယာ
တသ္မိံ သမယေ ပါဏာတိပါတာ အာရတိ ဝိရတိတိ ဧဝံ ဝုတ္တာ
ကုသလစိတ္တ သမ္ပယုတ္တာ
ဝိရတိ။

အနက်ကား။ ။ ဧတယ=ဤတရားဖြင့်၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ=ပါဏာတိပါတ စသည်အပြား အကုသလကမ္မပထတရား ၇-ပါးတို့မှ၊ ဝိရမန္တိ=ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်၏။ ဣတိ=ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်၊ ဝိရတိ=ဝိရတိမည်၏။

ဝါ=တစ်နည်းကား၊ သယံ=မိမိဟူသောတရားရင်းသည်၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ=ပါဏာတိပါတ စသည်အပြား အကုသလကမ္မပထ တရား ၇-ပါးတို့မှ၊ ဝိရမတိ=ကြဉ်ရှောင်တတ်၏။ ဣတိ=ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်၊ ဝိရတိ=ဝိရတိမည်၏။

ဝါ=တစ်နည်းကား၊ ဧတံ=ဤဝိရတိမည်သည်၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ=ပါဏာတိပါတ စသည်အပြား အကုသလကမ္မပထတရား ၇-ပါးတို့မှ၊ ဝိရမဏမတ္တမေဝ=ကြဉ်ရှောင်ခြင်း ကိရိယာမျှသာတည်း၊ (ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊

နာမသို့

အကောင် အထည်မရှိ-ဟူလို။) ဣတိ=ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်၊
ဝိရတိ=ဝိရတိမည်၏။

[ဝိရတိသဒ္ဓါ၏ဝိဂြိုဟ် ၃-ချက်ကို ပြတော်မူသည်၊ အဓိပ္ပါယ်အထူးမဟုတ်။]

ပါဏာတိပါ တာဝိရမန္တဿ ယာ တသ္မိံ သမယေ ပါဏာတိပါတာ
အာရတိဝိရတိတိ=ပါဏာတိပါတာ ။လ။ အာရတိ ဝိရတိဟူ၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊
ဝုတ္တာ=ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော၊ ကုသလစိတ္တ သမ္ပယုတ္တာ=
ကုသိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော၊ ဝိရတိ=ဝိရတိပေတည်း။

**[ရှေ့ဝိဂြိုဟ် ၃-ချက်၏အရမှာ ပါဠိတော်လာရင်း ဝိရတိကိုပင်ရသည်-ဟု
ပြတော်မူသည်၊ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမန္တဿ ။လ။ အာရတိ ဝိရတိတိ-၌
ဣတိသဒ္ဓါဖြင့် ကျန်ရှိသော ဝိဘင်းပါဠိတော်ဝါကျ ၆-ပါးနှင့်တကွ အဓိန္နာဒါန
ဝိရတိ-စသည်အပြား ဝိရတိ ၆-ပါးတို့ကိုယူ။]**

ဝိရတိသီလကမ္မပထကြီး ၇-ပါးကို ပြဆိုခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၃-ဝိရတိ ၃-ပါးနှင့် ဝဋ္ဋနိဿိတ၊ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတကိုခွဲပြခြင်း ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာဟံ
ဘိက္ခဝေ ဒွယံ ဝဒါမိ၊ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ သာသဝါ
ပုညဘာဂိယာ ဥပဓိဝေပဏ္ဏာ၊ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ
အရိယာ အနာသဝါ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်္ဂိ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ သာသဝါ
ပုညဘာဂိယာ ဥပဓိဝေပဏ္ဏာ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ
ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဖရုသာယ ဝါစာယ
ဝေရမဏီ သမ္ပပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ
သမ္မာဝါစာ သာသဝါ ပုညဘာဂိယာ ဥပဓိဝေပဏ္ဏာ။

ကတမာ စ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာဝါစာ အရိယာ
အနာသဝါ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်္ဂံ၊ ယာ ခေါ ဘိက္ခုဝေ
အရိယစိတ္တဿ အနာသဝစိတ္တဿ အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂီနော
အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝယတော စတူဟိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ အာရတိ
ဝိရတိ ပဋိဝိရတိ ဝေရမဏီ၊ အယံ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာဝါစာ
အရိယာ အနာသဝါ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်္ဂံ။

ကတမော စ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာကမ္မန္တော၊
သမ္မာကမ္မန္တဟံ ဘိက္ခုဝေ ဒွယံ ဝဒါမိ၊ အတ္ထိ ဘိက္ခုဝေ
သမ္မာကမ္မန္တော သာသဝေါ ပုညဘာဂိယော ဥပဓိဝေပက္ခော၊
အတ္ထိ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာကမ္မန္တော အရိယော အနာသဝေါ
လောကုတ္တရော မဂ္ဂင်္ဂံ။

ကတမော စ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာကမ္မန္တော သာသဝေါ
ပုညဘာဂိယော ဥပဓိဝေပက္ခော၊ ပါဏာတိပါတာ
ဝေရမဏီ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ
ဝေရမဏီ၊ အယံ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာကမ္မန္တော သာသဝေါ
ပုညဘာဂိယော ဥပဓိဝေပက္ခော။

ကတမော စ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာကမ္မန္တော အရိယော
အနာသဝေါ လောကုတ္တရော မဂ္ဂင်္ဂံ၊ ယာ ခေါ ဘိက္ခုဝေ
အရိယစိတ္တဿ အနာသဝစိတ္တဿ အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂီနော
အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝယတော တီဟိ ကာယဒုစ္စရိတေဟိ
အာရတိ ဝိရတိ ပဋိဝိရတိ ဝေရမဏီ၊ အယံ ဘိက္ခုဝေ
သမ္မာကမ္မန္တော အရိယော အနာသဝေါ လောကုတ္တရော
မဂ္ဂင်္ဂံ။

ကတမော စ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာ
အာဇီဝါဟံ ဘိက္ခုဝေ ဒွယံ ဝဒါမိ၊ အတ္ထိ ဘိက္ခုဝေ
သမ္မာအာဇီဝေါ သာသဝေါ ပုညဘာဂိယော ဥပဓိ
ဝေပက္ခော၊ အတ္ထိ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ အရိယော
အနာသဝေါ လောကုတ္တရော မဂ္ဂင်္ဂိ။

ကတမော စ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ သာသဝေါ
ပုညဘာဂိယော ဥပဓိဝေပက္ခော၊ ဣဓ ခေါ ဘိက္ခုဝေ
ဧကစ္စော မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဟာယ သမ္မာအာဇီဝေန ဇီဝိတံ
ကပ္ပေတိ၊ အယံ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ သာသဝေါ
ပုညဘာဂိယော ဥပဓိဝေပက္ခော။

ကတမော စ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ အရိယော
အနာသဝေါ လောကုတ္တရော မဂ္ဂင်္ဂိ၊ ယာ ခေါ ဘိက္ခုဝေ
အရိယစိတ္တဿ အနာသဝစိတ္တဿ အရိယမဂ္ဂသမ္ပိနော
အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝယတော မိစ္ဆာအာဇီဝါ အာရတိ ဝိရတိ
ပဋိဝိရတိ ဝေရမဏီ၊ အယံ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ
အရိယော အနာသဝေါ လောကုတ္တရော မဂ္ဂင်္ဂိ။

**[အာဇီဝဌမကသီလစောင့်ထိန်းကြသူတို့ ဆောင်ရွက်ကြရန် ကောင်းလှသော
မဇ္ဈိမ နိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ မဟာစက္ကာလီသက သုတ်ပါဠိတော်ကြီး
ပေတည်း။]**

ပါဠိတော်အနက်

ဘိက္ခုဝေ=ရဟန်းတို့၊ သမ္မာဝါစာ=သမ္မာဝါစာဟူသည်၊ ကတမာစ=
အဘယ်နည်းဟူမူကား၊ ဘိက္ခုဝေ=ရဟန်းတို့၊ သမ္မာဝါစံ=သမ္မာဝါစာကို၊
ဒွယံ=၂-ပါးရှိ၏ဟူ၍၊ အဟံ=ငါဘုရားသည်၊ ဝဒါမိ=ဟောတော်မူ၏။

၁။ ဘိက္ခုဝေ=ရဟန်းတို့၊ သာသဝါ=အာသဝတရား ၄-ပါးတို့၏ အာရုံဖြစ်သော၊ ပုညဘာဂိယာ=ပုညဘိသင်္ခါရတွင် အဝင်အပါဖြစ်သော၊ ဥပဓိဝေပက္ကာ=ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ လူ့ရပ် နတ်ရွာ ကောင်းမြတ်ရာ ဝယ် ခန္ဓာ ၅-ပါး ဥပဓိတရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ သမ္မာဝါစာ= လောကီသမ္မာဝါစာသည်လည်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။

၂။ ဘိက္ခုဝေ=ရဟန်းတို့၊ အရိယာ=ဖြူစင်သော၊ အနာသဝါ= အာသဝတရား ၄-ပါးတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော၊ လောကုတ္တရာ=လောက ကို လွန်နိုင်သော၊ မဂ္ဂင်္ဂီ=မဂ္ဂင်္ဂအစစ်ဖြစ်သော၊ သမ္မာဝါစာ=သမ္မာဝါစာ သည်လည်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။

သာသဝါ=အာသဝတရား ၄-ပါးတို့၏အာရုံဖြစ်သော၊ ပုည ဘာဂိယာ=ပုညဘိသင်္ခါရတွင် အဝင်အပါဖြစ်သော၊ ဥပဓိဝေပက္ကာ= ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ လူ့ရပ် နတ်ရွာ ကောင်းမြတ်ရာဝယ် ခန္ဓာ ၅- ပါးဥပဓိတရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေ တတ်သော၊ သမ္မာဝါစာ=လောကီ သမ္မာဝါစာဟူသည်၊ ကတမာစ=အဘယ်နည်းဟူမူကား-

၁။ မုသာဝါဒါ=မုသာဝါဒဒုစရိုက်တရားမှ၊ ဝေရမဏီ=ကြဉ် ရှောင်ခြင်းတစ်ပါး၊ ပိသုဏာယဝါစာယ=ကုန်းတိုက်ခြင်း ဟူသော ပိသုဏ ဝါစာဒုစရိုက်တရားမှ၊ ဝေရမဏီ=ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတစ်ပါး၊ ဖရုသာယ ဝါစာယ=ဆဲရေးခြင်းဟူသော ဖရုသာဝါစာ ဒုစရိုက်တရားမှ၊ ဝေရမဏီ= ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတစ်ပါး၊ သမ္မပ္ပလာပါ=အပြန်အဖျင်း ပြောဆိုခြင်းဟူသော သမ္မပ္ပလာပ ဒုစရိုက်တရားမှ၊ ဝေရမဏီ=ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတစ်ပါး၊ ဘိက္ခုဝေ=ရဟန်းတို့၊ အယံ=ဤ ၄-ပါးသောဝိရတိ တရားသည်၊ သာသဝါ= အာသဝတရား ၄-ပါးတို့၏ အာရုံဖြစ်သော၊ ပုညဘာဂိယာ=ပုညဘိ

သင်္ခါရတွင် အဝင်အပါဖြစ်သော၊ ဥပဓိဝေပက္ကာ=ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ လူ့ရုပ် နတ်ရွာ ကောင်းမြတ်ရာဝယ် ခန္ဓာ ၅-ပါးဥပဓိတရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ သမ္မာဝါစာ=လောကီသမ္မာဝါစာမည်၏။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ အရိယာ=ဖြူစင်သော၊ အနာသဝါ= အာသဝ တရား ၄-ပါးတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော၊ လောကုတ္တရာ=လောကကို လွန်နိုင်သော၊ မဂ္ဂင်္ဂီ=မဂ္ဂင်အစစ်ဖြစ်သော၊ သမ္မာဝါစာ=သမ္မာဝါစာ ဟူသည်၊ ကတမာစ=အဘယ်နည်းဟူမူကား-

၂။ အရိယစိတ္တဿ=ဖြူစင်သောစိတ်ရှိသော၊ အနာသဝစိတ္တဿ= အာသဝတရားတို့မှ လွတ်ကင်းသော စိတ်ရှိသော၊ အရိယမဂ္ဂံ=အရိယာ မဂ်ကို၊ ဘာဝယတော-ဘာဝယန္တဿ=ဖြစ်ပွားစေဆဲဖြစ်၍၊ အရိယမဂ္ဂ သမဂ္ဂီနော=အရိယာမဂ်နှင့် ပြည့်စုံဆဲဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ စတူဟိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ=၄-ပါးသော ဝစီဒုစရိုက်တရားတို့မှ၊ ခေါ=စင်စစ်၊ ယာ အာရတိ=အကြင်ဝေးစွာကြည်ရှောင်ခြင်းသည်၊ ယာဝိရတိ=အကြင် အထူးကြည်ရှောင်ခြင်းသည်၊ ယာပဋိဝိရတိ=အကြင်တစ်ဖန် ကြည် ရှောင်ခြင်းသည်၊ ယာဝေရမဏီ=အကြင်လွတ်ကင်းအောင် ကြည်ရှောင် ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ အယံ=ဤသမ္မာဝါစာသည်၊ အရိယာ=ဖြူစင်သော၊ အနာသဝါ=အာသဝတရား ၄-ပါးတို့၏ အာရုံ မဟုတ်သော၊ လောကုတ္တရာ=လောကကို လွန်နိုင်သော၊ မဂ္ဂင်္ဂီ=မဂ္ဂင် အစစ်ဖြစ်သော၊ သမ္မာဝါစာ=သမ္မာဝါစာ မည်၏။

[သမ္မာကမ္မန္တ ၂-ပါးအကျဉ်းအကျယ် အနက်လွယ်ဖြီ]

နာမသို့

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ဣဓ=ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော=အချို့သော
သူသည်၊ မိစ္ဆာအာဇီဝံ=ယုတ်မာသော အသက်မွေးမှုကို၊ ပဟာယ=
ပယ်စွန့်၍၊ သမ္မာအာဇီဝေန=ကောင်းသော အသက်မွေးခြင်းဖြင့်၊
ဇီဝိတံ=အသက်ကို၊ ကပ္ပေတိ=ပြုစုမွေးမြူ၏၊ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊
အယံ=ဤသမ္မာအာဇီဝသည်၊ သာသဝေါ=အာသဝေါတရား ၄-ပါးတို့၏
အာရုံဖြစ်သော၊ ပုညဘာဂိယော=ပုညဘိသင်္ခါရတွင် အဝင်အပါ
ဖြစ်သော၊ ဥပဓိဝေပက္ကော=ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ လူ့ရပ် နတ်ရွာ
ကောင်းမြတ်ရာဝယ် ခန္ဓာ ၅-ပါး ဥပဓိတရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊
သမ္မာအာဇီဝေါ=လောကီ သမ္မာအာဇီဝမည်၏။

[ကြွင်းကျန်သောပုဒ်များအနက်ပေးလွယ်ပြီ။]

ဤပါဠိတော်မြတ်ကြီးဝယ် အချုပ်အကျဉ်းလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကား-
ဝိရတိသည်-

၁။ သမ္မာဝါစာဝိရတိ၊

၂။ သမ္မာကမ္မန္တဝိရတိ၊

၃။ သမ္မာအာဇီဝိရတိ-

ဟူ၍ ၃-ပါးရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင်-

၁။ သမ္မာဝါစာ ဝိရတိသည်လည်း-

၁။ လောကီသမ္မာဝါစာ ဝိရတိ၊

၂။ လောကုတ္တရာသမ္မာဝါစာ ဝိရတိ-

ဟူ၍ ၂-ပါးရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင်-

၁။ ဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်၍ ပုညာဘိသင်္ခါရမျိုးဖြစ်သော သမ္မာဝါစာသည် လောကီသမ္မာဝါစာမည်၏။

၂။ အရိယာမဂ်စိတ်၌ယှဉ်သော သမ္မာဝါစာသည် လောကုတ္တရာသမ္မာဝါစာမည်၏။

[လောကီသမ္မာဝါစာပင်ဖြစ်သော်လည်း ယခုအခါ သာသနာတော်တွင်း၌ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်၍ ပါရမီမျိုး၊ ဗောဓိပက္ခိယမျိုးဖြစ်သော သမ္မာဝါစာကိုမူကား သောတာပတ္တိမဂ်၌ သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်မြဲဖြစ်၏။]

၂။ သမ္မာကမ္မန္တဝိရတိသည်လည်း ထို့အတူ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ၂-ပါးရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင်-

၁။ ဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်၍ ပုညာဘိသင်္ခါရမျိုးဖြစ်သော သမ္မာကမ္မန္တသည် လောကီသမ္မာကမ္မန္တမည်၏။

၂။ အရိယမဂ်စိတ်၌ယှဉ်သော သမ္မာကမ္မန္တသည် လောကုတ္တရာသမ္မာကမ္မန္တမည်၏။

[လောကီသမ္မာကမ္မန္တပင်ဖြစ်သော်လည်း ယခုအခါ သာသနာတော်တွင်း၌ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်၍ ပါရမီမျိုး၊ ဗောဓိပက္ခိယမျိုးဖြစ်သော သမ္မာကမ္မန္တကိုမူကား သောတာပတ္တိမဂ်၌ သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်မြဲဖြစ်၏။]

၃။ သမ္မာအာဇီဝဝိရတိသည်လည်း ထို့အတူ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ၂-ပါးရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင်-

၁။ ဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်၍ ပုညာဘိသင်္ခါရမျိုးဖြစ်သော သမ္မာအာဇီဝသည် လောကီသမ္မာအာဇီဝမည်၏။

၂။ အရိယမဂ်စိတ်၌ယှဉ်သော သမ္မာအာဇီဝသည် လောကုတ္တရာသမ္မာအာဇီဝမည်၏။

[လောကီ သမ္မာအာဇီဝပင်ဖြစ်သော်လည်း ယခုအခါ သာသနာတော်တွင်း၌
ဝိဇ္ဇနီသိတဖြစ်၍ ပါရမီမျိုး၊ ဗောဓိပက္ခိယမျိုးဖြစ်သော သမ္မာအာဇီဝ
ကိုမူကား သောတာပတ္တိမဂ်၌ သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်မြဲဖြစ်၏။]

လောကီဝိရတိ ၃-ပါးကား မဟာကုသိုလ်စိတ်၌ယှဉ်၏။

- (၁) ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိကို တောင့်တ၍ စောင့်ထိန်း
အပ်သော ဝိရတိသီလမျိုးသည် ဝဇ္ဇနီသိတ သီလမည်၏။
သံသရာကျွတ်လွတ်ဘို့ သီလမျိုးမဟုတ်။
- (၂) နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တ၍ စောင့်ထိန်းအပ်သော ဝိရတိ
သီလမျိုးသည် ဝိဇ္ဇနီသိတသီလမည်၏။

ဝိဇ္ဇနီသိတသီလမျိုးသည် ဗောဓိပက္ခိယမျိုး၊ ပါရမီမျိုး ဟူ၍ ၂-
မျိုးရှိ၏။

- (၁) ယခုဘဝ၌ပင်လျှင် မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန်တရား၊
သမ္ပပ္ပဓာန်တရားတို့ကို အားထုတ်ကြရာ၌ သတိပဋ္ဌာန်၊
သမ္ပပ္ပဓာန်၊ ဈာန်၊ ဝိပဿနာတို့၏ အခြေခံဖြစ်သော
ဝိရတိသီလသည် ဗောဓိပက္ခိယမျိုး မည်၏။
- (၂) သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တရားတို့ကိုမူကား အားမထုတ်ဘဲ
နောင်နိဗ္ဗာန်ကိုရဘို့ဟူ၍ စောင့်ထိန်းအပ်သော ဝိရတိ
သီလသည် ပါရမီမျိုးမည်၏။

ထို ၂-မျိုးလုံးကိုပင် ဝိဇ္ဇနီသိတချည်းဖြစ်ပေ၍ သောတာပတ္တိ
မဂ်၌ သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်ရ၏။ ဤသီလနှင့်နိစ္စပြည့်စုံသော ယခုကာလ
သီလဝန္တပုထုဇဉ် ရဟန်းတော်များကိုလည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်
လေးတွင် သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၌ သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်ရ၏။

[ဤပါဠိတော်ကို ထောက်မြော်၍ ဝိရတိသီလမှန်လျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
ဧကန်ဖြစ်သည်ဟု မဆိုသာ၊ ဝိရတိသီလပင်မှန်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်
ကြောင်း မဟုတ်သည်လည်း ရှိသေး၏-ဟုသိရ၏။]

“သာသဝါ ပုညဘာဂိယာ၊ ဥပဓိဝေပက္ကာ-” ဟူသော ပါဠိတော်
နှင့်အညီ ပုညဘာဂိယာရရှိပြီးဖြစ်ကုန်သော သမ္မာဝါစာဝိရတိ၊ သမ္မာ
ကမ္မန္တဝိရတိ၊ သမ္မာအာဇီဝဝိရတိ၊ ဤလောကီဝိရတိ ၃-ပါးတို့သည်ကား
ဤစကြဝဠာတွင် ဘုရားပွင့်ရာကာလ၌လည်းကောင်း၊ ဘုရားပွင့်ရာ
မဟုတ်သော သုညကမ္ဘာတို့၌လည်းကောင်း ဤစကြဝဠာမှ တစ်ပါးသော
အနန္တစကြဝဠာတို့၌လည်းကောင်း ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူရှိ
ကြကုန်သော လူသူတော်ကောင်းတို့၏ ပကတိမျိုး ကျင့်ရိုးကျင့်စဉ် အရိုး
တွင်သော ဝိရတိသီလတရား ၃-ပါးတို့တည်း။

ဝိရတိ ၃-ပါးနှင့် ဝဋ္ဋနိဿိတ၊ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတကို ခွဲပြခြင်း ပြီး၏။

၄-ဒွါရ၌ ဝိရတိ ၃-ပါး အထူးကိုပြခြင်း

- ၁။ သမ္မာကမ္မန္တသည် ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါးမှ ကြဉ်ရှောင်မှု
ဖြစ်၍ ကာယကံသီလမည်၏။
- ၂။ သမ္မာဝါစာသည် ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါးမှ ကြဉ်ရှောင်မှုဖြစ်၍
ဝစီကံသီလမည်၏။
- ၃။ သမ္မာအာဇီဝသည်လည်း ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက်တို့မှ
ကြဉ်ရှောင်မှုပင်ဖြစ်၏။

ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော်---

၁။ ကာယဒုစရိုက်မှ ကြဉ်ရှောင်မှုမှာ သမ္မာကမ္မန္တနှင့် သမ္မာ အာဇီဝသည် အဘယ်သို့ခြားနားကြပါသနည်း။

၂။ ဝဇီဒုစရိုက်မှ ကြဉ်ရှောင်မှုမှာ သမ္မာဝါစာနှင့် သမ္မာ အာဇီဝသည် အဘယ်သို့ခြားနားကြပါသနည်း မေးရန်ရှိ၍ -

ထိုအမေးကို ၎င်းအဋ္ဌကထာနံပါတ် (၂၃၇-၂၃၈)တို့မှာ ဖြေဆိုပေ၏။

ပါဌ်လျှောက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပြဆိုလိုက်အံ့။ ။အာဇီဝမည်သည် ပျက်သည်ရှိသော ကာယဒွါရ၊ ဝဇီဒွါရတို့၌သာလျှင် ပျက်တတ်၏။ မနောဒွါရ၌ အာဇီဝပျက်သည်ဟူ၍မရှိ၊ အာဇီဝပြည့်သည်ရှိသော် ကာယဒွါရ၊ ဝဇီဒွါရတို့၌သာ ပြည့်၏။ မနောဒွါရ၌ အာဇီဝပြည့်သည် ဟူ၍မရှိ။

ကာယဒွါရ၌ ဒုစရိုက်ဖြစ်ပွားမှုသည် အသက်မွေးရန် အကြောင်း နှင့်ဖြစ်ပွားမှု၊ အသက်မွေးရန်အကြောင်းမှ အလွတ်ကိစ္စနှင့်ဖြစ်ပွားမှု-ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။ ဝဇီဒွါရ၌ ဒုစရိုက်ဖြစ်ပွားမှုမှာလည်း ထိုနည်းတူ ၂-မျိုးရှိ၏။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင်-

၁။ (က) မင်း၊ မင်းအမတ်ကြီးတို့သည် ပျော်ရွှင်မြူးထူးခြင်း၌ လေ့ကျက်ကြကုန်လျက် မိမိတို့၏ ရဲရင့်ခြင်း သူရသတ္တိကို ပြကြကုန်ရာ တောသို့သွား၍ သား သမင် ပစ်ခြင်း၊ လမ်းခရီး၌ လုယက်ခြင်း၊ သူတစ်ပါး သား မယားကို ကျူးလွန်ခြင်းများကို ပြကြကုန်၏။ ဤအမှုမျိုးသည် အသက်မွေးရန် အကြောင်းမှ အလွတ်

ဖြစ်သော ကာယဒုစရိုက်မှုမျိုးသက်သက် ဖြစ်၏။
ထိုအမှုမျိုးမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် သမ္မာကမ္မန္တ ဝိရတိ
သာမည်၏။ သမ္မာအာဇီဝဝိရတိမမည်။

(ခ) ထိုမင်း၊ မင်းအမတ်တို့သည်ပင်လျှင် ပျော်ရွှင်မြူး
ထူးခြင်းစသည်ကို အကြောင်းပြု၍ မုသားဆိုခြင်း၊
ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ဆဲရေးခြင်း၊ အပြန်အဖျင်းပြောဆိုခြင်း
ဟူသော ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါးတို့ကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။
ဤအမှုမျိုးသည် အသက်မွေးရန် အကြောင်းမှ အလွတ်
ဖြစ်သော ဝစီဒုစရိုက်မှုမျိုး သက်သက်ဖြစ်၏။ ထိုအမှု
မျိုးမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် သမ္မာဝါစာဝိရတိသာ
မည်၏။ သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတိမမည်။

၂။ (က) အသက်မွေးရန်ဥစ္စာဓနရမှုကို အကြောင်းပြု၍ တံငါ၊
မုဆိုး၊ သူခိုး၊ ဓားပြစသည်တို့သည် သတ်ဖြတ်မှု၊ ခိုးဝှက်
တိုက်ခိုက်မှု၊ အိမ်ရာကျူးလွန်မှုကို ပြုကြကုန်၏။
ဤအမှုမျိုးသည် မိစ္ဆာဇီဝမှုမျိုးဖြစ်၏။ ထိုအမှုမျိုးမှ
ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝဝိရတိမည်၏။

(ခ) မင်း၊ မင်းအမတ်စသည်တို့သည် တံစိုးလက်ဆောင်
စား၍ မုသားပြောဆိုကြကုန်၏။ ကုန်းတိုက်ကြကုန်၏။
ဆဲရေးကြကုန်၏။ အကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို
ပြောဆိုကြကုန်၏။ ဤအမှုမျိုးသည် မိစ္ဆာဇီဝမှုမျိုးဖြစ်၏။
ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှုမျိုးမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝ
ဝိရတိမည်၏။

ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာဇီဝဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာဇီဝဒုစရိုက် ၄-ပါး၊ ထို ၇-ပါးသော မိစ္ဆာဇီဝတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝဝိရတိ ၇-ပါးဖြစ်၏။

[ဤကား မဟာအဋ္ဌကထာနည်းတည်း။]

မဟာသီဝမထေရ်ကြီးအယူကား-

အသက်မွေးမှုကြောင့် ပြုကြသည်ရှိသော် သတ်ဖြတ်မှု၊ ခိုးမှု၊ အိမ်ရာကျူးလွန်မှု၊ မုသားဆိုမှု၊ ကုန်းတိုက်မှု၊ ဆဲရေးမှု၊ အပြိန်အဖျင်း ပြောဆိုမှုမျိုးသည် ကာယဒုစရိုက်မှု၊ ဝစီဒုစရိုက်မှုသာ မည်ကုန်၏။ ထိုအမှုတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် သမ္မာကမ္မန္တဝိရတိ၊ သမ္မာဝါစာဝိရတိ သာမည်၏။ ထိုဒုစရိုက်မှုမျိုးတို့မှ အလွတ်ဖြစ်သော ကုဟနဝတ္ထု ၃-ပါးတို့ကိုပြု၍ အသက်မွေးခြင်းသည် မိစ္ဆာဇီဝသက်သက်ဖြစ်၏။ ထိုမိစ္ဆာ ဇီဝသက်သက်မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝဝိရတိမည်၏-ဟု မိန့်ဆို၏။

ထိုမထေရ်ကြီး၏အယူ၌-

မိစ္ဆာဇီဝလည်းဟုတ်ပေ၏။ သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတိလည်းမှန်ပေ၏။ သို့ရာတွင် လူပကတိတို့နှင့်စပ်ဆိုင်သော မိစ္ဆာ ဇီဝမျိုး မဟုတ်။ သမ္မာ အာဇီဝမျိုးမဟုတ်။ ရသေ့၊ ရဟန်းတို့နှင့်သာ စပ်ဆိုင်၏။ လူပကတိတို့၏ မိစ္ဆာဇီဝမျိုး၊ သမ္မာအာဇီဝဝိရတိမျိုး များစွာကျန်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမထေရ်ကြီး၏ မိစ္ဆာဇီဝ၊ သမ္မာအာဇီဝတို့ကို ရှေးမဟာအဋ္ဌကထာ နည်း၌ထည့်သွင်း၍ မဟာအဋ္ဌကထာနည်းကိုသာ ပဓာနထားရမည်-ဟု ဆုံးဖြတ်ပေ၏။

အသိ

အယံပန ကောဋိပတ္တော မိစ္ဆာဇီဝေါ တတော ဝိရတိ
သမ္မာအာဇီဝေါနာမ-
ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၏ ပိဏ္ဍတ္တအဓိပ္ပါယ်တည်း။

ဤသမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာဝါစာတို့နှင့် သမ္မာအာဇီဝ ခွဲခန်းတို့၌
လာသော မင်း၊ မင်းအမတ်၊ တံငါ၊ မုဆိုး၊ သူခိုး၊ ဓားပြ စသည်တို့၏
ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဒုစရိုက်မှုတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းများသည်လည်း သမ္မာဝါစာ၊
သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတိသီလ အစစ်ပင် ဖြစ်သတည်း။
အာဇီဝဋ္ဌမကသီလအစစ်ပင်ဖြစ်သတည်း။

အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ
သာသဝေါ ပုညဘာဂိယော ဥပဓိဝေပတ္တော-
ဟူသော ပါဠိတော်မှာပါဝင်သော သီလမျိုးပေတည်း။

ဒွါရန္တ ဝိရတိ ၃-ပါးအထူးကို ပြခြင်းဖြစ်၏။

-----*-----

၅-သမ္ပတ္တစသော ဝိရတိ ၃-ပါးအထူးကိုပြခြင်း

ယခုအခါ သမ္ပတ္တဝိရတိ၊ သမာဒါနဝိရတိ၊ သမုစ္ဆေဒဝိရတိ ၃-
ပါးကို ခွဲ၍ပြပေအံ့။

သာ ပဘောဒတော တိဝိဓာ ဟောတိ သမ္ပတ္တဝိရတိ
သမာဒါနဝိရတိ သမုစ္ဆေဒဝိရတိတိ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာပါရှိ။]

အနက်ကား။ ။ သာ=ထိုဝိရတိသည်၊ သမ္ပတ္တဝိရတိ=အတွေ့ကို
ရှောင်ကြဉ်သော သမ္ပတ္တဝိရတိလည်းကောင်း၊ သမာဒါနဝိရတိ=
ခံယူဆောက်တည်၍ ရှောင်ကြဉ်သော သမာဒါနဝိရတိလည်းကောင်း၊

နာမိ

သမုတ္တေဝိရတိ=အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်သော သမုတ္တေဝိရတိလည်းကောင်း၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ပဘောဒတော=အပြားအားဖြင့်၊ တိဝိဓာ=၃-ပါးအပြားရှိ
သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

[သမ္ပတ္တဝိရတိ ၇-ပါး၊ သမာဒါနဝိရတိ ၇-ပါး၊ သမုတ္တေဝိရတိမူကား တစ်ပါးသာ။

]

သမ္ပတ္တဝိရတိ ၇-ပါးဆိုသည်ကား-

- ၁။ ပါဏာတိပါတ ဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၂။ အဒိန္နာဒါန ဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၄။ မုသာဝါဒ ဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၅။ ဝိသုဇ္ဈာဝါစာ ဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၆။ ဖရုသဝါစာ ဝိရတိ တစ်ပါး၊
- ၇။ သမ္ပပ္ပလာပ ဝိရတိ တစ်ပါး၊

[သမာဒါနဝိရတိ ၇-ပါးလည်း ထိုနည်းတူ။]

တတ္ထ အသမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ အတ္တနော ဇာတိဝယ-
ဗဟုသစ္စာဒီနိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ အယုတ္တံ အမှာကံ ဧဝရူပံ ပါပံ
ကာတုန္တိ သမ္ပတ္တံ ဝတ္ထံ၊ အဝီတိက္ကမန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝိရတိ
သမ္ပတ္တဝိရတိတိ ဝေဒိတဗျာ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာပါဌ်။]

အနက်ကား။ ။ တတ္ထ=ထို ၇-ပါးသော ဝိရတိတို့တွင်၊ အသမာ-
ဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ=ခံယူဆောက်တည်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိဘဲလျက်၊
အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဇာတိဝယဗဟုသစ္စာဒီနိ=အမျိုး၊ အရွယ်၊ ဗဟုသုတ
ဂုဏ်စသည်တို့ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ=ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍၊ အမှာကံ=ငါတို့အား၊

ဧဝရူပံ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ ပါပံ=မကောင်းမှုကို၊ ကာတု=ပြုခြင်းငှါ၊ အယုတ္တံ=မသင့်၊ ဣတိ=ဤသို့ဆင်ခြင်၍၊ သမ္ပတ္တံ=ဆိုက်တိုက် တွေ့ကြုံ၍ နေသော၊ ဝတ္ထု=ဒုစရိုက်မှုကို၊ အဝီတိက္ကမန္တာနံ=မကျူးလွန်ဘဲရှောင်လွှဲ ကြဉ်ဖယ်ကြကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့အား၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ=ဖြစ်လာ သော၊ ဝိရတိ=ဝိရတိကို၊ သမ္ပတ္တဝိရတိတိ=သမ္ပတ္တဝိရတိဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ= သိအပ်၏။

[သမ္ပတ္တဝိရတိ ၇-ပါးတို့၏အကျယ်ကို ပြဆိုသော အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယပေတည်း။]

သမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ ပန သိက္ခာပဒသမာဒါနေစ
တတုတ္တရိစ အတ္တနော ဇီဝိတမ္ပိ ပရိစ္စဇိတွာ ဝတ္ထု
အဝီတိက္ကမန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝိရတိ သမာဒါန ဝိရတိတိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာပါဌ်။]

အနက်ကား။ ။ သမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ ပန=ခံယူဆောက်တည် သော သိက္ခာပုဒ်ရှိကုန်သော သူတို့အားမူကား၊ သိက္ခာပဒ သမာဒါနေစ= သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ခံယူဆောက်တည်ဆဲအခါ၌ လည်းကောင်း၊ တတုတ္တရိစ= ထိုခံယူဆောက်တည် ဆဲအခါမှ နောက်ကာလ၌လည်းကောင်း၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဇီဝိတမ္ပိ=အသက်ကိုသော်လည်း၊ ပရိစ္စဇိတွာ=စွန့်၍၊ ဝတ္ထု=ဒုစရိုက်မှုကို၊ အဝီတိက္ကမန္တာနံ=မလွန်ကျူးကုန်သောသူတို့အား၊ အဝီတိက္ကမနေစ=မလွန်ကျူးဘဲ ရှောင်လွှဲကြဉ်ဖယ် ဆဲခဏ၌လည်း ကောင်း၊ (ထည့်ပါဌ်)၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ=ဖြစ်သော၊ ဝိရတိ=ဝိရတိကို၊ သမာဒါန ဝိရတိတိ=သမာဒါန ဝိရတိဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်၏။

[ပါဏာတိပါတဝိရတိမှစ၍ သမ္ပပ္ပလာပဝိရတိတိုင်အောင် သမာဒါနဝိရတိ ၇-ပါးတို့၏ အကျယ်ကိုပြဆိုသော အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယပေတည်း။]

စာစာသို့

အရိယမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ ပန ဝိရတိသမုဇ္ဈေဒဝိရတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာပါဌ် နံပါတ်-၁၃၂။]

အရိယာမဂ်နှင့်ယှဉ်သောဝိရတိကို သမုဇ္ဈေဒဝိရတိ-ဟူ၍ သိ
အပ်၏။ [အနက်။]

[သမုဇ္ဈေဒဝိရတိကိုပြဆိုသော အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယပေတည်း။]
[သမ္ပတ္တစသော ဝိရတိ ၃-ပါးအထူးကို ပြခြင်းပြီး၏။]

၆-သမာဒါနဝိရတိကို အကျယ်ပြခြင်း

ထိုသမ္ပတ္တ၊ သမာဒါန၊ သမုဇ္ဈေဒဝိရတိ ၃-ပါးတို့တွင် ခံယူ
ဆောက်တည်မှုမရှိဘဲ အတွေ့ကို ကြဉ်ရှောင်သော သမ္ပတ္တဝိရတိ ၇-
ပါး၊ လောကုတ္တရာမဂ်၌ယှဉ်သော သမုဇ္ဈေဒဝိရတိများကား-ထင်ရှားပြီ၊
ခံယူဆောက်တည်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော သမာဒါနဝိရတိ ၇-ပါး၌
ခံယူဆောက်တည်ပုံ အခြင်းအရာများကို ၎င်းအဋ္ဌကထာစာအုပ် နံပါတ်-
၁၂၂-မှာ ရှိတိုင်းပြဆိုပေအံ့။

၁။ သမ္မာကမ္မန္တဝိရတိသီလကို

(က) ကာယဒွါရဖြင့် ခံယူပုံ

ယဒါ ဟိ ဂေနစိ ကာရဏေန ဝတ္ထု အသက္ကောန္တော
ပါဏာတိပါတာ အဒိန္နာဒါနာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ
ပဋိဝိရမာမိတိ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဂဏှာတိ၊
တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရမ္ပိ ကာယ ဒွါရမေဝ၊ ဧဝံ ကုသလံ
ကာယကမ္မံ ကာယဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာပါဌ်။]

အဓိပ္ပါယ်ကား။

။ အကြင်အခါ၌ လျှာနာခြင်း၊ သွားနာခြင်း အစရှိသော တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် နှုတ်ဖြင့်မြွက်ဆိုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရမာမိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရမာမိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမိ-ဟူ၍ ၃-ခုသော သိက္ခာပုဒ် တို့ကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြုဟန်ပြု၍ ကာယဒွါရဖြင့် ခံယူ ဆောက်တည်၏။ ထိုအခါ၌ ထိုသူ၏ကံသည် ကာယကံပေတည်း၊ ဒွါရသည်လည်း ကာယဒွါရသာလျှင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ကုသိုလ်ကာယကံ ၃-ပါးသည် ကာယဒွါရ၌ဖြစ်၏။

[ဤအဋ္ဌကထာ၌ ပါဏာတိပါတာ၊ အဒိန္နာဒါနာ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမိ-ဟု သိက္ခာပုဒ် ၃-ခုကို တစ်ပေါင်းတည်းဆိုရာ၌ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရမာမိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရမာမိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမိ-ဟု ခွဲ၍ယူလေ။]

(ခ) ဝစီဒွါရဖြင့် ခံယူပုံ

ယဒါ ပန တာနေဝ သိက္ခာပဒါနိ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဂဏှာတိ၊ တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရံ ပန ဝစီဒွါရံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာပါဌ်။]

အဓိပ္ပါယ်ကား။

။ အကြင်အခါ၌ ထိုကာယကံ သိက္ခာပုဒ် ၃-ပါးတို့ကိုပင်လျှင် ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရမာမိ- စသည်ဖြင့် နှုတ်မြွက်ခြင်းကိုပြု၍ ခံယူဆောက်တည်၏။ ထိုအခါ၌ ကံသည် ကာယကံဖြစ်၏၊ ဒွါရသည်မူကား ဝစီဒွါရဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ကုသိုလ်ကာယကံ ၃-ပါးသည် ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်၏။

(ဂ) မနောဒွါရဖြင့် ခံယူပုံ

ယဒါ ပန တေသု သိက္ခာပဒေသု ဒိယျမာနေသု
ကာယင်္ဂဝါစင်္ဂီနိ အစောပေတွာ မနသာဝ ပါဏာတိပါတာ
အဒိန္နာဒါနာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမိတိ ဂဏှာတိ၊
တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရံ ပန မနောဒွါရံ ဟောတိ၊ ဧဝံ
ကုသလံ ကာယကမ္မံ မနောဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာပါဌ်။]

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ အကြင်အခါ၌ ကာယကံသိက္ခာပုဒ် ၃-
ပါးတို့ကို ဆရာရဟန်းတော်တို့က မြွက်ဆို၍ ပေးကြကုန်သည်ရှိသော်
ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါတို့ကို လှုပ်ရှားခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သဖြင့်
မလှုပ်ရှားစေမူ၍ မနောဒွါရဖြင့်သာလျှင် ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရမာမိ၊
အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရမာမိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမိ-ဟု ခံယူ
ဆောက်တည်၏။ ထိုအခါ၌ ကံသည် ကာယကံဖြစ်၏။ ဒွါရသည်မူကား
မနောဒွါရဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ကုသိုလ်ကာယကံ ၃-ပါးသည် မနော
ဒွါရ၌ဖြစ်၏။

အဋ္ဌကထာပါဌ်မှာ-

သိက္ခာပုဒ် ၃-ပါးတို့ကိုဆိုရာ ရဟန်းတော်များကပေးမှုပါရှိ၏။
ဆရာရဟန်းတော်များက ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရမာမိ-ဟု ဆို၍ပေး
သောအခါ ထိုအဆိုအတိုင်း စိတ်ထဲကလိုက်၍ နှလုံးသွင်းရသည်။
မြန်မာဘာသာအတိုင်း သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ပါ၏-ဟု
စိတ်ထဲကနှလုံးသွင်းရမည်။ နောက်သိက္ခာပုဒ် ၂-ပါး၌လည်း ဤ နည်းတူ၊
သေလုနီးပါး လူမမာကြီးများအဘို့တည်း။ ကျန်းမာသူတို့မှာလည်း
မနောဒွါရဖြင့် ခံယူမှုရထိုက်ပါ၏။ ပေးသူမရှိဘဲ မိမိအလို အလျောက်

စာပေ

လည်း ဒွါရ ၃-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ဆောက်တည်ရပါ၏။

[ဤကား သမ္မာကမ္မန္တဝိရတိသီလ ၃-ပါး ခံယူပုံတည်း။]

၂။ သမ္မာဝါစာဝိရတိ သီလကို

(က) ကာယဒွါရဖြင့်ခံယူပုံ

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီတိအာဒိနိ ပန စတ္တာရိ သိက္ခာပဒါနိ
ဝုတ္တနယေနော၊ ကာယာဒိဟိ ဂဏှန္တဿ ကုသလံ ဝစီကမ္ပံ
တီသု ဒွါရေသု သမုဋ္ဌာတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာပါဠိ။]

ပါဠိတော်အရပ်ရပ်တို့၌-

၁။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ၊

၂။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ၊

၃။ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ၊

၄။ သမ္မပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ-

ဟူ၍ များစွာလာရှိသော ဝစီသုစရိတ ဝိရတိသီလ သိက္ခာပုဒ်ကြီး
၄-ပါးတို့ကို ကာယကံသီလ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအားဖြင့် ကာယဒွါရ
ဖြင့် ခံယူဆောက်တည်မှု၊ ဝစီဒွါရဖြင့် ခံယူဆောက်တည်မှု၊ မနောဒွါရဖြင့်
ခံယူဆောက် တည်မှုကိုပြုသောသူအား ကုသိုလ်ဝစီကံ ၄-ပါးသည် ဒွါရ
၃-ပါးတို့၌ဖြစ်၏-ဟုသိအပ်၏။

[အာရတိ၊ ဝိရတိ၊ ပဋိဝိရတိ၊ ဝေရမဏီ၊ ဤအမည် ၄-ပါးသည် သမ္မာဝါစာ
ဝိရတိ၏ အမည်ချည်းသာတည်း။]

အသိ

များစွာသောပါဠိတော်တို့၌-

၁။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ၊

၂။ ပိသုဏ္ဍာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ၊

၃။ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ၊

၄။ သမ္ဗပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ-

ဟူ၍လာရှိသော ဝစီသုစရိတဝိရတိ သီလသိက္ခာပုဒ်ကြီး ၄-ပါး
တို့ကို-

၁။ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရမာမိ၊

၂။ ပိသုဏ္ဍာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရမာမိ၊

၃။ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရမာမိ၊

၄။ သမ္ဗပ္ပလာပါ ပဋိဝိရမာမိ-

ဟူ၍ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြုဟန်ပြု၍ ကာယဒွါရဖြင့် ဆောက်
တည်သောသူအား ကံသည် ဝစီကံတည်း၊ ဒွါရမူကား ကာယဒွါရတည်း၊
ဤသို့လျှင် ကုသိုလ်ဝစီကံ ၄-ပါးသည် ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

(ခ) ဝစီဒွါရဖြင့်ခံယူပုံ

သမ္မာဝါစာ သိက္ခာပုဒ်ကြီး ၄-ပါးတို့ကို မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရမာမိ ။
လ ။ သမ္ဗပ္ပလာပါ ပဋိဝိရမာမိ-ဟု နှုတ်မြွက်၍ ခံယူဆောက်တည်သော
သူအား ကံသည် ဝစီကံတည်း၊ ဒွါရမူကား ဝစီဒွါရတည်း၊ ဤသို့လျှင်
ကုသိုလ်ဝစီကံ ၄-ပါးသည် ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်၏။

(ဂ) မနောဒွါရဖြင့်ခံယူပုံ

သမ္မာဝါစာ သိက္ခာပုဒ်ကြီး ၄-ပါးတို့ကို ရဟန်းတော်များက
ပေးသည်ရှိသော် မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရမာမိ-အစရှိသည်ဖြင့် ကိုယ်၊ နှုတ်

နာမိ

မလှုပ်မရှားဘဲ မနောဒွါရသက်သက်ဖြင့်ခံယူဆောက်တည်သော သူအား
ကံသည် ဝစီကံတည်း၊ ဒွါရမူကား မနောဒွါရတည်း၊ ဤသို့လျှင် ကုသိုလ်
ဝစီကံ ၄-ပါးသည် မနောဒွါရ၌ဖြစ်၏။

[ရှေးစကား၏ အကျယ်အဓိပ္ပါယ်။]

[ဤကား သမ္မာဝါစာဝိရတိသီလ ၄-ပါးခံယူပုံတည်း။]

ဝိရတိသီလ ၇-ပါးကို ဒွါရ ၃-ပါးဖြင့်ခံယူပုံ

၁။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရမာမိ။

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရမာမိ။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမိ။

၄။ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရမာမိ။

၅။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပေဋိဝိရမာမိ။

၆။ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရမာမိ။

၇။ သမ္ပပ္ပလာပါ ပဋိဝိရမာမိ။

**[ဤကား အဋ္ဌကထာကြီးမှာ ဒွါရ ၃-ပါးဖြင့် ဆောက်တည်ပုံ အသေအချာ
လာရှိသော ဝိရတိသီလ သိက္ခာပုဒ်ကြီး ၇-ပါး ခံယူ ဆောက်တည်ပုံတည်း။]**

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ။ သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတိသီလ ခံယူဆောက်တည်နည်းသည်
ဤအဋ္ဌကထာမှာ မပါပါတကား၊ ခံယူဆောက်တည်၍
ကျင့်အပ်သော သီလမျိုးမဟုတ်၍ပင် မပါလေသလော
မေးရန်ရှိ၏။

ဖြေ။ ။ ထိုအမေးကိုဖြေဆိုပေအံ့-

အာဇီဝေါ နာမေသ ပါဠိယေက္ခော နတ္ထိ၊ ဝါစာကမ္မန္တေသု
ဂဟိတေသု ဂဟိတောဝ ဟောတိ တပ္ပက္ခိ ကတ္တာ၊
ဓုဝပဋိသေဝနဝသေန ပနာယံ တတော နိဟရိတွာ
ဒဿိတော။

[၎င်းအဋ္ဌကထာစာအုပ် နံပါတ်-၂၃၇။]

အနက်ကား။ ။ ဧသ-ဧသော အာဇီဝေါ နာမ=ဤအာဇီဝ

မည်သည်၊ ပါဠိယေက္ခော=ကာယကံ၊ ဝစီကံ ၂-ပါးမှ အသီးအခြား၊
နတ္ထိ=မရှိ၊ ဝါစာကမ္မန္တေသု=ဝါစာ၊ ကမ္မန္တတို့ကို၊ ဂဟိတေသု=ထုတ်
ဖော်ဟောတုံ ယူအပ်ကုန်သည် ရှိသော်၊ ဂဟိတောဝ=မထုတ်ဖော်ဘဲ
ဘက်တွဲယှဉ်မှီး ပါဝင်ပြီးဖြစ်၍ ယူခြင်းကိစ္စ ပြီးတော့သည်သာလျှင်၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ တပ္ပက္ခိကတ္တာ=
ထိုဝါစာ၊ ကမ္မန္တ ၂-ပက္ခတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်လေ သောကြောင့်တည်း၊
ပန=ထိုသို့ပင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ အယံ=ဤအာဇီဝကို၊ ဓုဝ
ပဋိသေဝနဝသေန=အမြဲမှီဝဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တတော=ထိုဝါစာ၊ ကမ္မန္တ
တို့၏အထဲမှ၊ နိဟရိတွာ=သမ္မာအာဇီဝ-ဟု အသီးအခြား ထင်ရှားအောင်
ထုတ်ဖော်၍၊ ဒဿိတော=ပါဠိတော်တို့၌ ပြတော်မူပေ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ ပါဏာတိပါတမှုသည် အသက်မွေးရန် ဓုဝ

သေဝနကိစ္စနှင့်ပြုရသော ပါဏာတိပါတမှု၊ အသက်မွေးမှုမှ အလွတ်
ဖြစ်သောကိစ္စနှင့်ပြုရသော ပါဏာတိပါတမှု-ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏၊ “ပါဏာတိ
ပါတော” ဟူသောပါဠိတော်စကားမှာ ထို ၂-မျိုးလုံးပါဝင်ပြီးဖြစ်၏၊ ထို
၂-မျိုးလုံးသည် ပါဏာတိပါတ ဒုစရိုက်မှုချည်းဖြစ်၏၊ ထို ၂-မျိုးလုံးတို့မှာ
ကြဉ်ရှောင်မှု ၂-မျိုးလုံးရှိကြသော်လည်း ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ-ပုဒ်မှာ

ထိုကြဉ်ရှောင်မှု ၂-မျိုးလုံးပင် ပါဝင်လေတော့သည်။ ကြွင်းသော ဒုစရိုက် ၆-ပါး၊ သိက္ခာပုဒ် ၆-ပါးတို့၌လည်း ဤနည်းအတူတည်း။

သို့ရာတွင် အသက်မွေးမှုမျိုးမည်သည် လောက၌ အကြီးကျယ်ဆုံးသောအမှု၊ မရှောင်သာ မလွဲသာ အမြဲမှီဝဲရ သော အမှုကြီးမျိုးဖြစ်ချေ၍ ထိုပါဏာတိပါတ သာမညနှင့်၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီသာမညတို့၏ အထဲမှ အသက်မွေးမှုနှင့်ပြုရသော ပါဏာတိပါတကို မိစ္ဆာဇီဝ-ဟူ၍၊ ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်ရှောင်မှုကို သမ္မာအာဇီဝ-ဟူ၍ အသီးအခြားထင်ရှားအောင် ထုတ်ဖော်၍ ပါဠိတော်တို့၌ ဟောတော်မူပေသတည်း။ အဒိန္နာဒါနစသည်မှာ၊ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ-စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူမှတ်။

[ဆောက်တည်မှုမှာလည်း ဤမဟာအဋ္ဌကထာနည်းအတိုင်း မိစ္ဆာအာဇီဝါပဋိဝိရမာဓိ-ဟု အသီးအခြား ထင်ရှား အောင် ထုတ်ဖော်၍ ဆောက်တည်ရမည်-ဟူသော အနက်သည် ပြီးစီး၏။]

ခံယူဆောက်တည်မှုဟူသော သမာဒါန ကိစ္စမည်သည်-

- ၁။ ရဟန်းသီလ၌ တစ်မျိုး၊
- ၂။ သာမဏေသီလ၌ တစ်မျိုး၊
- ၃။ ရသေ့ပရိဗိုဇ်တို့၏သီလ၌ တစ်မျိုး၊
- ၄။ ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူလူတို့၏ သီလ၌ တစ်မျိုး-

၁။ ရဟန်းတို့၏ ၂၂၀-သော သိက္ခာပဒသီလတို့သည် ဥတိကမ္မဝါစာဖြင့် ခံယူဆောက်တည်မှုပြီးစီးကုန်၏။ သမာဒါနဝိရတိမြောက်အောင် နှုတ်မြွက်၍ ခံယူဆောက်တည်ဖွယ် ကိစ္စမရှိ၊ စောင့်ရှောက်သော သမာဒါနဝိရတိ ကိုသာ စွဲမြဲဖွယ်ရှိ၏။

- ၂။ သာမဏေတို့၏ ဒေသသီလတို့သည်လည်း သရဏဂုံ ခံယူမှုဖြင့် ပြီးစီးကုန်၏။ သမာဒါနဝိရတိသီလ မြောက်အောင် နှုတ်မြွက်၍ ခံယူဆောက်တည်ဖွယ်ကိစ္စမရှိ၊ စောင့်ရှောက်သော သမာဒါနဝိရတိကိုသာ စွဲမြဲဖွယ်ရှိ၏။ ၎င်း ၁၀-ပါး သီလတို့ကို နှုတ်မြွက်၍ ယခုကာလ သာမဏေတို့ နေ့စဉ် ဆောက်တည်ကြမှုသည် ကုသိုလ်တရား အသစ်အသစ် ပွားများဘို့သာဖြစ်၏။
- ၃။ ဖန်ရည်စွန်းသော အရဟတ္တဓဇအဝတ်ကို ဝတ်ကြကုန်သော ရသေ့ပရိဗိုလ်တို့၏ ၁၀-ပါးသီလသည်လည်း အရဟတ္တဓဇအဝတ်ကိုဝတ်ဆင်၍ အသွင်ကိုယူခြင်းဖြင့် ခံယူဆောက်တည်မှု ပြီးစီး၏။
- ၄။ ပကတိလူတို့၏ ၅-ပါးသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမက ၈-ပါးသီလ၊ ဥပေါသထ ၈-ပါးသီလတို့သည်မူကား ဒွါရ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ခံယူဆောက်တည်ကြကုန်မှသာ သမာဒါနဝိရတိသီလ ဖြစ်နိုင်ကြကုန်၏။

တိုက်ရိုက် ခံယူဆောက်တည်မှုမည်သည်လည်း-

ခံယူပါ၏။ ဆောက်တည်ပါ၏။ ကြဉ်ရှောင်ပါ၏-စသည်ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် ပဋိညာဉ် ပြဇာန်းချက်ပါရှိမှသာ သမာဒါနကိစ္စ မြောက်၏။ ထိုသမာဒါနကိစ္စမျိုးသည် လူတို့၏သီလ၌သာရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပြဆိုသောခံယူမှုသည် လူတို့၏ သီလပေတည်း-ဟုသိအပ်၏။

ပါဠိတော်ဒေသနာတော်များ၌မူကား-

လူတို့၏ သီလကို ပြတော်မူရာ ထိုထိုသုတ္တန် ဒေသနာကြီးတို့၌ ခံယူဆောက်တည်ပုံကို ထုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူသည်မရှိ။

၁။ အချို့အချို့သော သုတ္တန်တို့၌ ကျင့်အပ်သော တရား သရုပ်ကိုသာ ထုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူ၏။ “ဒသကုသလ ကမ္မပထာ၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ ။ လ ။ သမ္မပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ” အစရှိသည်တည်း။

၂။ အချို့အချို့သော သုတ္တန်တို့၌ ကျင့်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ် သရုပ်ကိုသာ ထုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူ၏။ “ပါဏာတိ ပါတာ ပဋိဝိရတော ။ လ ။ သမ္မပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော” အစရှိသည်တည်း။

ကျင့်အပ်သော တရားသရုပ်ကို ထုတ်ဖော်၍ ဟောသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကျင့်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သရုပ်ကို ထုတ်ဖော်၍ ဟော သဖြင့်လည်းကောင်း ထိုတရားစုကို ကျင့်ဆောင်လိုသူတို့၏ ကျင့်ဆောင် ကြရန် ခံယူဆောက်တည် ပုံကိုမူကား လူပညာရှိ၊ ရှင်ပညာရှိတို့သည် အလိုလို သိနိုင်ကြကုန်၏။

ဥပမာကား။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓုတင် ၁၃-ပါးကို ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်တို့၌ ဆောက်တည်ပုံကို ဟော တော်မူသည်ဟူ၍ မရှိ၊ ဓုတင်ဓမ္မ သရုပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓုတင် ဆောင်သူတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုသော်လည်းကောင်း ဟောတော်မူ၏။ ဓုတင်ဓမ္မ သရုပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓုတင်ဆောင်သူတို့၏ ဂုဏ်ကျေး ဇူးကိုသော် လည်းကောင်း ဟောတော်မူသဖြင့် ကျင့်လိုသောသူတို့၏ ခံယူပုံ ခံယူနည်းကို ပညာရှိတို့သည် အလိုအလျောက် သိကြကုန်၏။

ခံယူနည်းကို မသိတတ်ကြကုန်သေးသောသူတို့မှာ ခံယူနည်းကို သိတတ်သူတို့၏ အထံမှာ ခံယူကြရကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဓုတင်ပေးမှု၊ သီလပေးမှု-ဟု ရှိနေကြသည်မှာ- ခံယူနည်းကို သွန်သင်၍ ပေးမှုမျှသာတည်း။ ရာထူးရာခံပေးသကဲ့သို့ အမိန့်အာဏာနှင့် ပေးနိုင်ကြသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဤဝိရတိသီလမှာ ခံယူဆောက်တည်ပုံကို ပါဠိတော်တို့၌ မဟောသောကြောင့် လူတို့ခံယူ၍ ကျင့်ရသောသီလမျိုး မဟုတ်-ဟုဆိုဖွယ်မရှိ။

သီလပေးကြသော လူများကသာ ပေးပုံ၊ ခံပုံများကို နေရာတကျ လေ့ကျက်၍ ထားကြရကုန်၏။

သုစရိတဝိရတိသီလသိက္ခာပုဒ် ၇-ပါးပေးနည်း၊ ခံယူနည်းမှာ ဤအဋ္ဌကထာ၌ သေချာစွာပြဆိုလျက်ရှိပေသည်။ ပါဠိတော်ဒေသနာတော်တို့၌ ခံယူဆောက်တည်ပုံကို မဟောပေသည်မှာလည်း သမ္မတ္တဝိရတိ၊ သမာဒါနဝိရတိ၊ သမုစ္ဆေဒဝိရတိ ၃-ပါးနှင့် ဆက်ဆံ၏။ ခံယူဆောက်တည်ပုံကို ဟောခဲ့သော် သမာဒါနဝိရတိ တစ်ပါးနှင့်သာ ဆက်ဆံ၏။ ခံယူဆောက်တည်ခြင်းမရှိသော်လည်း သမ္မတ္တဝိရတိပြည့်စုံခိုင်မြဲရှိခဲ့လျှင် သီလဝိသုဒ္ဓိကိစ္စ ပြီးစီးသည်သာလျှင်ဖြစ်၏။

ဤအဋ္ဌကထာ၌-

သိက္ခာပုဒ်ကြီး ၇-ပါး ခံယူဆောက်တည်ပုံကို အသေအချာ ပြတော်မူရသည်မှာမူကား ဒွါရကထာ၊ ကမ္မကထာဖြစ်သည်နှင့်အညီ တစ်ခုတစ်ခုသော ကုသိုလ်ကံ၏ ဒွါရ ၃-ပါး၊ ၃-ပါး၌ဖြစ်ပုံကို အကျယ်ဝေဖန်ရာဌာနဖြစ်၍ သမာဒါနဝိရတိ၏ အရာဌာနကြီးဖြစ်ပေ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော-ဟူသောပါဠိတော်မှ သမာဒါန

ဝိရတိအတွက် “ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရမာမိ”ဟု ခံယူဆောက်တည်ပုံကို ထုတ်ဖော်၍ပြပေသည်။ နောက်သိက္ခာပုဒ် ၆-ပါးတို့၌လည်း ဤနည်း အတိုင်းမှတ်လေ။

ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် မိစ္ဆာအာဇီဝါ ပဋိဝိရတော-ဟူ၍လည်း ပါဠိ တော်မှာများစွာလာရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် “မိစ္ဆာအာဇီဝါ ပဋိဝိရမာမိ”ဟု ခံယူဆောက်တည်မှုသည်လည်း အလွန်သင့်မြတ်လှ ပေသတည်း။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ-စသည်ဖြင့် လာရှိသော ဝေရမဏီပုဒ် ၇-ပါးကို အစွဲပြု၍ “ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ ။ လ ။ သမ္ပပ္ပလာပါ ဝိရမာမိ”ဟု ခံယူရပါ၏။

သမ္မာအာဇီဝနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌-

မိစ္ဆာအာဇီဝါ ဝိရမန္တဿ ယာ တသ္မိံ သမယေ မိစ္ဆာအာဇီဝါ

အာရတိ ဝိရတိ ပဋိဝိရတိ ဝေရမဏီ-

ဟုလာရှိသောကြောင့် မိစ္ဆာအာဇီဝါ ဝိရမာမိ-ဟု ခံယူသင့်လှ ပေ၏။

အဋ္ဌကထာ၌-

သမ္မာအာဇီဝဝိရတိ သီလခံယူပုံကို မဆိုပေသည်မှာမူကား- ထိုအဋ္ဌကထာဖွင့်ရာ စကားရပ်သည် ဝိရတိကထာ မဟုတ်၊ သီလ ကထာမဟုတ်၊ ကမ္မကထာဖြစ်ပေ၍ သမ္မာအာဇီဝကို ထုတ်ဖော်၍ ခံယူ ဆောက်တည်ပုံနှင့်တကွ ဖွင့်ဆိုခွင့်မကျသောကြောင့် မဆိုပေသတည်း။ ဝိရတိကထာသို့ ရောက်သောအခါ၌မူကား ခံယူဆောက်တည်မှု အစီ အရင်မျိုး လုံးလုံးပင်မလာပြီ၊ ထို့ကြောင့် သမ္မာအာဇီဝ သိက္ခာပုဒ်ကြီးကို အသီးအခြားထုတ်ဖော်၍ ခံယူနည်းသည် အဋ္ဌကထာ၌ တိုက်ရိုက် မလာရှိ-နေလေသတည်း။

ခံယူဆောက်တည်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ တိုက်ရိုက်မလာသော်လည်း သမ္မာအာဇီဝိရတိအပြားတွင် သမာဒါနဝိရတိပါရှိသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ထိုသို့ခံယူမှုမပြုခဲ့သော် လူတို့မှာ သမာဒါနသမ္မာအာဇီဝကို ရနိုင်ခွင့် မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း “မိစ္ဆာအာဇီဝါ ပဋိဝိရမာမိ”ဟု ခံယူဆောက်တည်မှုသည် အသင့်ပင်ဖြစ်၏။

ဆောက်တည်ဆဲအခါ၌ဖြစ်သော သမာဒါနဝိရတိ၊ စောင့်ရှောက် အပ်သောအခါ၌ဖြစ်သော သမာဒါနဝိရတိ-ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ပြဆိုသော သမာဒါနဝိရတိ ၂-မျိုးတို့တွင် ဆောက်တည်ဆဲအခါ၌ ဖြစ်သော သမာဒါနဝိရတိသည် ပကတိလူတို့၌သာ ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရမာမိ”အစရှိသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ပြဆိုသော ဒွါရ ၃-ပါးဖြင့် ဆောက်တည်မှုအစီအရင်များသည် ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ ပကတိ လူတို့၏ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ၌သာ ရထိုက်၏။

ဤသို့ပြဆိုအပ်ပြီးသော အရပ်ရပ်သော အကြောင်းများကြောင့် မိစ္ဆာအာဇီဝါ ပဋိဝိရမာမိ-ဟူသော ဆောက်တည်မှုသည် အဋ္ဌကထာ၌ မလာသော်လည်း သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတိ သီးသန့်ခြားနား ထင်ရှားစွာ ထုတ်ဖော်ပါရှိသောကြောင့် အလွန်သင့်မြတ်လှပေသတည်း။ လူတို့၌ ဒုစရိုက်ကြီး ၇-ပါးတို့မှတစ်ပါး မရောင်းအပ်သော ကုန် ၅-ပါးတို့ကို ရောင်းချ၍ အသက်မွေးခြင်းအစရှိသော မိစ္ဆာအာဇီဝတရားတို့သည် ရှိကုန်သေး၏။ ထိုမိစ္ဆာအာဇီဝတရား တို့ကိုလည်း ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှါ “မိစ္ဆာအာဇီဝါ ပဋိဝိရမာမိ”ဟု သိက္ခာပုဒ်ကြီးတစ်ခု အသီးပြု၍ ဆောက်တည်မှု ဖြစ်သောကြောင့်လည်း အလွန်သင့်မြတ်လှပေ၏။

သမာဒါနဝိရတိကို အကျယ်ပြခြင်းပြီး၏။

၇-ဝိရတိသီလကို တစ်နည်းပြခြင်း

တစ်နည်းကား။ ။ ဝိရတိ သီလသည်-

၁။ ပကတိလူတို့၏ ဝိရတိသီလ၊

၂။ ညောင်ခေါက်ရည်၊ ပိန္နဲရည်၊ ချဉ်ရွက်ရည်-စသော
ဖန်ရည်ဆိုးသော အရဟတ္တဓဇအဝတ်မျိုးကိုဝတ်ရုံ
ကြကုန်သော ရသေ့ ပရိဗိုဇ်တို့၏ ဝိရတိသီလ၊

၃။ ရဟန်းတို့၏ ဝိရတိသီလ-

ဟူ၍ ၃-မျိုးရှိ၏။

**[ဤဝိရတိသီလကို သုစရိတသီလလည်းခေါ်၏၊ အာဇီဝဌမကသီလလည်း
ခေါ်၏၊ အာဒိဗြဟ္မစရိယက သီလလည်း ခေါ်၏။]**

၁။ ပကတိလူတို့၏ ဝိရတိသီလမှာ အဋ္ဌကထာ၌ပြဆိုသည့်
အတိုင်း ဒွါရ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် သူတစ်ပါး၏
အထံမှာ ခံယူမှသော် လည်းကောင်း၊ မိမိအလိုအလျောက်
ဆောက်တည်မှ သော်လည်းကောင်း သမာဒါနဝိရတိကို
ရ၏။ ခံယူဆောက်တည်ပြီးနောက် ကျူးလွန်မိပြန် ခဲ့သော်
သမာဒါနပျက်ပြန်၏။ တစ်ဖန် ခံယူဆောက်တည်ရပြန်၏။

သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတိမှာလည်း မရောင်းအပ်သော ကုန် ၅-ပါးတို့ကို
ရောင်းချ၍ အသက်မွေးမှုစသည်ပါဝင်၏။ ပိဋကတ်တော်၌ ဒုစရိုက်တရား
၁၀-ပါး၊ သုစရိုက်တရား ၁၀-ပါးတို့သည် အလွန်များစွာ လာရှိကုန်၏။
သုစရိုက်တရား ၁၀-ပါး၊ ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးတို့လာရှိရာ
ဒေသနာတိုင်းမှာပင် ဤဝိရတိသီလသည် အမြဲပါရှိ၏။ ထို့ကြောင့်
လူတို့၏ဝိရတိသီလသည် မိုးကောင်းကင်တစ်ခွင်မှာ ကြယ်တာရာတို့ကဲ့သို့
ပိဋကတ်တော်တစ်ခွင်မှာ အလွန်ပင်များ ပြား၏။

၂။ ရသေ့ပရိဗိုလ်တို့၏ ဝိရတိသီလမှာ သာသနာပ ရသေ့
ပရိဗိုလ်တို့၌ သမုစ္ဆေဒဝိရတိကိုမရအပ်၊ သမ္ပတ္တဝိရတိ၊
သမာဒါနဝိရတိ ၂-ပါးကိုသာ ရအပ်၏။

ထို့ကြောင့်သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ မဟာသီဟနာဒသုတ် စာအုပ်
နံပါတ်-၂၅၅-၌-

သမ္ပတ္တ သမာဒါန သေတုဃာတဝသေန ဟိ တိဿော
ဝိရတိယော၊ တာသု သမ္ပတ္တ သမာဒါန မတ္တမေဝ အညေသံ
ဟောတိ၊ သေတုဃာတဝိရတိ ပန သဗ္ဗေနသဗ္ဗ နတ္ထိ-
ဟူ၍ဆိုပေသည်။

[သမုစ္ဆေဒဝိရတိကို ဤအဋ္ဌကထာ၌ သေတုဃာတ ဝိရတိခေါ်သည်။]

ဝိရတိတို့သည်-

၁။ သမ္ပတ္တဝိရတိ၊

၂။ သမာဒါနဝိရတိ၊

၃။ သေတုဃာတဝိရတိ-

ဟူ၍ ၃-ပါးရှိ၏။

ထို ၃-ပါးတို့တွင် သာသနာပဖြစ်ကြကုန်သော အညတိတ္ထိယ
ခေါ်သော ရသေ့ပရိဗိုလ်တို့မှာ သမ္ပတ္တဝိရတိမျိုး၊ သမာဒါနဝိရတိမျိုး ၂-
ပါးကိုသာ ရအပ်၏၊ သေတုဃာတဝိရတိကို မရအပ်-ဟူလိုသည်။
ထိုဝိရတိ ၂-မျိုးကိုမူကား သာသနာပ စကြဝဠာအနန္တမှာပင် ရအပ်၏။
သာသနာပဖြစ်ကြကုန်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပကတိလူတို့မှာလည်း ထို့အတူ။

၃။ သာသနာထမ်း ရဟန်းတော်တို့၏ ဝိရတိသီလမှာမူကား-

ဥဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နံ ဝါ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ။

ခန္ဓကဝတ္ထပရိယာပန္နံ အာဘိသမာစာရိကံ-

ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်အညီ ဥဘတောဝိဘင်း၌ အကျုံးဝင်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယကခေါ်ရသော ဝိရတိသီလ အပြားအလွန်များ၏။ အလွန်များသော်လည်း ကံအားဖြင့် အကျဉ်းချုံးသည်ရှိသော် ကာယကံ၊ ဝစီကံ ၂-ပါး၌ အကုန်ဝင်ရ၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ ၂-ပါး၌ အကုန်ဝင်ရသည်ရှိသော် မုချအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပစာအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း အာဇီဝဌမက ဝိရတိသီလ၌ အကုန်ဝင်ရ၏။

ထို့ကြောင့် ဒွေမာတိကာ အဋ္ဌကထာ၊ ဥဘတောဝိဘင်း အဋ္ဌကထာတို့၌ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်အဆုံးတို့မှာ “ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ ကာယ ဝစီကမ္မံ”ဟူ၍ ကာယကံ၊ ဝစီကံ ၂-ပါး၌ထည့်သွင်းချက် လာရှိသေးသည်။ ရဟန်းတော် တို့၏ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်မှုအလုံးစုံသည် ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက် ၂-ပါး၌ အကုန်ဝင်ရ၏။ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းမှု အလုံးစုံသည်လည်း ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက် ၂-ပါး၌ အကုန်ဝင်ရ၏။

ထို့ကြောင့် ရဟန်းတော်တို့၏သီလကို ပမာနပြု၍လာသော ဈာနဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၌-

- (က) ကာယိကော ဝီတိက္ကမောတိ တိဝိမံ ကာယဒုစ္စရိတံ။
ဝါစသိကော ဝီတိက္ကမောတိ စတုပ္ပိမံ ဝစီဒုစ္စရိတံ။ ကာယိက
ဝါစသိကော ဝီတိက္ကမောတိ တဒုဘယံ။ ဧဝံ အာဇီဝဌမက
သီလဿေဝ ဝီတိက္ကမံ ဒဿေတိ-
ဟူ၍လည်းကောင်း၊

အသိ

(ခ) ကာယိကော အဝီတိက္ကမောတိ တိဝိဓံ ကာယသုစရိတံ၊ ဝါ
စသိကောတိ စတုပ္ပါဒံ ဝစီသုစရိတံ၊ ကာယိက
ဝါစသိကောတိ တဒုဘယံ၊ ဣမိနာ အာဇီဝဌမကသီလံ
ပရိယာဒါယ ဒဿေတိ-
ဟူ၍ လည်းကောင်း လာပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိနည်းပိဋကတ်တွင် ဥဘတောဝိဘင်းကြီး ၂-ကျမ်း
သည် အာဇီဝဌမကသီလ ကျမ်းကြီး ၂-ကျမ်းပင် ဖြစ်၏။ သုတ္တန်ပိဋကတ်
တွင် သုတ်သီလက္ခန္ဓာကျမ်းကြီးသည် အာဇီဝဌမကသီလကျမ်းကြီးဟု
ဆိုထိုက်၏။

မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တနိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်တို့မှာလည်း
ဤသုစရိတဝိရတိသီလဒေသနာသည် များစွာလာရှိ၏။ ရဟန်းတော်တို့၏
မိစ္ဆာအာဇီဝတရား၊ သမ္မာအာဇီဝတရားတို့သည်လည်း အလွန်များကုန်၏။
မဟုတ်မမှန် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကို ပြောကြားခြင်းစသော မိစ္ဆာဇီဝ ၆-
ပါး၊ ကုလဒူသန ၈-ပါး၊ အနေသန ၂၁-ပါး၊ ကုဟနဝတ္ထု ၃-ပါး၊
ဗြဟ္မဇာလသုတ် မဟာသီလခန်းတွင် လာသော မိစ္ဆာဇီဝပေါင်း ၁၄၀-
ကျော်တို့ပေတည်း။ ဤဝိရတိသီလကိုပင် သာသနာတွင်းမှာ အာဒိဗြဟ္မ
စရိယကသီလဟူ၍ ခေါ်၏။

မေးမြန်းဖွယ်

- မေး။** ။ အဘယ့်ကြောင့် အာဒိဗြဟ္မစရိယကခေါ်သနည်းဟူမူ-
ဖြေ။ ။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရလိုကြကုန်သော သူတို့သည်
ဤအာဇီဝဌမကဝိရတိသီလကို အစအဦးပြု၍ ကျင့်
ဆောင်အပ်သောကြောင့်တည်း။

အဲဒါ

ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌-

မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘာဝဘူတန္တိ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊
အာဒိဝဋ္ဌမကသီလဿေတံ အဓိဝစနံ၊ တဉ္စိ မဂ္ဂဿ
အာဒိဘူဝဘူတံ ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ ပရိသောဓေတဗ္ဗတော-
ဟူ၍လာပေ၏။

[သီလံ ပတိဋ္ဌာ အာဒိစရုဏံ သံယမော သံဝရော မောက္ခံ ပါမောက္ခံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ-ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်စပ်၍ အာဒိဟူသောပုဒ်အနက်ကို
ယူလေ။]

သီလ၊ သမာဓိ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာအစဉ်၌ သီလသည်
သမာဓိစသည်တို့၏ အစအဦးဖြစ်ငြားသော်လည်း မဂ်ပညာသည်သာ
လျှင် လိုရင်းပဓာနဖြစ်၍ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘာဝဘူတံ-
ဟုဆိုပေသည်။

ထို့ကြောင့် အာဒိပုဒ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌-

ယောဂါဝစရော အာဒိတော စ သီလံ ဝိသောဓေတွာ
အပရဘာဂေ သမထဝိပဿနာဒယော ဓမ္မေ သစ္စိကရေတိ၊
တဿှာ သီလံ အာဒိတိ ဝုတ္တံ-
ဟူ၍ဆိုပေသည်။

ယခုကာလ၌ ထိုအာဒိဝဋ္ဌမကသီလကို လုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်
ကြကုန်သောသူတို့သည် သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်ဖိုလ်သို့ မပေါက်
မရောက်နိုင် ရှိနေကြကုန်သော်လည်း ထိုသူတို့၏ ထိုသီလကို အာဒိဗြဟ္မ
စရိယက သီလမဟုတ်-ဟု မဆိုရ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်
ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ မပေါက်ရောက်နိုင်-ရှိနေကြသည်မှာ သီလ၏အတွက်
မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်သာဖြစ်သတည်း။

မဂ်၏အစ-ဟု ပြဆိုသည်မှာလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော် နှင့်လျော်စွာ ပြဆိုချက်ပေတည်း။ ထိုအာဇီဝဌမက သီလမူကား သာသနာပအခါ၌ ဈာနဗြဟ္မစရိယ၊ အဘိညာဗြဟ္မစရိယတို့၏လည်း အဦးအစပင် ဖြစ်ပေသတည်း။

အကြောင်းမူကား-သာသနာပ အခါမှာလည်း ဈာန်သမာပတ်ကို အားထုတ်ကြကုန်သောရသေ့ပရိဗိုလ်တို့သည် အာဇီဝဌမကသီလ၌ တည်ရှိကြကုန်မှသာ ဈာန်သမာပတ်တို့ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။ အာဇီဝဌမက သီလနှင့်ကင်း၍ ဈာန်သမာပတ်တို့ကို မရနိုင်ကြကုန်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဤသီလကို ဝိရတိသီလဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခသီလဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဒသီလ ဟူ၍လည်း ကောင်း လာ၏။ လူတို့၏သီလ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ သာမဏေတို့၏သီလ ခွဲခန်းများ၌မူကား-ဤသီလမပါပြီ။

အကြောင်းမူကား ဤဝိရတိသီလသည် အပင်မ-ကြီးနှင့်တူ၏။ ဂဟဋ္ဌသီလ၊ ဘိက္ခုသီလစသည်များသည် အပင်မ-ကြီးမှဖြာထွက်ကြ သော အကိုင်းအခက်များနှင့်တူ၏။ အကိုင်းအခက်များကိုသာ ခွဲခြမ်း ခွင့်ရှိ၏။ အပင်မ-ကြီးကို ခွဲခြမ်းခွင့်မရှိ။

ဥပမာကား။ သရက်ပင်ကြီးတစ်ခု၌ အကိုင်းအခက်တို့ကို ဝေပုံချ၍ လူအများစောင့်ကြရာ၏။ သရက်သီးတို့ကို ဝေပုံချသည့်အခါ အကိုင်းအခက်တို့ကိုသာ အမှတ်ပြု၍ အစုစုအပုံပုံ ခွဲခြမ်းရာ၏။ အပင်မ-ကြီးအတွက် အစုအပုံတွက် ဖွယ်မရှိပြီး၊ ထို့အတူမှတ်။

ဝိရတိသီလကို တစ်နည်းပြခြင်းပြီး၏။

၈-လူတို့၏ သီလကိုခွဲပြခြင်း

- ၁။ ၅-ပါးသီလသည်လည်း နိစ္စသီလမျိုးတည်း။
- ၂။ အာဇီဝဌမကသီလသည်လည်း နိစ္စသီလမျိုးတည်း။
- ၃။ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ သီလသည်ကား နိစ္စ၊ အနိစ္စလိုရာရ၏။

သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်ကား-

သမ္ပတ္တိဝိရတိသီလနှင့်ဖြစ်စေ၊ သမာဒါနဝိရတိသီလနှင့်ဖြစ်စေ နိစ္စသီလမျိုးနှင့် အမြဲပြည့်စုံသောသူကို ဆိုသည်။ ရံဖန်ရံဖန်မျှ စောင့်ထိန်းသောသူကို သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်မဆိုရ။

သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရသော ဂဟဌဖြစ်သူ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း-

၁။ အသက်အရွယ်ငယ်ကြသေးသော သူများသည်လည်းကောင်း၊ ကြီးပင်ကြီးကြပါသော်လည်း သားမယား မွေးမြူမှု၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာကြံ သိမ်းဆည်းမှုနှင့် နေကြရသော သူများသည်လည်းကောင်း အာဇီဝဌမက နိစ္စသီလကို သမာဒါနပြု၍ မထိန်းနိုင်ကြကုန်၊ ပဉ္စသီလနိစ္စကိုသာ သမာဒါနပြု၍ ထိန်းနိုင်ကြကုန်၏။

အကြောင်းမူကား ဝစီကံသိက္ခာပုဒ် ၄-ပါးတို့မှာ ပျက်ပြားရန်အခွင့် အလွန်များပြားလျက်ရှိနေသော ကြောင့်တည်း။

- ၂။ အသက်အရွယ်ကြီး၍ ၅-ပါးသီလခိုင်မြဲပြီးသောသူ၊ ယရာဝါသဒုက္ခမှ ကင်းလွတ်သောသူများသည်သာလျှင် အာဇီဝဌမကနိစ္စသီလကို ထိန်းနိုင်ကြကုန်၏။ ယရာဝါသ ဒုက္ခရှိနေကြသော ပကတိလူများပင်ဖြစ်ကြသော်လည်း သဒ္ဓါ ဆန္ဒကောင်းမြတ်လှသော သူများဖြစ်ကြလျှင် ခံယူစောင့်ထိန်းနိုင်ကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

ဤသမာဒါနဝိရတိအရာ၌ သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် ဥတ္တရဝဗ္ဗမာန
တောင်မှာနေသော လယ်ထွန်ယောက်ျား နွားကျောင်းသားဝတ္ထုကို
ပြဆိုပါရှိလေသတည်း။

၃။ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထသီလကိုမူကား-၅-ပါးသီလ နိစ္စသမား
တို့မှာ ၎င်း ၅-ပါးသီလပေါ်တွင် အမွှမ်းတင်ပြု၍ အာဇီ
ဝဋ္ဌမကသီလ နိစ္စသမားတို့မှာ ၎င်းအာဇီဝဋ္ဌမက နိစ္စ
သီလပေါ်တွင် အမွှမ်းတင်ပြု၍ တစ်လလျှင် ၄-သီတင်း၊
၈-သီတင်း ခံယူဆောက်တည်ရသည်။ နိစ္စသီလပြု၍
ပါဏုပေတံ ခံယူစောင့်ထိန်းနိုင်လျှင် အလွန်ပင်ကောင်း
လှတော့သည်။

သီလဝန္တမဟုတ်ကြသော သူများသည်မူကား ၅-ပါးသီလကိုမျှ
နိစ္စအနေနှင့် မထိန်းနိုင်ကြကုန်။

အကြောင်းမူကား မုသာဝါဒဖြစ်တည့်ကြရန် အခွင့်များပြားလျက်
ရှိနေသောကြောင့်တည်း။ ရောင်းမှုဝယ်မှု ရှိနေသောသူများမှာ
အဒိန္နာဒါနလည်း ဖြစ်တည့်ကြရန် များပြားလျက်ရှိနေ၏။

ယခုကာလ၌-

၅-ပါးသီလကို အရိုးကျပြု၍ ခံခွင့်တွေ့တိုင်း ခံယူကြသည်မှာ
လည်း နိစ္စသီလမျိုးဖြစ်သည့်အတိုင်း နိစ္စအနေနှင့် ပါဏုပေတံ
ခံနိုင်ကြကုန်သည်မဟုတ်။ ခံယူဆဲအခါ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်လျှင်ပင် နည်း
သလား၊ တစ်နာရီ၊ တစ်မိနစ်၊ တစ်ရက်၊ တစ်နေ့ လုံခြုံလျှင်ပင် နည်း
သလား-ဟုနှလုံးပြု၍ ခံခွင့်တွေ့တိုင်း ခံယူကြကုန်၏။ ၅-ပါးသီလမှာပင်

ပါဏပေတံ မခံဝံကြဘဲ အမှုဝတ္ထုတွေကြုံခဲ့လျှင် တတ်အားသမျှ ကြဉ်ရှောင်မည်ဟူ၍ သမ္မတ္ထဝိရတိကိစ္စကိုသာ နှလုံးထား နိုင်ကြကုန်၏။

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလဌာမ္မကား-

ဝစီကံသိက္ခာပုဒ် ၄-ပါးစုံ ပါရှိသည်ဖြစ်၍ နိစ္စသီလမျိုး ဖြစ်သည့် အတိုင်း နိစ္စအနေနှင့် ပါဏပေတံ ခံနိုင်ကြရန် အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလျက် ရှိနေ၏။ ခဲယဉ်းလျက်ရှိနေသည့်အတွက် ခံယူမှုကို မပြုကြကုန် သော်လည်း ဝစီကံဒုစရိုက်မှုကြီး ၄-ပါး၊ မိစ္ဆာဇီဝဒုစရိုက်မှုကြီးများကို ကြားဘူးနားဝ ရှိနေကြကုန်သောသူတို့သည် ဤအာဇီဝဋ္ဌမကသီလမှာ လည်း အမှုဝတ္ထုတွေကြုံခဲ့လျှင် တတ်အားသမျှ ကြဉ်ရှောင်မည်-ဟု သမ္မတ္ထဝိရတိကိစ္စကို အားပြုလျက်ရှိနေကြကုန်၏။

၅-ပါးသီလမှာကဲ့သို့ ခံဆဲအခါ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်လျှင်ပင်နည်းသလား၊ တစ်နာရီ၊ တစ်နံနက်၊ တစ်ရက်၊ တစ်နေ့ လုံခြုံလျှင်ပင် နည်းသလား- ဟု နှလုံးပြု၍ ခံယူလိုလျှင် ဤအာဇီဝဋ္ဌမကသီလမှာလည်း ရနိုင်ခွင့် ရှိပါ၏။ ရနိုင်ခွင့်ရှိသော် လည်း အရိုးအစဉ် နည်းပါးသည့်အတွက် ပေးတတ်သူ၊ ခံတတ်သူနည်းပါးလျက်ရှိနေကြ၏။

ရနိုင်ခွင့် ရှိပါ၏-ဟူသောစကား၌-

- ၁။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကိုခံယူမည်-ဟု နှလုံးပြု၍ ပါဏာတိ ပါတာ ဝိရမာမိ-ဟု ဒွါရ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ခံယူခဲ့ သော် ခံယူခြင်းမမြောက်ဘဲ ရှိနိုင်မည်လော။
- ၂။ ထို့အတူ အဒိန္နာဒါနာ ဝိရမာမိ ။ လ ။ မိစ္ဆာအာဇီဝိ ဝိရမာမိ- ဟု ဒွါရ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ခံယူသည်ရှိသော် ခံယူခြင်း မမြောက်ဘဲ ရှိနိုင်မည်လော။

၃။ ဒုစရိုက်မှုကြီး အကုသလကမ္မပထမှုကြီး ၇-ပါးတို့မှ ကြဉ်
ရှောင်မှုကြီးဖြစ်ပေ၍ ဤသီလကို လူဖြစ်သူတို့ မခံထိုက်-
ဟုပြောဆိုဖွယ် ရှိဦးမည်လော။

ပါဠိစဉ်အတိုင်း အနက်သွားကိုသိ၍ စိတ်ထဲက ကျနစွာ လိုက်ပါ
လျှင် ဝိရတိသီလချည်းဖြစ်၏။ ကျနစွာမလိုက်ပါလျှင် စေတနာသီလ
ဖြစ်၏။

မြန်မာလူမျိုးတို့မှာ-

မြန်မာဘာသာနှင့် ခံယူမှု ကျနစွာ စိတ်ထားနိုင်၏။ စိတ်ထား
ကျနမှုဆိုသည်ကား- ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ ကိုဆိုလျှင် သူ့အသက်ကို
သတ်ခြင်းမှ ငါရှောင်ကြဉ်၏-ဟု စိတ်ပဋိညာဉ် ပြဓာန်းမှုပေတည်း။
ဤအမှုကား ကုသိုလ်ရတတ်သော သီလခံမှုပေတည်းဟု သိရုံမျှနှင့်
လိုက်ကြသူတို့မှာ ဝိရတိမပါနိုင်၊ ဝိရတိမည်သည် သူ့အာရုံနှင့် သူ
ရှေးရှုမိမှုဖြစ်နိုင်ကြ၏။

ယခုကာလ၌-

၅-ပါးသီလ၊ ၈-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလခံယူကြရာမှာ စေတနာ
သီလသာ များပြားရာ၏။ စေတနာသီလပင် ဖြစ်သော်လည်း ကောင်းကျိုး
ချမ်းသာကို ပေးနိုင်ပါ၏။ ကျနစွာရှိပါမှ သာ၍ကောင်း၏။

အချို့သူတို့ကား-

စေတနာသီလမျိုးသည် မဂ္ဂင်ထိုက်သောတရားမျိုးမဟုတ်၍ နိဗ္ဗာန်၊
မဂ်၊ဖိုလ်ကို မဆောင်နိုင်၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ တရားမျိုးဖြစ်၍ သံသရာ၌သာ
ချမ်းသာကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်၏။ ဝိရတိသီလသည်သာလျှင် မဂ္ဂင်
ထိုက်သော တရားမျိုးဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်၊ မဂ်၊ဖိုလ်ကို ဆောင်နိုင်သည်ဟု
ထင်မှတ်ပြောဆိုကြကုန်၏။

ဝိရတိသီလပင်ဖြစ်စေ၊ စေတနာသီလပင်ဖြစ်စေ တဏှာတရား
ရှေ့သွားနောက်လိုက် ပါရှိခဲ့လျှင် ပုညဘိသင်္ခါရ မျိုးချည်းဖြစ်၏။
နိဗ္ဗိဒါဏတရား ရှေ့သွားနောက်လိုက် ပါရှိခဲ့လျှင် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို
ဆောင်နိုင်၏-ဟုမှတ်။

အတ္ထိ သမ္မာဝါစာ သာသဝါ ပုညဘာဂိယာ ဥပဓိဝေပတ္တာ-
ဟူသော ပါဠိတော်ကို ထောက်လေ။

ပုညဘာဂိယာတိ ပုညကောဋ္ဌာသေ ဘဝါ ပုညဘိ-
သင်္ခါရေကဒေသဘူတာတိ အတ္ထော-
ဟူ၍ ဋီကာဖွင့်ချက် ရှိလေ၏။

လူတို့၏သီလကိုခွဲပြခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၉-သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာဝိရတိကိုပြခြင်း

ဝိရတိတရားသည် သုတ္တန်တို့မှာပင် လာရှိသော်လည်း အဘိဓမ္မာ
တရား-ဟုဆိုရ၏။ ဤဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်သော ဝိရတိသီလမျိုးသည်
စကြဝဠာအနန္တမှာပင်ရှိကြကြောင်း ရှေ့၌ဖော်ပြခဲ့ပြီ။

အချို့တွေးတောကြပုံ

အချို့သူတို့ကား- ယခုကာလ မိမိတို့ သုံးဆောင်စားသောက်၍
နေကြသော ပစ္စည်းဝတ္ထုများသည် ဓမ္မိယလဒ္ဓ ဖြစ်ခဲ့လှ၏။ ဓမ္မိယလဒ္ဓမျိုး
မဟုတ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို သုံးဆောင်၍ နေရသောသူသည်
အာဇီဝဌမကသီလကို ခံယူ၍ ရနိုင်မည်လော-ဟု တွေးတောခြင်းရှိကြ၏။
အဖြေကား-

- (က) သမ္မာဝါစာသည် သုတ္တန်သမ္မာဝါစာ၊ အဘိဓမ္မာ သမ္မာဝါစာဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။
- (ခ) သမ္မာကမ္မန္တသည်လည်း ၂-မျိုး။
- (ဂ) သမ္မာအာဇီဝသည်လည်း ၂-မျိုး။

ထို ၂-မျိုးစီတို့တွင်-

- (က) ၁။ သုတ္တန်သမ္မာဝါစာဆိုသည်ကား ဒုစရိုက်အပြစ်မှ လွတ်ကင်း၍ ကောင်းမြတ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းတည်း။ တရားကိုယ်မှုကား စေတနာပေတည်း။
၂။ အဘိဓမ္မာသမ္မာဝါစာဆိုသည်ကား ကောင်းသော စကားကိုဆိုသည် မဆိုသည် ပဓာနမဟုတ်၊ ဝစီဒုစရိုက်ကို ကြဉ်ရှောင်မည်-ဟု စိတ်ဖြစ်မှုပေတည်း။ တရားကိုယ်မှုကား သမ္မာဝါစာ ဝိရတိပေတည်း။
- (ခ) ၁။ သုတ္တန်သမ္မာကမ္မန္တဆိုသည်ကား ဒုစရိုက်မှ လွတ်ကင်းသော ဘုရားသွားခြင်း၊ ကျောင်းတက်ခြင်း အစရှိသောလုပ်မှု ဆောင်မှုပေတည်း။ တရားကိုယ်မှုကား-စေတနာပေတည်း။
၂။ အဘိဓမ္မာသမ္မာကမ္မန္တဆိုသည်ကား အလုပ်ရှိသည်၊ မရှိသည် ပဓာနမဟုတ်၊ ကာယဒုစရိုက် ကိုရှောင်ကြဉ်မည်-ဟု စိတ်ဖြစ်မှုပေတည်း။ တရားကိုယ်မှုကား သမ္မာကမ္မန္တဝိရတိပေတည်း။
- (ဂ) ၁။ သုတ္တန်သမ္မာအာဇီဝဆိုသည်ကား ဒုစရိုက်မှ လွတ်ကင်းသော ဆွမ်းခံခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ကူလီလုပ်ခြင်း၊ ထိုအလုပ်တို့နှင့် ရသောပစ္စည်း

ကိုသာ သုံးဆောင်ခြင်းစသည်တည်း၊ တရားကိုယ်
မူကား သမ္မာဝါယာမတရားပေတည်း၊ အဓမ္မိယလဒ္ဓ
ပစ္စည်းဝတ္ထုကို သုံးစွဲ၍ နေခဲ့သော် သုတ္တန်အလို
အားဖြင့် သမ္မာအာဇီဝမဖြစ်၊ မိစ္ဆာအာဇီဝမှမလွတ်။

၂။ အဘိဓမ္မာသမ္မာအာဇီဝဆိုသည်ကား ထိုကဲ့သို့သော
အလုပ်များကို လုပ်သည်၊ မလုပ်သည် ပဓာနမဟုတ်၊
ယခုအခါ အသက်မွေးရန်ပြုရသော ကာယဒုစရိုက်မှု၊
ဝစီဒုစရိုက်မှုများကို ငါမပြု-ဟု ပြဇာနည်မှုပေတည်း၊
တရားကိုယ်မူကား သမ္မာအာဇီဝဝိရတိပေတည်း။

ဤသမ္မာအာဇီဝဝိရတိသည်ကား-

ဒုစရိုက်မှု စင်စစ်ကိုသာကြဉ်ရှောင်၏၊ ဒုစရိုက်မှုနှင့်ရသော
ပစ္စည်းဝတ္ထု သုံးစွဲမှုကို ကြဉ်ရှောင်သည်မဟုတ်၊ ၎င်းပစ္စည်းဝတ္ထုသုံးစွဲ
မှုသည် ဒုစရိုက်မှု စင်စစ်ဖြစ်သည်ဟုမဆိုရ၊ ၎င်းပစ္စည်းဝတ္ထုကို လှူဒါန်း
ပေးကမ်းမှု၌ အသုံးပြုခဲ့လျှင် ကုသိုလ်ပင်ဖြစ်သေး၏။

ဒုစရိုက်မှု စင်စစ်ဆိုရာ၌လည်း-

ကျူးလွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဒုစရိုက်ကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်းမဟုတ်၊
ယခုလက်ငင်း တွေ့ဆုံ၍နေသော ပစ္စုပ္ပန် ဒုစရိုက်မှု၊ ရှေ့သို့ တွေ့ကြုံ
လတ္တံ့သော အနာဂတ်ဒုစရိုက်မှုတို့ကိုသာ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းဖြစ်သည်၊
ထို့ကြောင့် အဓမ္မိယလဒ္ဓပစ္စည်းဝတ္ထုကို သုံးစွဲရလျက်ရှိနေသော်လည်း
ဒုစရိုက်မှုမှ ကြဉ်ရှောင်တော့မည်ဟု စိတ်ပြဇာနည်ချက်နှင့် ခံယူဆောက်
တည်မှုကိုပြုခဲ့သော် အဘိဓမ္မာသမ္မာအာဇီဝ ဝိရတိမူကား- ဖြစ်ပါ၏၊
သမ္မာအာဇီဝဝိရတိဖြစ်လျှင်လည်း ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို သုံးစွဲရသည့်အတွက်
ထိုသူမှာ သဂ္ဂန္တရာယ်၊ မဂ္ဂန္တရာယ်ဖြစ်ခွင့် မရှိပေပြီ။

ဘုရားလက်ထက်တော်၌-

၁။ အရှင်အင်္ဂုလိမာလမထေရ်သည် တောအရပ်၌ တစ်ကိုယ် တည်းတည်း ဓားပြဗိုလ်ကြီးလုပ်၍ နေရာ မြတ်စွာဘုရား ကြွသွား၍ ချွတ်တော်မူသဖြင့် တောအရပ်၌ပင် အကျွတ် တရားရတော်မူ၏။

၂။ တမ္ပဒါဠိကအမည်ရှိသော သူသတ်ယောက်ျားကြီးသည် သူသတ်အလုပ်နှင့် ရအပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို သုံးစွဲရလျက် နှင့်ပင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားကိုနာရ၍ ထိုနေ့၌ပင် သေ၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌ဖြစ်၏။

၃။ ကုက္ကုဋမိတ္တမုဆိုးကြီးသည် မုဆိုးလုပ်ရာ တောအရပ်၌ပင် သား ၇-ယောက်တို့နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို ကြားနာရသဖြင့် အကျွတ်တရား ရကြ၏။

[ဤဝတ္ထုများကို ထောက်ထား၍ယူလေ၊ ထိုသူတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ အဓမ္မိယ လဒ္ဓဝတ္ထုနှင့် ကင်းရှင်းကြသည် မဟုတ်ဘဲနှင့် အကျွတ်တရား ရနိုင်ကြသည်- ဟူလို]

သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာဝိရတိကိုပြခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၁၀-အာဇီဝဠမကသီလနှင့် မနောကံတို့ကို ပြခြင်း

မေး။ (က) အာဇီဝဠမက သီလပေးမှု၊ ခံယူမှုများသည် အဘယ့်ကြောင့် အရိုးအစဉ် မထင်ရှားရသနည်း။

(ခ) အဋ္ဌကထာ၌ မနောကံ ၃-ပါးတို့မှာ ခံယူမှု အစီအရင်ကို အဘယ့်ကြောင့် မပြလေသနည်း-မေးရန်ရှိ၏။

ဖြေ။ (က) အပါယ် ၄-ဘုံကြီးသည် အကုသလကမ္မပထ တရား ၁၀-ပါးမှဖြစ်၏။ စကြဝဠာအနန္တ၊ ကမ္ဘာ အနန္တတို့မှာ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံများသည် လူတို့၏ ကုသလကမ္မပထ တရား ၁၀-ပါးမှဖြစ်၏။ ထို ၁၀-ပါးတို့တွင် ရှေ့ ဖြစ်သော ကာယကံ ၃-ပါး၊ ဝစီကံ ၄-ပါးတို့ကို အပြည့်အစုံလုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်လိုသော် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် သီလခွဲခန်းတွင် ဝိရတိသီလ ဟူ၍ လာရှိ သော အာဇီဝဌမကသီလဖွဲ့စည်း၍ စောင့်ရှောက်ရ သည်။

[ကာယသုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီသုစရိုက် ၄-ပါးဟူသည် ဤဝိရတိသီလ၏ အမည်ပေတည်း။ ကာယကံ ၃-ပါး၊ ဝစီကံ ၄-ပါးဟူသော ကမ္မပထကြီး ၇-ပါးဟူသည် ဤဝိရတိသီလ၏ အမည်ပေတည်း။]

ထို ၇-ပါးတို့တွင် ဝစီကံ ၄-ပါးတို့သည် သမာဒါန နိစ္စသီလ အနေနှင့် ပါဏပေတံ ခံယူစောင့်ထိန်းရန် ခက်ခဲပုံ၊ မနောက်အရာ၌ ခံယူမှုမရှိဘဲ ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်နိုင်ရန် နည်းများကို ပြဆိုပေအံ့။

မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်၌-

၁။ ၎င်းသိက္ခာပုဒ်ကို ခံယူစောင့်ထိန်းသူတို့မှာ အင်္ဂါ ၄-ပါးပြည့်စုံအောင် ကျူးလွန်မိလျှင် သိက္ခာပုဒ်ခံယူမှုပျက်၏။ မိမိ၌ရှိသောဝတ္ထုကို တောင်းဆိုရာ ရှိလျက်နှင့် မပေးလို၍ မရှိဟု ပြောဆိုရာ၌လည်းကောင်း၊ ၅၀၀-ရှိသည်ကို ၂၀၀-ရာသာရှိပါသည်။ တစ်ရာသာရှိပါသည်ဟု ပြောဆိုရာ၌ လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါ ၄-ပါးပြည့်စုံ၍ သိက္ခာပုဒ် ခံယူမှု ပျက်၏။ ထပ်မံ၍ ခံယူလျှင် ရပြန်၏။ ကမ္မပထကား-

မမြောက်၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇဖြစ်၏၊ အပြစ်ပေါ့၏၊ ပဋိသန္ဓေကို မပေးနိုင်။

၂။ အတ္တဘဉ္စနက အင်္ဂါနှင့်တကွ အင်္ဂါ ၅-ပါး စုံလင်မှ မုသာဝါဒကမ္မပထမြောက်သည်၊ အတ္တဘဉ္စနက အင်္ဂါ ဆိုသည်ကား ရောင်းရေးဝယ်ရေး၌ မဟုတ်မမှန် ပြောဆို ပြုလုပ်ခြင်း၊ မဟုတ်မမှန်မှုပေါက်ရှာကြံ၍ မင်းပြစ်မင်းဒဏ် သင့်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း၊ မုသား သက်သေခံခြင်း၊ ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်လုပ်၍ မဟုတ်မတရားလဲလှယ်ခြင်း-စသည်ဖြင့် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ပျက်ပြားစေမှုပေတည်း။

[ထို ၂-မျိုးတို့တွင် ကမ္မပထမြောက်မှုထက် ခံယူဆောက်တည်ခြင်းပျက်မှုသည် သာ၍လွယ်လှ၏၊ နောက်ဖြစ်သော ဝစီကံသိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်း တူတည်း၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၏အင်္ဂါတို့ကို ငါတို့စီရင်သောမဂ္ဂင်ဒီပနီ စာအုပ်မှာ ယူလေ။]

ဤသို့လျှင် ဝစီကံသီလတို့၌ သမာဒါနဝိရတိပျက်ရန်ကိစ္စ အလွန် လွယ်လှသောကြောင့် ပကတိလူတို့မှာ နိစ္စသီလအနေနှင့် ပါဏုပေတံ ခံယူထိန်းသိမ်းခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သူ များပြားလျက် ရှိနေကြလေသတည်း၊ ထို့ကြောင့် အာဒိဝဋ္ဌမကသီလပေးနည်း၊ ခံနည်းများသည် အရိုးအစဉ် မထင်ရှားလေသတည်း။

- (ခ) မနောက်တို့မှာမူကား အာမဝန္တိပဋိညာဉ် ခံယူထိန်းသိမ်း ရုံနှင့် မပြီးနိုင်၊ အကြောင်းမူကား၊ မနောက်မည်သည် ဖြစ်လျှင်လည်း မနောတွင်ဖြစ်၏၊ ပျက်လျှင်လည်း မနောတွင်ပျက်၏၊ အဖြစ်အပျက် အလွန်မြန်လှသော

ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မနောက်ကိုစင်ကြယ်အောင် ပြုလုပ်မှုမည်သည် အလွန်ကျယ်ဝန်းလှသောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။

သမထလမ်း၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-အလုပ်စု၊ ဈာန်သမာပတ်အလုပ်စု၊ ဝိပဿနာလမ်း၌ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအစရှိသော အထက်ဝိသုဒ္ဓိ ၅-ပါး အလုပ် စုသည် မနောက်ကို စင်ကြယ်အောင် ပြုလုပ်မှုချည်းသာတည်း။ အရဟတ္တ မဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်မှ မနောက် အလုပ်ပြီးစီးလေသတည်း။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ပကတိလူတို့မှာ မနောဒုစရိုက် ၃-ပါးတို့ကို ပေါက်လွှတ်လျောက်လျားထားကြရ ကုန်မည် လောဟူမူ။

ဖြေ။ ။ ပကတိလူတို့မှာလည်း ပေါက်လွှတ်လျောက်လျား မထား ကြရကုန်၊ ကမ္ဘာအရိုးအစဉ်ကြီးဖြစ်သော ဗြဟ္မစိုရ် တရား ၄-ပါးတို့သည် မနောဒုစရိုက်တို့ကို သုတ်သင်မှု တို့ပေတည်း။

ဗြဟ္မစိုရ်တရား ၄-ပါးတို့တွင်-

- ၁။ မုဒိတာတရားကို ပွားများမှုသည် အနဘိဇ္ဈာ မနောက် ခိုင်လုံရန် အခွင့်ကြီးပေတည်း။ အနဘိဇ္ဈာမနောက် ခိုင်လုံခဲ့လျှင် အဘိဇ္ဈာမနောက်ကိုပယ်နိုင်၏။
- ၂။ ကရုဏာတရားကို ပွားများမှုသည် အဗျာပါဒမနောက် ခိုင်လုံရန် အခွင့်ကြီးပေတည်း။ အဗျာပါဒမနောက် ခိုင်လုံခဲ့လျှင် ဗျာပါဒမနောက်ကိုပယ်နိုင်၏။

၃။ မေတ္တာတရားကို ပွားများမှုသည်မူကား အနုဘိဇ္ဈာ၊
အဗျာပါဒမနောကံ ၂-ပါး ခိုင်လုံရန် အခွင့်ကြီးဖြစ်ပေ၏။

၄။ ဥပေက္ခာတရား ပွားများမှုသည်လည်း ထိုအတူတည်း။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမနောကံကိုမူကား ရှေ့သီလ ၇-ပါးပြည့်စုံမှုနှင့်ပင် ပယ်ပြီး
ဖြစ်၏။ ကံကိုလည်းကောင်း၊ ကံ၏အကျိုးကို လည်းကောင်း ပစ်ပယ်ခြင်း
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမနောကံရှိသောသူသည် ထိုသီလမျိုးကို ဂရုစိုက်ပါတော့
မည်လော၊ ထိုသီလကို စောင့်ထိန်းပေသဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိမနောကံ တည်ရှိ
ပေပြီ-ဟုသိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် မနောကံတို့၌ ခံယူနည်းကို အဋ္ဌကထာ၌
မပြဆိုပေသတည်း။

**[ပြဆိုသော်လည်း အဘိဇ္ဈာယ ဝိရမာမိ၊ ဗျာပါဒါယ ဝိရမာမိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ
ဝိရမာမိ-ဟု ခံယူခဲ့သော် ခံယူဆဲအခါ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာပါ၏။ မနောကံဖြစ်၍
စောင့်ရှောက်မှုခဲယဉ်းလှ၏။]**

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလနှင့် မနောကံတို့ကို ပြခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၁၁-ကုသလကမ္မပထ ၁၀-ပါးဖြစ်ပွားရာ ကာလကို ပြခြင်း

ဗြဟ္မစိုရ်တရားလျှင် အမွန်ရှိသောမနောကံ ၃-ပါး၊ ရှေးဖြစ်သော
ဝိရတိသီလ ၇-ပါး၊ ဤ ၁၀-ပါးသော ကုသလကမ္မပထတရားတို့၏
ဖြစ်ပွားရာကာလကို ပါဠိတော်လာရှိတိုင်း ပြဆိုပေအံ့။

သုတ်ပါထေယျပါဠိတော် စက္ကဝတ္ထိသုတ် စာအုပ်နံပါတ် ၅၃-ယခု
အသက်တစ်ရာတမ်းမှ ဆုတ်ယူတ်၍၊ ၁၀-နှစ်တမ်း၏ အဆုံး၌ သတ္တန္တရ
ကပ်ကြီးအပြီးတွင် တစ်ဖန် တက်ကပ်ကြီးလာရန် အစဉ်ရှိသော-

ပါဠိတော်

အထ ခေါ် တေသံ ဘိက္ခုဝေ သတ္တန် ဧဝံ ဘဝိဿတိ၊
မယံ ခေါ် အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာဒါနံ ဟေတု
ဧဝရူပံ အာယတံ ဉာတိက္ခယံ ပတ္တာ၊ ယံ နူန မယံ ကုသလံ
ကရေယျာမ၊ ကိံ ကုသလံ ကရေယျာမ၊

ယံနူန မယံ-

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမေယျာမ၊ ဣဒံ ကုသလံ ဓမ္မံ
သမာဒါယ ဝတ္ထေယျာမာတိ၊ တေ ပါဏာတိပါတာ
ဝိရမိဿန္တိ၊ ဣဒံ ကုသလံ ဓမ္မံ သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ တေ
ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာဒါနံ ဟေတု အာယုနာပိ ဝဗ္ဗိဿန္တိ၊
ဝဏ္ဏေနပိ ဝဗ္ဗိဿန္တိ၊ တေသံ အာယုနာပိ ဝဗ္ဗမာနာနံ
ဝဏ္ဏေနပိ ဝဗ္ဗမာနာနံ ဒသ ဝဿာယုကာနံ မနုဿာနံ
ဝီသတိဝဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။

အထ ခေါ် တေသံ ဘိက္ခုဝေ သတ္တန် ဧဝံ
ဘဝိဿန္တိ၊ မယံ ခေါ် ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာဒါနံ ဟေတု
အာယုနာပိ ဝဗ္ဗာမ၊ ဝဏ္ဏေနပိ ဝဗ္ဗာမ၊ ယံ နူန မယံ
ဘိယျောသော မတ္တာယ ကုသလံ ကရေယျာမ၊ ကိံ ကုသလံ
ကရေယျာမ၊ ယံ နူန မယံ-

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝိရမေယျာမ၊ (၃) ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ
ဝိရမေယျာမ၊ (၄) မုသာဝါဒါ ဝိရမေယျာမ၊

(၅) ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝိရမေယျာမ၊

(၆) ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝိရမေယျာမ၊

(၇) သမ္ပပ္ပလာပါ ဝိရမေယျာမ၊

- (၈) အဘိဇ္ဈံ ပဇာနည်များ၊
- (၉) ဗျာပါဒ် ပဇာနည်များ၊
- (၁၀) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဇာနည်များ။

တယော ဓမ္မေ ပဇာနည်များ၊ အဓမ္မရာဂံ ဝိသမလောဘံ
မိစ္ဆာဓမ္မံ၊ ယံ နန္တရံ မယံ မေတ္တေယျာ အဿာမ၊

ပေတ္တေယျာ၊ သာမညာ၊ ဗြဟ္မညာ၊ ကုလေ
ဇေဋ္ဌာပစာယိနော၊ ဣဒံ ကုသလံ ဓမ္မံ သမာဒါယ
ဝတ္တေယျာမာတိ၊

တေ မေတ္တေယျာ ဘဝိဿန္တိ၊ ပေတ္တေယျာ၊ သာမညာ၊
ဗြဟ္မညာ၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော၊ ဣဒံ ကုသလံ ဓမ္မံ
သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ။

တေ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာဒါနဟေတု အာယုနာပိ
ဝဗ္ဗိဿန္တိ၊ ဝဏ္ဏေနာပိ ဝဗ္ဗိဿန္တိ၊ တေသံ အာယုနာပိ
ဝဗ္ဗမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ဝဗ္ဗမာနာနံ ဝိသတိဝဿာယုကာနံ
မနုဿာနံ စတ္တာရီသဝဿာယုကာနံ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။

စသည်ဖြင့် တက်ကပ်ကြီးသွားလေ၏။

ပါဠိလျှောက်အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ သတ္တန္တရကပ်ကြီးမှ ကျန်ရှိ

ကြကုန်သောလူတို့သည် ဤသို့ အကြံဖြစ်ကြကုန်၏။ ငါတို့သည်
အကုသိုလ်တရားတို့ကို စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ လိုက်စားကြကုန်သည့်
အတွက်ကြောင့် ဤကဲ့သို့ ကာလရှည်ကြာစွာ ဉာတိဆွေမျိုး ပျက်ဆုံး
ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်သည်။ ယခုအခါ ငါတို့သည် ကောင်းရာ
ကိုသာ ပြုလုပ်ကြကုန်ရာ၏။ အဘယ်သို့ ကောင်းရာကို ပြုလုပ်ကြကုန်
ရာသနည်း၊ ယခုအခါ ငါတို့သည် သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်

ကြကုန်ရာ၏-ဟု တညီတညွတ်စိတ်တူ သဘောတူ ပြောင်းကြကုန်ပြီး
လျှင်-

၁။ ပါဏာတိပါတ ဒုစရိုက်မှ ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ
ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်မှ ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်သည့် အတွက် အသက်
ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်းတို့သည် တိုးတက်၍ လာကြကုန်လတ္တံ့၊ ၁၀-
နှစ်တမ်းသူတို့၏ သားသမီးတို့သည် အနှစ်၂၀-အသက်ရှည်ကြ ကုန်လတ္တံ့၊
ထိုအခါ ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်မှ ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်သော လူတို့သည်
ကုသိုလ်၏အကျိုးကို ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ သိမြင်ကြရကုန်သဖြင့် ကျန်ရှိသော
ဒုစရိုက်တရားတို့ကိုလည်း ကြဉ်ရှောင်ကြရန်၊ စွန့်ပယ်ကြရန် အကြံအစည်
သဒ္ဓါဆန္ဒတိုးတက်၍ လာကြကုန်ပြီးလျှင်-

- ၂။ အဒိန္နာဒါန ဒုစရိုက်မှလည်း ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်လတ္တံ့။
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဒုစရိုက်မှလည်း ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်လတ္တံ့။
- ၄။ မုသာဝါဒ ဒုစရိုက်မှလည်း ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်လတ္တံ့။
- ၅။ ပိသုဏဝါစာ ဒုစရိုက်မှလည်း ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်လတ္တံ့။
- ၆။ ဖရုသဝါစာ ဒုစရိုက်မှလည်း ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်လတ္တံ့။
- ၇။ သမ္ပပ္ပလာပ ဒုစရိုက်မှလည်း ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်လတ္တံ့။
- ၈။ အဘိဇ္ဈာ ဒုစရိုက်ကိုလည်း ပယ်စွန့်ကြကုန်လတ္တံ့။
- ၉။ ဗျာပါဒ ဒုစရိုက်ကိုလည်း ပယ်စွန့်ကြကုန်လတ္တံ့။
- ၁၀။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဒုစရိုက်ကိုလည်း ပယ်စွန့်ကြကုန်လတ္တံ့။

အဓမ္မရာဂ၊ ဝိသမလောဘ၊ မိစ္ဆာဓမ္မတို့ကိုလည်း ပယ်စွန့်ကြကုန်
လတ္တံ့၊ အမိကိုရိုသေမှု လုပ်ကျွေးမှု၊ အဘကိုရိုသေမှု လုပ်ကျွေးမှု၊ ရဟန်း
ပုဏ္ဏားတို့ကို ရိုသေမှု လှူဒါန်းမှု၊ ဘကြီးဘထွေး-မိကြီးမိထွေး အစရှိသော

အသိ

ဆွေကြီး မျိုးကြီးများကို ရိုသေမှုတို့ကို ပြုကြကုန်လတ္တံ့။

ထိုအခါ၌ အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်းတို့သည် တိုးတက်ကြကုန်၍ အသက် ၂၀-တမ်းရှည်သူတို့မှ ပေါက်ဖွားသော သားသမီးတို့သည် အသက် ၄၀-ရှည်ကြကုန်လတ္တံ့၊ အသက် ၄၀-ရှည်သူတို့မှ ပေါက်ဖွားသော သားသမီးတို့သည် အသက် ၈၀-ရှည်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် တက်ကပ်ကြီး ဖြစ်လာပုံကို ဟောတော်မူ၏။

ဤပါဠိတော်မှာ လာရီသည့် ကုသလကမ္မပထတရားကြီး ၁၀-ပါးတွင်လည်း မိစ္ဆာအာဇီဝါ ဝိရမိဿန္တိ-ဟု အသီးအခြားမလာသည်မှာ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမိဿန္တိ စသည်တို့၌ ပါဝင်လေပြီးဖြစ်၍ အသီးအခြားမလာပေသည်။

ဝါစာကမ္မန္တေသု ဂဟိတေသု ဂဟိတောဝ ဟောတိ
တပ္ပက္ခိကတ္တာ ဓုဝပဋိသေဝနဝသေန ပနာယံ တတော
နိဟရိတွာ ဒဿိတော-
ဟူသော ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော မဟာအဋ္ဌကထာ ဝိနိစ္ဆယအတိုင်း သိကြလေ။

ဤပါဠိတော်ကြီးကို ထောက်မြော်၍ တက်ကပ်ကြီး တစ်ခွင်လုံး တစ်ပြင်လုံးသည် မနောသုစရိုက်ကြီး ၃-ပါးနှင့်တကွ အာဇီဝဋ္ဌမက ဝိရတိသီလ၏ နယ်ပယ်ကြီးဖြစ်ကြောင်းကို သိအပ်လေသတည်း။

ဤသို့လျှင် လောက၌ အကုသလကမ္မပထတရားကြီး ၁၀-ပါး၊ ကုသလကမ္မပထတရားကြီး ၁၀-ပါးဟူ၍ ရှိကြသည်တွင်-

ကုသလကမ္မပထတရားကြီး ၁၀-ပါးဆိုသည်ကား ဤဝိရတိသီလကြီး ၇-ပါးနှင့် မနောကံကြီး ၃-ပါးကိုပင် ဆိုသတည်း။ ဝိရတိသီလကြီး ၇-ပါးမှာလည်း သမ္မာအာဇီဝဝိရတိကြီး မထင်မရှားရှိနေသည့် အတွက်ကြောင့် သမာဒါန ဝိရတိကြီး ၃-ပါးတို့တွင် သမ္မာအာဇီဝသမာဒါနဝိရတိကြီးကိုလည်း အသီးအခြား ထင်ရှားစွာ ထုတ်ဖော်၍ သမာဒါန ဝိရတိသီလကို ခံယူဆောက်တည်ကြသောအခါ ထိုဝိရတိသီလကြီး ၇-ပါးသည် အာဇီဝဌမကသီလကြီး ဖြစ်လာ၏။

**[ဤအာဇီဝဌမကသီလကြီးနှင့် မနောသုစရိုက်ကြီး ၃-ပါးကို
ကုသလကမ္မပထတရားကြီး ၁၀-ပါးခေါ်၏]**

ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားတို့သို့မရောက်သော ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားကြီး ၁၀-ပါးကို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဟူသော ပါဠိ၌ “မနုဿဓမ္မလူတို့၏တရား”ဟူ၍ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့်-

ဤဝိနိစ္ဆယမှာ ပြဆိုရင်းဖြစ်သော ဝိရတိသီလကို သမ္မာအာဇီဝဝိရတိကြီး အသီးအခြားနှင့်တကွ ပြည့်စုံစွာ ခံယူစောင့်ရှောက်လိုကြကုန်သော ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူသူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် ဥတ္တရဝဗ္ဗမာန တောင်ပေါ်ရွာနေ လယ်ထွန်ယောက်ျားနွားကျောင်းသား ဥပါသကာကဲ့သို့ သဒ္ဓါဆန္ဒထက်သန်စွာနှင့် အာဇီဝဌမကနိစ္စ သီလကြီးကို ပါဏုပေတံ ခံယူဆောက်တည်၍ စောင့်ထိန်းကြကုန်ရာသတည်း။

အသိ

နိစ္စသီလအနေနှင့် ပါဏပေတံ ခံယူစောင့်ထိန်းမှုမှာလည်း
ရဟန်းတော်များကဲ့သို့ပင် ပုထုဇဉ်ဂတိဖြစ်၍ ရံဖန်ရံခါ ကျူးလွန်မိခဲ့သော်
ထိုနေ့အတွင်းမှာပင် ထပ်မံ၍ခံယူလျှင် ရမြဲရပြန်၏။ မိမိတို့စောင့်
ထိန်းကြသော သီလသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အင်္ဂါတို့ကိုလည်း ကောင်းစွာ
သိအောင် အားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။

ကုသလကမ္မပထ ၁၀-ပါး ဖြစ်ပွားရာကာလကို ပြခြင်းပြီး၏။

၁၂၇၃-ခု တပို့တွဲလဆုတ် ၁၀-ရက်နေ့
ဝိရတိသီလ ဝိနိစ္ဆယပြီး၏။

-----*-----

သိက္ခာဂဟဏ ဝိနိစ္ဆယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သီလခံယူပုံ ၄-နည်း

ယခုအခါ သိက္ခာဂဟဏ သီလခံကြသောအရာ၌--

- ၁။ အချို့သောအရှင်တို့က ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ၊ အဒိန္နာဒါနာဝေရမဏိ-စသည်ဖြင့်ဆို၍ အဆုံးမှ သိက္ခာပဒံသမာဒိယာမိ-ကို ထည့်သွင်း ရွတ်ဆို၍ ခံယူစေကြကုန်သည်။
- ၂။ အချို့သောအရှင်တို့က ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ၊ အဒိန္နာဒါနာဝေရမဏိ-စသည်ဖြင့်ဆို၍ အဆုံးမှ သိက္ခာပဒံသမာဒိယာမိ-ကို ထည့်သွင်းရွတ်ဆို၍ ခံယူစေကြကုန်သည်။

၃။ အချို့သောအရှင်တို့က ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊ အဒိန္နာဒါနာဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-စသည်ဖြင့်ဆို၍ အပြည့်အစုံ ခံယူစေကြ ကုန်သည်။

၄။ အချို့သောအရှင်တို့က ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ သိက္ခာ ပဒံ သမာဒိယာမိ၊ အဒိန္နာဒါနာဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-စသည်ဖြင့် ဆို၍ခံယူစေကြကုန်သည်။

ပဌမနည်းကို စိစစ်ပြခြင်း

ယင်းသို့ ၄-ထွေ ၄-ပါး ကွဲပြားရှိနေကြသည်တွင် ဝေရမဏိ-ဟု က္ကကာရန္တနှင့်ပေးသော အရှင်တို့ကား-

ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ-

၁။ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ။

၂။ အဒိန္နာဒါနာဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ။

၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ။

[အဘိဓမ္မာသိက္ခာပဒ ဝိဘင်းပါဠိတော်]

ယောစ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ပသန္နစိတ္တော ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ သမာဒိယတိ။

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ။

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိ။

၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိ။

[သုတ်သီလက္ခန္ဓ်ပါဠိတော်။]

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သာမဏေရာနံ ဒသသိက္ခာပဒါနိ၊
တေသု ၈ သာမဏေရေဟိ သိက္ခိတုံ။

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ။

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ။

၃။ အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိ။

၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိ။

၆။ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိ။

၇။ နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ ဝိညူကဒဿနာ ဝေရမဏိ။

၈။ မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဌာနာ
ဝေရမဏိ။

၉။ ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ ဝေရမဏိ။

၁၀။ ဇာတရူပ ရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏိ။

[ဝိနည်းပါဠိတော်။]

ယော ၈ ပသန္နစိတ္တော သိက္ခာပဒါနိ သမာဒိယေယျ။

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ။

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိ။

၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိ။

[သုတ္တသင်္ဂဟ။]

ဤသို့ ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၊ သုတ်ပါဠိတော်၊ ဝိနည်းပါဠိတော်၊ သုတ္တသင်္ဂဟကျမ်းတို့၌ အတွေး မလျော် အမြော်မသင့် အချင့်မရောက် အထောက်မမည် ဆိုသကဲ့သို့ရှိချေသည်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-ထိုပါဠိပဒများသည် သိက္ခာပုဒ် ဆောက်တည်ပုံ အခြင်းအရာ သမာဒါနာကာရကိုပြသော ပါဠိပဒ မဟုတ်၊ ပဉ္စသိက္ခာဒါနိ-ဟူသောပုဒ်၏အရ သိက္ခာပဒ သရုပ်ထုတ်ပြကာ မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် ထိုပါဠိပဒတို့၌ ဤသို့သော အနက်ကို ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စ=ငါးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ=သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ= ဖြစ်ကုန်၏၊ ကတမာနိပဉ္စ=အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ။

၁။ ပါဏာတိပါတာ=သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ= ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းတစ်ပါး။

၂။ အဒိန္နာဒါနာ=သူ့ဥစ္စာကိုခိုးခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ=ကြဉ်ရှောင် ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်း တစ်ပါး။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ=သူ့သားအိမ်ရာကို ပြစ်မှားခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ=ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်း တစ်ပါး။

၄။ မုသာဝါဒါ=မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ=ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ် လည်း တစ်ပါး။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဌာနာ=မူးယစ် မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်စားခြင်း

စာစာသို့

မှ၊ ဝေရမဏီ=ကြည်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်
လည်းတစ်ပါး။

ဣမာနိပဉ္စ=ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။

[နောက်ပါဠိများ၌လည်းဤနည်းကိုမှီ၍ အနက်ဆိုပါ။]

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ထိုပါဠိများ၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်ကိုသာ ယူသင့်ခြား
သော်လည်း သဒ္ဒါဟူက ဆိုလိုရာဖြစ်စကောင်းသော
ကြောင့် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ-စသည်ဖြင့်ပေးသော
သိက္ခာပုဒ်များ၌ ဝေရမဏီဟူသောပုဒ်ကို ဝိရမာမိတိ
ဝေရမဏီ၊ အဟံ=ငါသည်၊ ပဏာတိပါတာ=သူ့အသက်ကို
သတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏီ=ကြည်ရှောင်ပါ၏၊ဤသို့ အနက်ကို
ဆို၍ ဆောက်တည်သောအရာကိုပင် ဝေရမဏီ-အရယူ
လျှင် မသင့်ပြီလောဟူမူ--

ဖြေ။ သဒ္ဒါလက္ခာနုသာရေန၊ ဝိဝစ္ဆာပုနုဂမ္ပတေ။
ဟူ၍ ဆရာတို့ မိန့်ချက်နှင့်အညီ သဒ္ဒါဟူက ဆိုလိုရာ
ဖြစ်စကောင်း၏ဟူသော်လည်း အလေးဂရုပြုစလောက်
သော ကျမ်းဂန်အထောက် အထားနှင့်ကင်း၍ဆိုခြင်းငှါ
မသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆောက်တည်သော
သူကို ဝေရမဏီအရယူဘူးသော ကျမ်းဂန်အထောက်
အထား မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း မသင့်ဟူ၍
ပယ်အပ်၏။

အာသီ

ထိုစကားမှန်၏။ ကျမ်းဂန်တို့၌---

တတ္ထ ဝိရတိ နိပ္ပရိယာယသိက္ခာပဒံ၊ သာ ဟိ
ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီတိ ပါဠိယံ အာဂတာ။

[သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ။]

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီတိ အာဒိသိက္ခာပဒါနိ ဘဂဝတာ
ဧဝံ ဝုတ္တာနိ။

[ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ။]

ဤသို့ ဝေရမဏီအရကို ဝိရတိဓမ္မဟုဆိုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်
ကိုသာ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ယူကြကုန်သည်။ ဆောက်တည်သူကို မယူ
ကြကုန်။ ဝေရမဏတိ ဇဟတီတိ ဝေရမဏီ-ဟု ကတ္တုသာနေ ကြံကြသော
သာရတ္ထဒီပနီ စသည်များ၌လည်း ဝိရတိဓမ္မကိုသာ ယူပါ။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ဝေရမဏီအရကို ဝိရတိဓမ္မကိုပင်ယူ၍-ပါဏာတိပါတာ=
သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏီ=ကြဉ်ရှောင် ကြောင်း
ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇ
ပမာဒဋ္ဌာနာ= မူးယစ် မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော
သေရည်သေရက်ကို သောက်စားခြင်းမှ၊ ဝေရမဏီ=
ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊
ဣတိ=ဤသို့၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ် ၅-ပါးအပေါင်းကို၊
သမာဒိယာမိ=ကောင်းစွာ ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။
ဤသို့သောအနက်ကို ဆိုသော် မသင့်ပြီလော၊ ဤသို့သော
အနက်ကို ရည်၍ အဆုံး၌ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-ကို
ထည့်ပြန်သည် မဟုတ်လောဟူမူ--

ဖြေ။ ဤသို့သော အနက်ကိုရည်၍ ဆိုသည်မှန်လျှင် သန္နိဋ္ဌာ ပကဖြစ်သော သမာဒါနစေတနာတစ်ခုသာ ဖြစ်သင့်ရ ကား- သိက္ခာပုဒ် ၅-ပါးအပေါင်းကို တပေါင်းတည်း ဆောက်တည်ခံယူသည် မည်ရာသောကြောင့် မသင့် လွန်း-ဟူ၍ ပယ်အပ်၏။

[တပေါင်းတည်း ဆောက်တည်ခြင်း၏ မသင့်ကြောင်းကို နောက်မှဆိုမည်။]

မေး။ ယေန ယဿ ဟိ သမ္ပန္နော၊ ဒူရမဋ္ဌမ္ပိ စ တဿ တံ။
အတ္တတော ဟျသမာနာနံ၊ အာသန္နတ္တ မကာရဏံ။
ဟူသောဉာဏ်ဆရာ အရှင်မဟာဝဇီရဗုဒ္ဓိ မိန့်ချက်နှင့် အညီ နောက်ဆုံး၌ ဆိုအပ်သော သိက္ခာပဒ် သမာဒိယာမိ- ကို ရှေးရှေးပုဒ်တို့၌လည်း ယှဉ်စပ်တွဲဘက်၍ အနက်ယူရ လျှင်မသင့်ပြီလော-ဟူမူ။

ဖြေ။ ရှေးရှေးသိက္ခာပုဒ်တို့သည် သိက္ခာပဒ် သမာဒိယာမိ-ကို တိုက်ရိုက်ထုတ်ဖော်၍ နှုတ်ဖြင့်မရွတ်ဆိုက သမာဒါန စေတနာ မဖြစ်ရာသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓယုတ္တိ မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း မသင့်သည်သာဟူ၍ ပယ်အပ်၏။

သဒ္ဓယုတ္တိမရှိကြောင်းကား--

နောက်ဆုံးထည့်သော သိက္ခာပဒ်ဟူသောပုဒ်သည် ရှေးရှေး ဝေရမဏီ-ပုဒ်တို့ကို ငဲ့ခြင်းရှိပါလျှင် နောက်ဆုံး၌ ဝေရမဏီပုဒ်နှင့် သမာသ် မဖြစ်သင့်၊ ဤပါဠိတော်၌လည်း ဆောက်တည်ပုံမလာ၊ အဋ္ဌကထာများနှင့်လည်း မလျော်လှ၊ သဒ္ဓယုတ္တိ၊ အတ္တယုတ္တိတို့လည်း

အခန်း

မသင့်မြတ်ဖြစ်လေရကား-ဤပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ၊ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ-ဟု ကုကာရန္တသက်သက်နှင့်ပေးခြင်းကို အလျင်းပင် ပယ် သင့်သည်။

ဆရာတို့ကား---

သဒ္ဓယုတ္တိပင် မသင့်သော်လည်း ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ-ဟု နှုတ်ကဆိုစဉ် သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ပါ၏-ဟု စိတ်ဖြစ်က သမာဒါနကိစ္စ မြောက်ကောင်းပါ၏။ သဒ္ဓယုတ္တိရှိခြင်းသည် ပမာဏ မဟုတ်၊ စေတနာသည်သာ ပမာဏဖြစ်သတည်း-ဟု ကြံကြကုန်၏။ ဆင်ခြင်ကြပါ။

ဤကား-ပဌမနည်းကို စိစစ်ပြခြင်းပိုင်း။

-----*-----

၂-ဒုတိယနည်းကို စိစစ်ပြခြင်း

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ-အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ-ဟု နိဂ္ဂဟိတန္တ နှင့် ပေးသောအရာမှာ--

အချို့သော ဝိနည်းမဟာဝါ-စသည်၌ ဒုတိယန္တနှင့် ရှိသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အဆုံး၌တည်သော သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-ဟူ သော ပုဒ်ချင်းဝိသေသန ဝိသေသျသာလျှင် သဒ္ဓယုတ္တိလည်း သင့်မြတ် လှပသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း သဒ္ဓါနေအားဖြင့် အပြစ်ဆိုဘွယ်မရှိပေ။

သို့သော်လည်း သမာဒိယာမိဟူသော ပဓာနကြိယာပုဒ်တစ်ခုသာ ပါသည်ဖြစ်၍ သမာဒါနစေတနာ တစ်ချက်သာ ဖြစ်သင့်ရကား တပေါင်းတည်းဆောက်တည်သည် မည်ပြန်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တပေါင်းတည်းဆောက်တည်ခဲ့သော်--

ကေသို့ ဘိန္ဒု သဗ္ဗာနိ ဘိန္ဒုနေဝ ဟောန္တိ။

ဟူသော သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာစသည်များနှင့်အညီ တစ်ခုသော သိက္ခာပုဒ်ပျက်လျှင် အကုန်အစင် ပျက်ရလေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုသို့သောပေးခြင်းကိုလည်း အလွန်မနှစ်သက်အပ်။

ထိုစကားမှန်၏ လူတို့မည်သည် သိက္ခာသီလကို စောင့်ရှောက်ခွင့် အလွန်ရခဲကြကုန်သည်၊ အလွန်ရခဲ၍ စောင့်ရှောက်ပြန်ပါလျှင်လည်း ရယ်မြူးလို၍ ပြက်ရယ်သမှု ဆိုကာမျှနှင့် ပျက်စီးတတ်သော မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်များကို မတိမ်းမပါးရအောင် အလွန်စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ့သည်၊ ပြက်ရယ်သမှုဆိုမိ၍ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်တစ်ခု တိမ်းပါး ပျက်စီးခဲ့လျှင် ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည် တစ်ပြိုင်နက်ပျက်စီး၍ ထိုခဏ၌ပင် သီလဥပုသ်သည်အဖြစ်မှ ရွေ့လျောကျ၍ ပါရာဇိက ကျသော ရဟန်းသာမဏေနှင့် တစိတ်တဒေသ အလားတူ ဖြစ်လေရာ သည်၊ ဤသို့သောအကြောင်းများကြောင့် ထိုသို့ပေးခြင်းကို အလွန်မနှစ် သက်အပ်။

ဤကား-ဒုတိယနည်းကို စိစစ်ပြခြင်းပြီး၏။

-----*

၃-၄-တတိယ၊ စတုတ္ထနည်းတို့ကို စိစစ်ပြခြင်း

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-ဟူ၍ ပေးကြသောနည်း၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-ဟူ၍ ပေးကြသောနည်းများမှာမူကား-

သမာသ်နှင့် ဝါကျသာ ထူးကြသည်ဖြစ်၍ အချင်းချင်းလည်း မဆန့်ကျင်ကြ၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်များနှင့် သင့်မြတ်

အသိ

လျော်ကန်လှပေသည်။

ထိုစကားသည် မှန်၏။ သိက္ခာသီလဆောက်တည် ခံယူပုံ အခြင်း
အရာကို တိုက်ရိုက်ပြသော ခုဒ္ဒကပါဌ ပါဠိတော်၌-

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
စသည်ဖြင့်လာသည်။

သဒ္ဓမ္မပဇ္ဇောတိကာ အမည်ရှိသော ၎င်းခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ
၌လည်း-

တာနေတာနိ သမာဒိယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ
သုတ္တာနုသာရေန သရဏဂမနေသု စ ဒသိတပါဌာ-
နုသာရေန ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိတိ ဧဝံ ဝစနာမဂ္ဂံ အာရောပိတာနိတိ
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။
ဟူ၍လာသည်။

ဥပါသကာလင်္ကာရကျမ်း၊ မင်္ဂလတ္ထဒီပနီကျမ်း၊ သုတ္တသင်္ဂဟကျမ်း
များ၌လည်း-

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိတိ
အာဒိနာ ပါဠိယေက္ကံဝါ သမာဒိယန္တေန သမာဒိန္နာနိ ဟောန္တိ။
ဟူ၍လာသည်။

မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်း၌လည်း-

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိတိ
အာဒိနာ။
စသည်ဖြင့်လာသည်။

ဤသို့ ပါဠိတော်နှင့်တကွ အစောင်စောင်သော ကျမ်းဂန်တို့၌ သမာဒါနဝိရတိဖြစ်အောင် ခံယူဆောက်တည်ပုံ အခြင်းအရာများ၌ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-ဟု တစ်သမာသ် တည်း ဘက်တွဲယှဉ်စပ်၍သာ လာသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-စသော ပါဠိတော်များကို ထောက်မြော်သော် ထိုသမာသ်ပုဒ်၏ အနိစ္စသမာသ်သာ ဖြစ်လိုသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တစ်လုံးတစ်လုံးသော အက္ခရာကို ၇-ကြိမ် ၇-ကြိမ်သော ကုသိုလ်ဇောစိတ္တုပြု၍တို့ဖြင့် ရွတ်ဆိုရလေရကား-အက္ခရာများ လျှင် ကုသိုလ်ဇောဝါရလည်း အလွန်များစွာဖြစ်ရသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-ဟု ပေးသောနည်း၊

၂။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-ဟု ပေးသောနည်း။

ဤသို့ပေးသော ၂-ပါးသောနည်းကိုသာ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်း အပ်၏။

တတိယ, စတုတ္ထနည်းတို့ကို စိစစ်ပြခြင်းပြီး၏။

-----*-----

အကျဉ်းမှတ်ဖွယ်

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ ခိပုံ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝုဇ္ဇယာမိ။

စသည်လာသော ဝိမာနဝတ္ထုပါဠိတော်၊

အသိ

၂။ အဇ္ဈတဂ္ဂ ဇီဝိတဟေတုပိ ပါဏံ န ဟနာမိတိဝါ
ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိတိဝါ ဝေရမဏိံ သမာဒိယာ မိတိဝါ
ဧဝံ သိက္ခာပဒါနိ-စသည်ဖြင့် လာသော သုမင်္ဂလ ဝိလာသိနီ
အမည်ရှိသော သီလက္ခန္ဓ်အဌ ကထာများကို ထောက်၍-

၁။ ပါဏံ နဟနာမိ။

၂။ အဒိန္နံ နအာဒိယာမိ-စသည်ဖြင့်လည်း ခံယူဆောက်
တည်သင့်ပါ၏။

တစ်နည်း။ ။ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ-စသည်ဖြင့် ခံယူ ဆောက်
တည်သင့်ပါသေး၏။

တစ်နည်း။ ။ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိံ သမာဒိယာမိ-စသည်ဖြင့်
လည်း ဆောက်တည်သင့်ပါသေး၏။

တစ်နည်း။ ။ပါဏာတိပါတံ ပရိဝဇ္ဇေမိ၊ အဒိန္နာဒါနံ ပရိဝဇ္ဇေမိ-
စသည်ဖြင့်လည်း ဆောက်တည် သင့်ပါသေး၏။

တစ်နည်း။ ။ပါဏာတိပါတံ နကရောမိ၊ အဒိန္နာဒါနံ နကရောမိ-
စသည်ဖြင့်လည်း ဆောက်တည် သင့်ပါသေး၏။

[ဤအလုံးသုံသော နည်းသည် သမာဒါနဝိရတိသီလကို
ဖြစ်စေတတ်ကြသည်ချည်းပင်ဖြစ်သည်။]

အကျဉ်းမှတ်ဖွယ်ပြီး၏။

သိက္ခာဂဟဏ ဝိနိစ္ဆယပြီး၏။

ကမ္ဘာသို့

ပဉ္စသီလ ဝိနိစ္ဆယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဋိညာဉ်

ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၊ မုသာဝါဒ၊
သုရာမေရယ၊ ဤ ၅-ပါးတို့၏အင်္ဂါ၊ ထူးထွေသော အဓိပ္ပါယ်၊ လွန်ကျူး
ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ အရပ်ရပ်တို့ကို
ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍ စီရင်ရေးသားပေအံ့။

၁-ပါဏာတိပါတကိုပြဆိုခြင်း

ပါဏာတိပါတ အင်္ဂါ

တဿ ပဉ္စ သမ္မာရာ ဟောန္တိ ပါဏော ပါဏသညိတာ ဝဓကစိတ္တံ
ဥပက္ကမော တေန မရဏန္တိ။

[အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ။]

၁။ ပါဏော=သတ္တဝါလည်း ဖြစ်စေ။

၂။ ပါဏသညိတာ=သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။

၃။ ဝဓကစိတ္တံ=သတ်လိုသောစိတ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။

၄။ ဥပက္ကမော=လုံ့လပြုသည်လည်း ဖြစ်စေ။

၅။ တေန=ထိုလုံ့လပြုသဖြင့်၊ မရဏံ=သတ္တဝါသေသည်လည်း
ဖြစ်စေ။

ဣတိ=ဤသို့၊ တဿ=ထိုပါဏာတိပါတ ကံ၏၊ ပဉ္စ=၅-ပါးကုန်
သော၊ သမ္မာရာ=အဆောက်အဦတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

[ဤကား ပါဏာတိပါတကံ၏ အင်္ဂါကိုပြသော စကားရပ်တည်း။]

ပါဏာတိပါတ အဓိပ္ပါယ်

ထူးထွေသောအဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုပေအံ့။

၁။ သတ္တဝါအများကို တစ်ပြိုင်နက် သေအောင်သတ်သော
ပါဏာတိပါတကံ တစ်ချက်လော၊ အများလော- ဤသို့မေးသည်ရှိသော်-
ယထာ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ
စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ ကိစ္စဝသေန ဣန္ဒြိယံ၊ ဧဝံ စေတနာယ
ဧကတ္ထေပိ ကိစ္စဝသေန အနေကပါဏာတိပါတာတိ ဣန္ဒြိယံ
အာဟ တတ္တကာပါဏာတိပါတာတိ။

ဟုသာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌ လာသောကြောင့် ပါဏာတိပါတ အများ
ဟု မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။

။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ=အရိယာမဂ်ခဏ၌၊

သတိယာစ=သတိ၏လည်းကောင်း၊ ဝီရိယဿစ=ဝီရိယ၏ လည်း ကောင်း၊
ဧကတ္ထေပိ=တစ်ခုတည်းပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ကိစ္စဝသေန=ကိစ္စ၏
အစွမ်းအားဖြင့်၊ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိစ=သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့ဟူ၍
လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာတိစ=သမ္ပပ္ပဓာန် ၄-ပါးတို့
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယထာ=အလိုရှိကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံတထာ=
ထိုအတူ၊ စေတနာယ=ပါဏာတိပါတကံ စေတနာ၏၊ ဧကတ္ထေပိ=တစ်ပါး
တည်း ဖြစ်သော်လည်း၊ ကိစ္စဝသေန=သတ်အပ်သော ကိစ္စ၏အစွမ်း
အားဖြင့်၊ အနေက ပါဏာတိပါတာတိ=ပါဏာတိပါတကံအများတို့ဟူ၍၊
ဣန္ဒြိယံ=အလိုရှိကုန်၏၊ ဣတိတသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တတ္တကာ ပါဏာတိ
ပါတာတိ=တတ္တကာပါဏာတိပါတာဟူ၍၊ အာဟ=အဋ္ဌကထာ ဆရာ
ဆို၏။

အခါ

၂။ ၂-ကောင်သော ကြက်သူငယ် အစာစား၍နေရာ လက်ဝဲဘက် ကြက်သူငယ်ကို သတ်အံ့ဟု နှလုံးသွင်းပြီးလျှင် ဒုတ်လုံဖြင့် ပုတ်ခတ် လိုက်သော် လက်ျာဘက်ကြက်သူငယ်ကို ပုတ်ခတ်မိ၍ ၎င်းလက်ျာဘက် ကြက်သူငယ်သေအံ့၊ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်မည်လော၊ မထိုက် မည်လော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

ယံ ဥဒ္ဓိဿ ပဟရတိ၊ တဿေဝ မရဏေန ကမ္မဗဒ္ဓေါ-

ဟု ကင်္ခါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ၌လာသောကြောင့် မထိုက်ဟု မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ ယံ=အကြင်သတ္တဝါကို၊ ဥဒ္ဓိဿ=ရည်၍၊ ပဟရတိ=ပုတ်ခတ်၏၊ တဿေဝ=ထိုရည်၍ ပုတ်ခတ်သော သတ္တဝါ၏ သာလျှင်၊ မရဏေန=သေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-သေမှ၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ=ပါဏာတိ ပါတကံဖွဲ့ရသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၃။ အမိအိပ်၍နေစဉ် သိုးဟုမှတ်ထင်၍ အမိကိုသတ်အံ့၊ ၎င်း အမိသည်သေအံ့၊ မာတုဃာတကံ ထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော- ဟု မေးသည်ရှိသော်-

ဇဠကဿစ နိပန္နောကာသေ တဿ မာတာဝါ ပိတာဝါ အရဟာဝါ ပဏ္ဍုကာသာဝံ ပါရုပိတ္တာ နိပန္နော ဟောတိ၊ သော ရတ္တိဘာဂေ အာဂန္တာ ဇဠကံ မာရေမီတိ မာတရံဝါ ပိတရံဝါ အရဟန္တံဝါ မာရေတိ၊ ဣမံ ဝတ္ထံ မာရေမီတိ စေတနာယ အတ္ထိဘာဝတော ယာတကောစ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယ ကမ္မဉ္စ ဖုသတိ။

အသိ

ဟု ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌ လာသောကြောင့် မာတုဃာတက ကံထိုက်၏ဟု မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ ဧဠကဿ=သိုး၏၊ နိပန္နောကာသေ= အိပ်ရာ အရပ်၌၊ တဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မာတာဝါ=အမိသည်လည်းကောင်း၊ ပိတာဝါ=အဘသည်လည်းကောင်း၊ အရဟာဝါ=ရဟန္တာသည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍုကာသာဝံ=ဖြောင့်တော့သော အဆင်းရှိသော အဝတ် သင်္ကန်းကို၊ ပါရုပိတွာ=ရုံ၍၊ ဝါ-ခြံ၍၊ နိပန္နော=အိပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သောပုဂ္ဂလော= ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရတ္တိဘာဂေ=ညဉ့်အချိန်၌၊ အာဂန္နာ= လာ၍၊ ဧဠကံ=သိုးကို၊ မာရေမိတိ=သတ်အံ့ဟူ၍၊ မာတရံဝါ=အမိကို လည်းကောင်း၊ ပိတရံဝါ=အဘကိုလည်းကောင်း၊ အရဟန္တံဝါ=ရဟန္တာကို လည်းကောင်း၊ မာရေတိ=သတ်မိ၏၊ ဣမံ ဝတ္ထု=ဤဝတ္ထုကို၊ မာရေမိတိ= သတ်အံ့ဟူ၍၊ စေတနာယ=သတ်လိုသောစေတနာ၏၊ အတ္တိဘာဝတော= ရှိသောကြောင့်၊ ယာတကောစ=ပါဏာတိပါတကံသည်လည်း၊ ဟောတိ= ဖြစ်၏၊ အာနန္တရိယကမ္မဉ္စ=အနန္တရိယကမ္မပထသို့လည်း၊ ဖုသတိ= ရောက်၏။

၄။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော သားသည် လူဖြစ်သောအမိကို သတ်အံ့၊ မာတုဃာတကကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-ဟု မေး သည်ရှိသော်-

ယေန မနုဿိတ္ထိဘူတာ ဇနိတာ မာတာ သယမ္ပိ
မနုဿဇာတိကေနော သဗ္ဗိစ္စ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ၊
အာနန္တရိယေန မာတုဃာတကကမ္မေန မာတုဃာတကော။

ဟု မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌ လာသောကြောင့် မာတုဃာတကကံ
မထိုက်ဟုမှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ ယေနပုဂ္ဂလေန=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မနုဿိတ္ထိ
ဘူတာ=လူမိန်းမဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဇနိတာ= အမိရင်းဖြစ်သော၊ မာတာ=
အမိကို၊ သယမ္ပိ=မိမိကလည်း၊ မနုဿဇာတိကေန=လူဇာတ်ရှိ
သဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္ဘိစ္စ=စေ့ဆော်၍၊ ဇီဝိတာ=ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပိတာ=
ချအပ်၏၊ အယံ=ဤသို့သတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာနန္တရိယေန=
အနန္တရိယဖြစ်သော၊ မာတုဃာတကကမ္မေန=မာတုဃာတကကံဖြင့်၊
မာတုဃာတကော=အမိကိုသတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၅။ အဓိက္ကတ္ထိလိင်မှ ပုလ္လိင်ပြန်၍ နေစဉ်သတ်သည်ရှိသော်
အနန္တရိယကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

ပရိဝတ္တေပိ လိင်္ဂေ တဿေဝ ဧကကမ္မနိဗ္ဗတ္တဿ
သန္တာနဿ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနတော ဝေါဟာရဘေဒတော
သော ဣတ္ထိဃာတကောဝါ ပုရိသဃာတကောဝါ ဟောတု
အာနန္တရိယကမ္မတော နမုစ္စတီတိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဟု သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌ လာသောကြောင့် အနန္တရိယကံထိုက်၏-
ဟု မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ လိင်္ဂေ=လိင်သည်၊ ပရိဝတ္တေပိ=
ပြန်သော်လည်း၊ ဧကကမ္မနိဗ္ဗတ္တဿ=တစ်ခုသောကံကြောင့်ဖြစ်သော၊
တဿေဝ သန္တာနဿ=ထိုခန္ဓာအစဉ်ကိုသာလျှင်၊ ဇီဝိတာ=ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊
ဝေါရောပနတော=ချခြင်းကြောင့်၊ သော=ထိုသတ်သောသူသည်၊
ဝေါဟာရဘေဒတော=ဝေါဟာရပြားသောအားဖြင့်၊ ဝါ-ဝေါဟာရ

ပျက်သော အားဖြင့်၊ ကုတ္တိယာတကောဝါ=မိန်းမကိုသတ်သည်မူလည်း၊
ဟောတု=ဖြစ်စေ၊ ပုရိသယာတကောဝါ=ယောက်ျားကိုသတ်သည် မူလည်း၊
ဟောတု=ဖြစ်စေ၊ အာနန္တရိယကမ္မတော=အနန္တရိယကံမှ၊ နမုစ္စတိ=မလွတ်၊
ကုတိ ဧတ္တကမေဝ=ဤမျှသော စကားကိုသာလျှင်၊ ဝတ္ထုဗွဲ့=ဆိုအပ်၏။

[အပရိဝတ္ထတိလိဂီ-အရကို ဋီကာဆရာ မဆန့်ကျင်အောင် ကြံတော်မူ၏။]

၆။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပုထုဇဉ်အဖြစ်၌ သတ်အပ်၏။ ထိုသတ်
အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာအဖြစ်၌သေ၏။ သတ်တတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟန္တယာတကကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-
ဟု မေးသည်ရှိသော်-

မနုဿအရဟန္တဿစ ပုထုဇနကာလေယေဝ သတ္ထပဟာ-
ရေါ ဝိသေဝါ ဒိန္နေပိ ယဒိ သော အရဟတ္တံ ပတ္တာ တေနေဝ
မရတိ အရဟန္တယာတကောယေဝ။

ဟု သမ္မောဟဝိနောဒနီပါဌ်၌ လာသောကြောင့် အရဟန္တ
ယာတကကံထိုက်၏။

အနက်ကား။

။ မနုဿအရဟန္တဿ=လူရဟန္တာအား၊
ပုထုဇနကာလေယေဝ=ပုထုဇဉ်အခါ၌သာလျှင်၊ သတ္ထပဟာရေါ=
ဓားလှံဖြင့် ပုတ်ခတ် သတ်ဖြတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသေဝါ=အဆိပ်ကို
လည်းကောင်း၊ ဒိန္နေပိ=ပေးသော်လည်း၊ သော=ထိုသတ်အပ်သော
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟတ္တံ=အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ=ရောက်၍၊
တေနေဝ=ထိုလက်နက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်း၊ အဆိပ်ကိုပေးခြင်းကြောင့်
သာလျှင်၊ ယဒိမရတိ=အကယ်၍သေငြားအံ့၊ သော=ထိုသတ်တတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟန္တယာတကောယေဝ=ရဟန္တာကိုသတ်သည်

အခါ

မည်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၇။ နတ်ရဟန္တာကိုသတ်သော် အရဟန္တဃာတကကံ ထိုက်
မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

အရဟန္တဃာတကောပိ မနုဿအရဟန္တဝသေနော
ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟု မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ လာသောကြောင့် အရဟန္တဃာတကကံ
မထိုက်ဟု မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ အရဟန္တဃာတကောပိ=ရဟန္တာကို သတ်သော
သူသည်လည်း၊ မနုဿအရဟန္တဝသေနော=လူရဟန္တာ၏အစွမ်းအားဖြင့်
သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏။

၈။ တိရစ္ဆာန်သည် လူရဟန္တာကိုသတ်လျှင် အရဟန္တဃာတကကံ
ထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

တိရစ္ဆာနော မနုဿအရဟန္တံ ဃာတေတွာပိ အာနန္တရိယော
န ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန ဘာရိယံ။

၎င်းအဋ္ဌကထာ လာသောကြောင့် အရဟန္တဃာတကကံ မထိုက်
ဟု မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ တိရစ္ဆာနော=တိရစ္ဆာန်သည်၊ မနုဿအရဟန္တံ=
လူရဟန္တာကို၊ ဃာတေတွာပိ=သတ်သော်လည်း၊ အာနန္တရိယော=
အနန္တရိယကံသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကမ္မံ ပန=ကံသည်ကား၊ ဘာရိယံ=
ဝန်လေး၏။

[ဤကား ပါဏာတိပါတကံ၏ ထူးသောစကားရပ်တည်း။]

အသိ

ပါဏာတိပါတ၏အပြစ်

ပါဏာတိပါတကံကို လွန်ကျူးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ဆိုပေအံ့။

၁။ ဆိုအပ်ပြီးသော ပါဏာတိပါတကံတို့တွင် မာတုဃာတကံ၊ ပိတုဃာတကံ၊ အရဟန္တဃာတကံ တို့ကြောင့် အဝီစိငရဲ၌ ခံရသည်။

ထို့ကြောင့် မူလဋီကာ၌-

သဗ္ဗာအာနန္တရိကာ အဝီစိဖလတ္တာ-

ဟု မိစ္ဆတ္တတိကံ၌ မိန့်တော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ သဗ္ဗာအာနန္တရိကာ=အလုံးစုံသောအနန္တရိယကံကို ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဝီစိဖလတ္တာ=အဝီစိငရဲလျှင် အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၂။ ရဟန်းသူတော်သူမြတ်ကို သတ်ခြင်းကြောင့် ကာလသုတ်ငရဲ၌ ခံရသည်။

ထို့ကြောင့် ပါဠိဇာတ်၌-

ယောစ ပဗ္ဗဇိတံ ဟန္တိ၊ ကတကိစ္စံ မဟေသိနံ။

ကာလသုတ္တေ စ နိရယေ၊ စိရရတ္တာယ ပစ္စတိ။

ဟုမိန့်တော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ ယောစ=အကြင်သူသည်ကား၊ ကတကိစ္စံ=ပြုအပ်ပြီးသောကိစ္စရှိသော၊ မဟေသိနံ=မြတ်သော သီလက္ခန္ဓစသည်ကို ရှာမှီးလေ့ရှိသော၊ ပဗ္ဗဇိတံ=ရဟန်းသူတော်သူမြတ်ကို၊ ဟန္တိ=သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲမိ၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ကာလသုတ္တေနိရယေ=ကာလသုတ်ငရဲ၌၊ စိရရတ္တာယ=ကြာမြင့်စွာ၊ ပစ္စတိ=ကျက်ရလေ၏။

အသိ

တိရစ္ဆာန်စသည်ကို သတ်ခြင်းကြောင့် ခံရ ဟန်ကို နေမိဇာတ် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူ၏။ ကျယ်မည်စိုးသောကြောင့် မရေးလိုက် သည်။

[ဤကား ပါဏာတိပါတကံ၏ အပြစ်ကိုပြသော စကားရပ်တည်း။]

ပါဏာတိပါတကို ပြဆိုခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၂-အဒိန္နာဒါနကို ပြဆိုခြင်း

အဒိန္နာဒါနအင်္ဂါ

အဒိန္နာဒါန၏အင်္ဂါ၊ ထူးထွေသော အဓိပ္ပါယ်နှင့်၊ လွန်ကျူးခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ဆိုပေအံ့။

တဿ ပဉ္စ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ
ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ ထေယျစိတ္တံ ဥပက္ကမော တေန
ဟရဏန္တိ။

[အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ။]

၁။ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ=သူတစ်ပါးသိမ်းဆည်းသော ဥစ္စာလည်းဖြစ်စေ။

၂။ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ=သူတစ်ပါးသိမ်းဆည်းသော ဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသည်လည်းဖြစ်စေ။

၃။ ထေယျစိတ္တံ=ခိုးလိုသောစိတ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။

၄။ ဥပက္ကမော=လုံ့လပြုသည်လည်း ဖြစ်စေ။

၅။ တေန=ထိုလုံ့လဖြင့်၊ ဟရဏံ=ခိုးယူသည်လည်း ဖြစ်စေ။

ဣတိ=ဤသို့၊ တဿ=ထိုအဒိန္နာဒါနကံ၏၊ ပဉ္စ=၅-ပါးကုန်သော၊ သမ္ဘာရာ=အဆောက်အဦတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

[ဤကား အဒိန္နာဒါနကံ၏ အင်္ဂါကိုပြသောစကားရပ်တည်း။]

အသိ

အဒိန္နာဒါန အဓိပ္ပါယ်

ထူးထွေသောအဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုဦးအံ့။

၁။ သူ့ကျွန်မဟုတ် တော်လှန်သောသူကို ခိုးယူသော် အဒိန္နာဒါန်
ထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

ဘူဇိသံ အဝဟရန္တဿ အဝဟာရော နတ္ထိ-

ဟု ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌ လာသောကြောင့် မထိုက်ဟု
မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ ဘူဇိသံ=သူ့ကျွန်မဟုတ် တော်လှန်သောသူကို၊
အဝဟရန္တဿ=ခိုးသောသူအား၊ အဝဟာရော=အဒိန္နာဒါန်ကံသည်၊
နတ္ထိ=မရှိ။

၂။ လူ၏ဥစ္စာမှတစ်ပါး နတ်တိရစ္ဆာန်တို့၏ ဥစ္စာကိုခိုးသော်
အဒိန္နာဒါန် ထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

သစေပိ ဟိ သက္ကောဒေဝရာဇာ အာပဏံ ပသာရေတွာ
နိသိန္နော ဟောတိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော စ ဘိက္ခု တံ ဥတွာ အတ္တနော
စိဝရတ္ထာယ သတသဟဿဉ္ဇနကမ္ပိ သာဇုကံ တဿ မာဂဏှ မာဂဏှာတိ
ဝဒန္တဿာပိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ ဝဇ္ဇတိ။

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

သစေပိ ဟိ နာဂရာဇာဝါ သုပဏ္ဏမာဏဝကောဝါ မနုဿရူပေန
အာပဏံ ပသာရေတိ၊ တတော စဿ သန္တကံ၊ ကောစိ ဘိက္ခု
ပုရိမနယေန ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ ဝဇ္ဇတိ။

ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌ လာသောကြောင့် အဒိန္နဒါနံ မထိုက်ဟု မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ ဟိသစ္စံ=မှန်၏။ သက္ကောဒေဝရာဇာ=သိကြား နတ်မင်းသည်။ အာပဏံ=အိမ်ဈေးကို။ ပသာရေတွာ=ခင်းထား၍။ နိသိန္နော=နေသည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကောစ=ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ရသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းသည်။ တံ=ထိုဈေးခင်း သည်ကို။ ဥတွာ=သိ၍။ အတ္တနော=မိမိ၏။ စီဝရတ္ထာယ=သင်္ကန်းအလို့ငှါ။ သတသဟဿဂ္ဂနကမ္ပိ=အဘိုးတစ်သိန်း ထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သာဠကံ=ပုဆိုးကို။ တဿ=ထိုသိကြားနတ်မင်း သည်။ မာဂဏှာ=မယူလင့်၊ မာဂဏှာ=မရှုလင့်၊ ဣတိ=ဤသို့။ ဝဒန္တဿာပိ=ဆိုသော်လည်း၊ ဂဟေတွာ= ယူ၍။ သစေပိ ဂစ္ဆတိ=အကယ်၍ သွားစေဦးတော့၊ ဝဇ္ဇတိ=အပ်၏။

ဟိသစ္စံ=ထိုစကားသည်မှန်၏။ နာဂရာဇာဝါ=နဂါးမင်းသည်လည်း ကောင်း၊ သုပဏ္ဏမာဏဝကောဝါ=သူယောင် ဖန်ဆင်းသော ဂဠုန်မင်း သည်လည်းကောင်း၊ မနုဿရူပေန=လူ၏အသွင်ဖြင့်၊ အာပဏံ=အိမ် ဈေးကို။ ပသာရေတိ= ခင်းထားအံ့၊ တတော စ=ထိုအိမ်ဈေးမှသာလျှင်၊ အဿ=ထိုနဂါးမင်း၏၊ သန္တကံ=ဥစ္စာကို။ ကောစိ=တစ်စုံ တစ်ယောက် သော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းသည်။ ပုရိမနယေနေဝ=ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍။ သစေပိဂစ္ဆတိ=အကယ်၍မူလည်းသွားအံ့၊ ဝဇ္ဇတိ= အပ်၏။

[ဤ၌ ပရဘဏှာ လက္ခဏာမရှိသောကြောင့် နတ်၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ဥစ္စာကို ခိုးသော်လည်း အပြစ်မရှိသကဲ့သို့ လူတို့၌လည်း အပြစ်မရှိဟု-မှတ်ရမည်။]

[ဤကား-အဒိန္နဒါနကံ၏ ထူးသောစကားရပ်တည်း။]

အဒိန္နာဒါန၏ အပြစ်

အဒိန္နာဒါနကို လွန်ကျူးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအပြစ်ကို ဆိုပေအံ့။
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရှင်မပေးသော သူတစ်ပါးဥစ္စာကိုခိုး၏။
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အလှုံ့ပြောင်ပြောင် တောက် လောင်သော လှံမတို့ဖြင့်
 နံပါး ၂-ဘက်တို့ကို ထိုးသွင်းလျက်ခံရ၏။

ထို့ကြောင့် နေမိဇာတ်တော်၌-

ယေ ဇီဝ လောကသို့ အသာဓုဓမ္မိနော၊

အဒိန္နမာဒါယ ကရောန္တိ ဇီဝိတံ။

ခညံ ဓနံ ရဇတံ ဇာတရူပဉ္စ၊

အဇေဠကဉ္စာပိ ပသုံ မဟိသံ။

တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွာ ပါပံ၊

တေမေဇနာ သတ္တိဟတာ သယန္တိတိ။

ဟု ဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။

။ ဇီဝလောကသို့=သတ္တလောက၌၊ အသာဓု
 ဓမ္မိနော=မကောင်းမှုကို ပြုလေ့သဘောရှိကုန်သော၊ ယေ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်၊ ခညဉ္စ=စပါးကိုလည်းကောင်း၊ ဓနဉ္စ=ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊
 ရဇတဉ္စ=ငွေကိုလည်းကောင်း၊ ဇာတရူပဉ္စ=ရွှေကိုလည်းကောင်း၊ အပိ=ထိုမှ
 တစ်ပါး၊ အဇေဠကဉ္စ=ဆိတ်၊သိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပသုံစ=သားကို
 လည်းကောင်း၊ မဟိသဉ္စ=ကျွဲကိုလည်းကောင်း၊ ကုတိ=ဤသို့၊ အဒိန္န=
 အရှင်မပေးအပ်သောဥစ္စာကို၊ အာဒါယ=ယူ၍၊ ဇီဝိတံ=အသက်ကို၊
 ကရောန္တိ=မွေးမြူကုန်၏၊ တေ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ လုဒ္ဒကမ္မာ=ကြမ်းတမ်း
 သောအမှုကိုပြုကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပါပံ=မကောင်းမှုကို၊ ပသဝေတွာ-

ပသဝန္တိ=ပွားစေကုန်၏။ ပသဝေတွာ=ပွားစေ၍၊ တေမေဇနာ=ထိုလူ
 အပေါင်းတို့သည်၊ ဥဘောပဿေ=နံပါး ၂-ဘက်တို့ကို၊ နိရယပါလေဟိ=
 ငရဲထိန်းတို့သည်၊ သတ္တိဟတာ=အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်သောလုံမ
 တို့ဖြင့် ထိုးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ သယန္တိ=အိပ်နေရကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 မာတလိ=မာတလိ နတ်သားသည်၊ ဗျာကာသိ=ဖြေကြား၏။

[ဤကား-အဒိန္နဒါနကံ၏အပြစ်ကို ပြသောစကားရပ်တည်း။]

အဒိန္နဒါနကို ပြဆိုခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကိုပြဆိုခြင်း

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအင်္ဂါ

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ၏အင်္ဂါ၊ ထူးထွေသော အဓိပ္ပါယ် လွန်ကျူး
 ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအပြစ်တို့ကို ဆိုပေအံ့။

တဿ စတ္တာရာ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ အဂမနိယဝတ္ထု တသ္မိ
 သေဝနစိတ္တံ သေဝနပယောဂေါ မဂ္ဂေနမဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိအဓိဝါသနန္တိ။

[အဋ္ဌကထာ]

- ၁။ အဂမနိယဝတ္ထု=မသွားလာအပ်သောဝတ္ထုလည်း ဖြစ်စေ။
- ၂။ တသ္မိ=ထိုမသွားလာအပ်သောဝတ္ထု၌၊ သေဝနစိတ္တံ =
 မှီဝဲလိုသော စိတ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။
- ၃။ သေဝနပယောဂေါ=မှီဝဲခြင်းငှါ လုံ့လပြုသည် လည်းဖြစ်စေ။
- ၄။ မဂ္ဂေနမဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိ အဓိဝါသနံ=မဂ်တစ်ပါးဖြင့် မဂ်တစ်ပါးကို
 သွင်း၍ သာယာသည်လည်း ဖြစ်စေ။

အသိ

ကုတိ=ဤသို့၊ တဿ=ထိုကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ၏၊ စတ္တာရော=၄-
ပါးကုန်သော၊ သမ္ဘာရာ=အဆောက်အဦ တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

[ဤကား-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ၏ အင်္ဂါကို ပြသောစကားရပ်တည်း။]

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ အဓိပ္ပါယ်

ထူးထွေသော အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုပေအံ့။

ယောက်ျားတို့ မသွားလာအပ်သော မိန်းမသည် ၂-ကျိပ်ဖြစ်
သတည်း။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၌-

အဂမနိယဋ္ဌာနံနာမ ပုရိသာနံ တာဝ မာတုရက္ခိတာ ပိတုရက္ခိတာ
မာတာပိတုရက္ခိတာ ဘာတုရက္ခိတာ ဘဂိနိရက္ခိတာ ဉာတိရက္ခိတာ
ဂေါတ္ထရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာ သာရက္ခိတာ သပရိဒဏ္ဍာတိ မာတုရက္ခိတာ
ဒယော ဒသ၊ ဓနက္ခိတာ ဆန္ဒဝါသိနီ ဘောဂဝါသိနီ ပဋ္ဌဝါသိနီ
ဩဒပတ္တကိနီ ဩဘဋ္ဌစုဗ္ဗဋ္ဌာ ဒါသီစဘရိယာ ကမ္မကာရိစ ဘရိယာ
ဇောဟဋ္ဌာ မုဟုတ္ထိကာတိ ဧတာ ဓနက္ခိတာဒယော ဒသာတိ ဝိသတိ
ကုတ္တိယော။

ဟုမိန့်ဆို၏။

- ၁။ မာတုရက္ခိတာ=အမိစောင့်သော မိန်းမလည်းကောင်း။
- ၂။ ပိတုရက္ခိတာ=အဘစောင့်သော မိန်းမလည်းကောင်း။
- ၃။ မာတာပိတုရက္ခိတာ=အမိအဘစောင့်သော မိန်းမလည်း
ကောင်း။
- ၄။ ဘာတုရက္ခိတာ=အစ်ကိုကြီးစောင့်သော မိန်းမလည်း
ကောင်း။

- ၅။ ဘဂိနီရက္ခိတာ=အမကြီးစောင့်သော မိန်းမလည်းကောင်း။
 ၆။ ဉာတိရက္ခိတာ=ဆွေမျိုးစောင့်သော မိန်းမလည်းကောင်း။
 ၇။ ဂေါတ္ထရက္ခိတာ=အနွယ်စောင့်သော မိန်းမလည်းကောင်း။
 ၈။ ဓမ္မရက္ခိတာ=သီတင်းသုံးဖော်စောင့်သော မိန်းမလည်းကောင်း။

၉။ သာရက္ခာ=အမိအဘ ၂-ပါးတို့ ချိန်းချက်စောင့်ရှောက်မှုရှိသော မိန်းမလည်းကောင်း။

၁၀။ သပရိဒက္ခာ=ဤမိန်းမကို သွားလာသည်ရှိသော် ဒဏ်မည်မျှဟု ထားအပ်သော ဒဏ်ရှိသော မိန်းမလည်းကောင်း။

ဣတိ=ဤသို့၊ မာတုရက္ခိတာဒယော=မာတုရက္ခိတအစရှိကုန်သော၊
 ဒသ=တစ်ကျိပ်သော မိန်းမတို့လည်းကောင်း။

၁။ ဓနက္ခိတာ=မယားပြုလုပ်ခြင်းအကျိုးငှါ ဥစ္စာဖြင့်ဝယ်သော မိန်းမလည်းကောင်း။

၂။ ဆန္ဒဝါသိနီ=အလိုတူ၍ နေသော မိန်းမလည်းကောင်း။

၃။ ဘောဂဝါသိနီ=စည်းစိမ်လို၍ နေသော မိန်းမလည်းကောင်း။

၄။ ပဋ္ဌဝါသိနီ=ပုဆိုးအဝတ်ကိုလို၍ နေသော မိန်းမလည်းကောင်း။

၅။ သြဒပတ္တကိနီ=ရေခွက်၌လက်ကိုချ၍ မယားအဖြစ်သို့ ရောက်သော မိန်းမလည်းကောင်း။

၆။ သြာဋ္ဌုမ္မဋ္ဌာ=ခေါင်းခုချ၍ မယားအဖြစ်သို့ ရောက်သော မိန်းမလည်းကောင်း။

၇။ ဒါသီစာရိယာ=ကျွန်မလည်းဖြစ် မယားလည်းဖြစ်သော မိန်းမလည်းကောင်း။

၈။ ကမ္မကာရီစာရိယာ=အမှုလုပ်လည်းဖြစ် မယားလည်း ဖြစ်သော မိန်းမလည်းကောင်း။

၉။ ဇောဟဋ္ဌာ=တံခွန်ဖြင့်ထောင်၍ရသော မိန်းမလည်း ကောင်း။

၁၀။ မုဟုတ္တိကာ=တခဏမျှပေါင်းဖော်ဘူးသော မယားလည်း ကောင်း။

ဣတိ=ဤသို့၊ ဓနုတ္တိတာဒယော=ဓနုတ္တိတာအစရှိကုန်သော၊ ဇတာ ဒသ=ဤတစ်ကျိပ်သောမိန်းမတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိသတိ ဣတ္ထိယော=နှစ်ကျိပ်သော မိန်းမတို့သည်၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ပုရိသာနံ= ယောက်ျား တို့၏၊ အဂမနီယဌာနံနာမ=မသွားလာအပ်သော အရာဌာန မည်၏။

ဤ ၂-ကျိပ်သောမိန်းမတို့တွင် မာတုရက္ခိတအစ ဓမ္မရက္ခိတ အဆုံးတိုင်အောင်တို့ကို ယောက်ျားတစ်ပါးသွားလာ ရှိသော် မိန်းမတို့ကား ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံမထိုက်။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌-

ဧတေသု မာတုရက္ခိတာဒိနံ အဋ္ဌန္တံ ပုရိသန္တရဂမနေ။

စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူ၏။

အနက်ကား။

။ ဧတေသု=ထို ၂-ကျိပ်သောမိန်းမတို့တွင်၊ မာတုရက္ခိတာဒိနံ=မာတုရက္ခိတအစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌန္တံ=၈-ယောက် ကုန်သော မိန်းမတို့အား၊ ပုရိသန္တရဂမနေ=ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာ

သည်ရှိသော်၊ မိစ္ဆာစာရော=ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ကဿာ=အဘယံကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ မာတာဒယော=အမိအစရှိသည်တို့သည်၊ တာသံ=ထိုမိန်းမတို့၏၊ သမ္ပဿေ=အတွေ့တည်းဟူသော ဖောဠဗ္ဗာရုံ၌၊ နက္ကဿရာ=အစိုးမရကုန်၊ ဟိ-ယသ္မာ= အကြောင့်ကြောင့်၊ မာတာဒယော=အမိအစရှိသည်တို့သည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဖဿာနိ=အတွေ့တည်းဟူသော ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့ကို၊ အနုဘဝနတ္ထိ=ခံစားခြင်းငှါ၊ တာသံ=ထိုမိန်းမတို့ကို၊ နရက္ခတိ=မစောင့်ရှောက်ကုန်၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ အနာစာရံ=မလွန်ကျူးအပ်သည်ကို၊ နိသေဓေန္တာ=တားမြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ တာသံ=ထိုမိန်းမတို့၏၊ ပုရိသန္တရမနံ=ယောက်ျားတစ်ပါးသွားလာခြင်းကို၊ ဝါရေန္တိ=တားမြစ်ကုန်၏၊ ဣတိတသ္မာ=ထို့ကြောင့်တည်း။

ကြွင်းသော တစ်ကျိပ် ၂-ယောက်သော မိန်းမတို့ကို ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာသည်ရှိသော် ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရကံထိုက်၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းကျမ်း၌-

သေသာနိ ဒွိန္နံ သာရက္ခ သပရိဒဏ္ဍာနံ ဒသန္နဉ္စ
ဓနက္ကိတာဒိနံ ဣတ္ထိနံ ပုရိသန္တရမနေ မိစ္ဆာစာရော အတ္ထိ၊ ကဿာ
သဿာမိကဘာဝတော။

ဟုမိန့်တော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ သေသာနိ=ကြွင်းကုန်သော၊ ဒွိန္နံ=၂-ယောက်ကုန်သော၊ သာရက္ခသပရိဒဏ္ဍာနံ=သာရက္ခ၊ သပရိဒဏ္ဍာနိန်းမတို့အားလည်းကောင်း၊ ဒသန္နံ=တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ဓနက္ကိတာဒိနံ=ဓနက္ကိတအစရှိကုန်သော၊ ဣတ္ထိနဉ္စ=မိန်းမတို့အားလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွါဒသန္နံ=တစ်ကျိပ် ၂-ယောက်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ=မိန်းမ

အသိ

တို့အား၊ ပုရိသန္တရဂမနေ=ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာခြင်းကြောင့်၊ မိစ္ဆာစာရော=ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား၊ သဿာမိကဘာဝတော=လင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

[ယောက်ျားတို့ကား ၂-ကျိပ်လုံးပင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံထိုက်သည်၊ ထိုအကြောင်းကို “အဂမနီယဌာနံနာမ တာဝ မာတုရက္ခိတာဒယော”အစရှိသော အောက်စကားရပ်နှင့်ပင် သိလောက်ပြီ။]

အကြင်ယောက်ျားသည် ညအခါ မိမိမိန်းမဟု ထင်မှတ်သည် ဖြစ်၍ တစ်ပါးသော မိန်းမအား သွားလာမိ၏၊ ထိုယောက်ျားကား ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-မေးသည် ရှိသော်-

ပါဏာတိပါတကံအရာဝယ် ပါဏသညိတာ-ဟုပါသကဲ့သို့ ဤ၌ အဂမနီယသညိတာ-ဟု မပါသောကြောင့် ထိုက်၏-မှတ်ရမည်။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က-

တသ္မိ-ဟူသော အာဓာရဖြင့် အဂမနီယဝတ္ထု သညိတာကိုပြုသည်ဟု-ဆိုကြ၏၊ ထိုစကားသည်မသင့်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား-ပဉ္စသမ္ဘာရာ-ဟု မလာသောကြောင့်တည်း။

၁။ မာတာရက္ခိတ-အစရှိသော ၈-ယောက်သောမိန်းမတို့ကို သွားလာသည်ရှိသော် ပိုင်သူလင်မရှိသောကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံထိုက်၏-ဟုဆိုရသည်။

၂။ သာရက္ခ-အစရှိသော တစ်ကျိပ် ၂-ယောက်သောမိန်းမတို့ကို သွားလာသည်ရှိသော် ပိုင်သူလင်မရှိသောကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ

အသိ

ကံလည်း ထိုက်၏၊ ပရဒါရကံလည်းထိုက်၏-ဟုဆိုရသည်။

[ဤကား ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ၏ ထူးသောစကားရပ်တည်း။]

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၏ အပြစ်

လွန်ကျူးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအပြစ်တို့ကို ဆိုပေအံ့။

အကြင်လူအပေါင်းတို့သည် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံကို လွန်ကျူးကုန်၏၊ ထိုလူအပေါင်းတို့ကို ငရဲထိန်းတို့သည် အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သောမီးကျိုးတွင်း၌ ပစ်ချကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် နေမိဇာတ်ပါဠိတော်၌-

ယေ ဇီဝလောကသ္မိံ အသာဓုဓမ္မိနော။

ပရဿ ဒါရာနိ အတိက္ကမ္မန္တိ။

တေ တာဒိသာ ဥတ္တမာဏ္ဏထေနာ၊

တေမေဇနေ အဝံသိရာ နရကေ ပါတယန္တိ။

ဟုဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။

။ ဇီဝလောကသ္မိံ=သတ္တလောက၌၊ အသာဓုဓမ္မိနော=မကောင်းမှုကိုပြုလေ့သဘောရှိကုန်သော၊ ယေ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပရဿ=သူတစ်ပါး၏၊ ဒါရာနိ=မယားတို့ကို၊ အတိက္ကမ္မန္တိ=လွန်ကျူးကုန်၏၊ တာဒိသာ=ထိုသို့ လွန်ကျူးခြင်းရှိကုန်သော၊ တေဇနာ=ထိုသူအပေါင်းတို့သည်၊ ဥတ္တမာဏ္ဏထေနာ=မြတ်သော ဥစ္စာဟုဆိုအပ်ကုန်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ခိုးသူတို့မည်ကုန်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တေမေဇနေ=ထိုလူအပေါင်းတို့ကို၊ နိရယပါလာ=ငရဲထိန်းတို့သည်၊ အဝံသိရာ=ဦးခေါင်းဦးစောက်၊ နရကေ=အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော မီးကျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်သော နရက် ချောက်ငရဲ၌၊ ပါတယန္တိ=ပစ်ချကုန်၏။

အသိ

ဤမျှသာမဟုတ်၊ နပုံးပဏ္ဍုက်ဖြစ်ခြင်းတို့သည် ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရကံ-ဟု သာရတ္ထ-စသော ကျမ်းအစောင် စောင်တို့၌ ဆိုကုန်၏။ ကျယ် မည်စိုးသောကြောင့် မရေးလိုက်သည်။

[ဤကား ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ၏ အပြစ်ကိုပြသောစကားရပ်တည်း။]
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကို ပြဆိုခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၄-မုသာဝါဒကိုပြဆိုခြင်း

မုသာဝါဒအင်္ဂါ

မုသာဝါဒကံ၏အင်္ဂါ၊ ထူးထွေသောအဓိပ္ပါယ်၊ လွန်ကျူးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအပြစ်တို့ကို ဆိုပေအံ့။

တဿ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ။ အတထဝတ္ထု
ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ တဇ္ဇောဝါယာမော ပရဿ တဒတ္ထ ဝိဇာနန္တိ။

[အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ။]

၁။ အတထဝတ္ထု=မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုလည်းဖြစ်စေ။

၂။ ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ=ချွတ်ယွင်းစေလိုသော စိတ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။

၃။ တဇ္ဇောဝါယာမော=ထိုချွတ်ယွင်းခြင်း အားလျော်သော လုံ့လပြုသည်လည်းဖြစ်စေ။

၄။ ပရဿ=သူတစ်ပါး၏၊ တဒတ္ထဝိဇာနန္တံ=ထိုအနက် အဓိပ္ပါယ် ကို သိသည်လည်းဖြစ်စေ။

ဣတိ=ဤသို့၊ တဿ=ထိုမုသာဝါဒကံ၏၊ စတ္တာရော=၄-ပါး ကုန်သော၊ သမ္ဘာရာ=အဆောက်အဦတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏။

[ဤကား မုသာဝါဒကံ၏ အင်္ဂါကိုပြသော စကားရပ်တည်း။]

နာမိ

မုသာဝါဒ အဓိပ္ပါယ်

ထူးထွေသော အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုပေအံ့။

ဤသို့သော အင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း အကျိုးမပျက်စီးက
ကမ္မပထမမြောက်ဟု-မှတ်ရမည်။

ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၌-

ယော ပန အတ္တဘဉ္စကော၊ သော ကမ္မပထပတ္တော၊ ဣတရော
ကမ္မမေဝ။

ဟုမိန့်ဆို၏။

အနက်ကား။ ။ ယောပနမုသာဝါဒေါ=အကြင်မုသာဝါဒကံ
သည်ကား၊ အတ္တဘဉ္စကော=အကျိုးကိုဖျက်ဆီး၏၊ သောမုသာဝါဒေါ=
ထိုမုသာဝါဒကံသည်၊ ကမ္မပထပတ္တော=ကမ္မပထမြောက်၏၊ ဣတရော=
ဤမှတစ်ပါးသော မုသာဝါဒကံသည်၊ ကမ္မမေဝ=ကံမည်သည်သာ
လျှင်တည်း။

လှည့်စားလေ-ဟု စေရာ၌ ဆောင်သောသူ လှည့်စားသည်ဖြစ်၍
တစ်ပါးသောသူ၏ အကျိုးပျက်စီးသည်ရှိသော် စေရင်းပုဂ္ဂိုလ်မှာ
မုသာဝါဒကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-မေးသည်ရှိသော်-

ဧကော ပယောဂေါ သာဟတ္ထိကောဝ။

ဟုအဋ္ဌသာလိနီအစရှိသော အဋ္ဌကထာအစောင်စောင်တို့၌
လာသောကြောင့် မထိုက်-ဟုမှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ သာဟတ္ထိကောဝ=ကိုယ်တိုင်လှည့်စားခြင်း-
ဟုဆိုအပ်သော၊ ဧကော=တစ်ခုသော၊ ပယောဂေါဝ=ပယောဂသည်သာ
လျှင်တည်း။

[ဤကား မုသာဝါဒကံ၏ ထူးသောစကားရပ်တည်း။]

မုသာဝါဒ၏ အပြစ်

လွန်ကျူးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ဆိုပေအံ့။

အကြင်ရဟန်းတို့သည် ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို မရဘဲနှင့် ရ၏-ဟု
လိမ်လည်လှည့်ဖြားလျက် ပြောဆိုကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် သေ
သည်၏အခြားမဲ့၌ အလျှံတပြောင်ပြောင်တောက်သော မီးကျိုးရေ၌
သင်္ကန်းကိုလည်၌ ရောက်လျက် ခံရကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိဘင်းပါဠိတော်၌-

ကာသာဝကဏ္ဍာ ဗဟဝေါ၊ ပါပဓမ္မာ အသညတာ။

ပါပေဟိ ကမ္မဓမ္မေဟိ၊ နိရယေ တေ ဥပပဇ္ဇရေ။

ဟုဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ ပါပဓမ္မာ=ယုတ်မာသောတရားမှ၊ အသညတာ=
မစောင့်စည်းကုန်သော၊ ဗဟဝေါ=များစွာကုန်သော၊ တေဘိက္ခု=
ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ပါပေဟိ=ယုတ်မာကုန်သော၊ ကမ္မဓမ္မေဟိ=ကံတရား
တို့ကြောင့်၊ ပရိမရဏာ=သေသည်မှနောက်၌၊ ကာသာဝကဏ္ဍာ=သင်္ကန်း
လည်ရောက်ကုန်လျက်၊ နိရယေ=ငဲ့၌၊ ဥပပဇ္ဇရေ=ခံရကုန်၏။

[ဤကား မုသာဝါဒကံ၏ အပြစ်ကိုပြသော စကားရပ်တည်း။]

မုသာဝါဒကို ပြဆိုခြင်းပြီး၏။

-----*-----

၅-သုရာမေရယကိုပြဆိုခြင်း

သုရာမေရယအင်္ဂါ

သုရာမေရယကံ၏ အင်္ဂါ၊ ထူးထွေသောအဓိပ္ပါယ်၊ လွန်ကျူးခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ဆိုပေအံ့။

အသိ

သုရာဒီနန္ဒ အညတရံ ဟောတိ၊ မဒနီယပါတုကမျတာ စိတ္တဉ္စ
ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ၊ တဇ္ဇဉ္စ ဝါယာမံ အာပဇ္ဇတိ၊ ပီတေစ ပဝိသတိတံ
ဣမာနိစတ္တာရိ။

[ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ။]

၁။ သုရာဒီနန္ဒ=သေအစရှိသည်တို့တွင်လည်း၊ အညတရံ=
တစ်ပါးပါးသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၂။ မဒနီယပါတုကမျတာစိတ္တဉ္စ=မူးယစ်သည့်သေကို သောက်
ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော စိတ်သည်
လည်း၊ ပစ္စုပဋိတံ=ရှေ့ရှုဖြစ်၍တည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၃။ တဇ္ဇံ=ထိုအားလျော်သော၊ ဝါယာမဉ္စ=လုံ့လသို့လည်း၊
အာပဇ္ဇတိ=ရောက်၏။

၄။ ပီတေ=သောက်သည်ရှိသော်၊ ပဝိသတိစ=ဝင်လည်းဝင်၏။

ဣတိ ဣမာနိစတ္တာရိ=ဤ ၄-ပါးတို့သည်၊ သုရာမေရယမဇ္ဇ
ပမာဒဌာနဿ=ယစ်မူးမေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်ကိုသောက်
သောကံ၏၊ အင်္ဂါနိ=အင်္ဂါတို့တည်း။

[ဤကား သုရာမေရယကံ၏ အင်္ဂါကိုပြသော စကားရပ်တည်း။]

သုရာမေရယ အဓိပ္ပါယ်

ထူးထွေသောအဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုပေအံ့။

၁။ ဤသုရာမေရယကံသည် ကမ္မပထမြောက်သောကံလော၊
မမြောက်သောကံလော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

ဣဿ၊ မစ္ဆရိယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတရားတို့သည် ကမ္မပထတရား ၁၀-
ပါး၌ မပါသော်လည်း အပါယ်ပဋိသန္ဓေကိုပေးသည်ဖြစ်၍ ကမ္မပထ
မြောက်သောကြောင့် ကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးတို့တွင် တော်ရာလျော်ရာ

အသိ

သွင်း၍ ယူရာသကဲ့သို့ ထို့အတူ သုရာမေရယကံသည်လည်း အပါယ် ပဋိသန္ဓေကို ပေးသည်ဖြစ်၍ ကမ္မပထမြောက်သောကြောင့် တော်ရာ လျော်ရာသို့ သွင်း၍ယူရမည်။

[ဤကား ယုတ္တိဒဋ္ဌိ]

အာဂမဒဋ္ဌိအားဖြင့်ကား-

ကောသေသောတိ ပဉ္စပိ ကမ္မပထမေဝ-ဟူသော သမ္မောဟ ဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ၊

ပါဏာတိ ပါတောနာမ နိရယသံဝတ္တနိကော ဟောတိ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော ပေတ္တိဝိသယ သံဝတ္တနိကော တထာ အဒိန္နဒါနဒီနိ-ဟူသော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊

၎င်းအဋ္ဌကထာစကား ၂-ရပ်ကိုထောက်လျှင် မုချဆတ်ဆတ် ကမ္မပထမြောက်၏-ဟုမှတ်ရမည်။

၂။ ဘိန်းစားခြင်း၊ သေသောက်ခြင်း၊ ရှူခြင်းတို့သည် သုရာမေရယ ကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်လော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

ယံ ဝါပန အညမ္ဘိ ကိဉ္စိ အတ္ထိ မဒနီယံ၊ ယေန ပီတေန ပမတ္တော ဟောတိ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မဇ္ဈံ။

ဟု ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၌ လာသောကြောင့် ထိုက်၏-ဟု မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ ဝါပန=ထိုမှတစ်ပါး၊ အညမ္ဘိ=တစ်ပါးလည်းဖြစ် သော၊ ကိဉ္စိ=အမှတ်မရှိသော၊ ယံမဒနီယံ=အကြင်မူးယစ်ကြောင်း ဖြစ်သောဝတ္ထုသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ပီတေန=သောက်အပ်သော၊ ယေန ဝတ္ထုနာ=အကြင် ဝတ္ထုဖြင့်၊ ပမတ္တော=မေ့လျော့သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

အသိ

ကုဒ်သဗ္ဗံ=ဤအလုံးစုံမေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သောဝတ္ထုကို၊ မဇ္ဇိမဇ္ဇဟူ၍၊
ဝါ=သေဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

၃။ သေအရက်ကိုဆေးဟင်းလျာတို့၌ ထည့်စေခြင်းငှါလည်း
ကောင်း၊ ကောင်းစေခြင်းငှါလည်းကောင်း သေအရက်တို့၏ အနံ့အရသာ
ကို မထင်စေဘဲ အနည်းငယ်ထည့်စေလျက် ၎င်းဆေးဟင်းလျာတို့ကို
သုံးဆောင်သော သူသည် သုရာမေရယကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်မည်
လော-ဟု မေးသည်ရှိသော်-

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယသ္မိံ တေလပါဂေ မဇ္ဇဿ န ဝဏ္ဏော
ဂန္ဓော ရသော ပညာယတိ၊ ဧဝရူပံ မဇ္ဇပက္ခိတ္တံ တေလံ ပါတုံ။

ဟု မဟာဝါပါဠိတော်၌လာသောကြောင့် မထိုက်ဟု-မှတ်ရမည်။

အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ယသ္မိံ တေလပါဂေ=
အကြင်ဆီကျက်၌၊ မဇ္ဇဿ=သေ၏၊ ဝဏ္ဏော=အဆင်းသည်၊ နပညာယတိ=
မထင်၊ ဂန္ဓော=အနံ့သည်၊ နပညာယတိ=မထင်၊ ရသော=အရသာသည်၊
န ပညာယတိ=မထင်၊ ဧဝရူပံ=ဤသို့ သဘောရှိသော၊ မဇ္ဇပက္ခိတ္တံ=သေ
အရက်ထည့်အပ်သော၊ တေလံ=ဆီကို၊ ပါတုံ=သောက်ခြင်းငှါ၊ အနုဇာ
နာမိ=ငါဘုရားခွင့်ပြုတော်မူ၏။

[ဤကား သုရာမေရယကံ၏ ထူးသောစကားရပ်တည်း။]

သုရာမေရယ၏ အပြစ်

သုရာမေရယ၏ လွန်ကျူးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို
ဆိုပေအံ့။

အသိ

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုရာမေရယကံကို လွန်ကျူး၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ငရဲ၌ ကြိမ်ဖန်များစွာ ခံရ၏။ လူဖြစ်သော်လည်း ရူးခြင်း၊ အခြင်းဖြစ်သေးသည်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၌-

ဥမ္မတ္တကသံဝတ္တနိကော ဟောတီတိ ဥမ္မတ္တကဘာဝံ
သံဝတ္တေတိ၊ တေန ဟိ မနုဿော ဥမ္မာဒေါဝါ ခိတ္တစိတ္တောဝါ
ဇဠမူဂေါဝါ ဟောတိ၊ အယံ သုရာပါနဿ နိသန္ဓော။
ဟုမိန့်တော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ ဥမ္မတ္တကသံဝတ္တနိကော ဟောတီတိ=ဥမ္မတ္တကသံဝတ္တနိကော ဟောတိ-ဟူသည်ကား၊ ဥမ္မတ္တကဘာဝံ=ရူးသည်၏အဖြစ်ကို၊ သံဝတ္တေတိ=ဖြစ်စေ၏၊ ဟိသစ္စံ=မှန်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ မနုဿော=လူသည်၊ ဥမ္မာဒေါဝါ=ရူးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ခိတ္တစိတ္တောဝါ=စိတ်ပြန့်လွင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဇဠမူဂေါဝါ=အခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အယံ=ဤဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသော အကျိုးတရားဟူသမျှသည်၊ သုရာပါနဿ=သေကိုသောက် ခြင်းတည်းဟူသော သုရာပါနကံ၏၊ နိသန္ဓော=အကျိုးဆက်တည်း။

[ဤကား သုရာမေရယကံ၏ အပြစ်ကို ပြသောစကားရပ်တည်း။]

သုရာမေရယကို ပြဆိုခြင်းပြီး၏။

လူတို့သည် အပတ်တကုတ် မပြတ်မလပ် ကျင့်ဆောက်တည်အပ်သော ၅-ပါးသောကံ၏ အင်္ဂါ၊ ထူးထွေသောအဓိပ္ပါယ်၊ လွန်

အသိ

ကျေးဇူးကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ အရပ်ရပ်
တို့ကို ကြည့်ရှုဆုံးဖြတ်သော စကားရပ်ကား ပြီး၏။

ငါတို့ကျေးဇူးရှင် စံကျောင်းဆရာတော် ဆုံးဖြတ်သော
ပဉ္စသီလဝိနိစ္ဆယပြီး၏။

-----*-----

ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် အဆုံးအဖြတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်ကို ဆောက်တည်ပြီးသောသူသည် နေလွဲသောအခါ
အနာရောဂါဟူသော ဂေလညအကြောင်း မရှိပါဘဲလျက် ကွမ်းစားမှု၊
ဆေးသောက်မှု၊ များကို ပြုခဲ့သည်ရှိသော် ဆောက်တည်၍ထားသော
ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်သည် ပျက်မည်၊ မပျက်မည်၊ ညှိုးမည်၊
မညှိုးမည်များကို ခြားနားစွာ သိလိုပါကြောင်းနှင့် ၁၂၆၀-ပြည့်၊ တော်
သလင်းလဆန်း ၈-ရက်နေ့တွင် ဥပုသ်သည်တို့က လျှောက်ထား
ကြသည်ကို ဖြေဆိုချက်။

ပဌမပုစ္ဆာ ဖြေဆိုချက်

ပျက် မပျက်. . . ပျက်မည် မပျက်မည်ဟူသောစကား၌။
ရဟန်းတို့သည်ကျင့်အပ်သော ၂၂၀-သော ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တို့မှာ
အင်္ဂါအသီးသီးရှိကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၂၀-သောသိက္ခာပုဒ်စုတို့တွင်
တစ်ခုခုကို လွန်ကျူးရိပ်ရှိခဲ့၍ ပျက်သည် မပျက်သည်ကို ဆုံးဖြတ်လိုလျှင်
သူ့သိက္ခာပုဒ်တွင်အဋ္ဌကထာအရှင်တို့ပြဆို၍ထားသော အင်္ဂါကို

ပဓာနပြု၍ ဆုံးဖြတ်ကြရသည်။

အင်္ဂါငါးပါး ထုံးမိတ်၍ထားသော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် အင်္ဂါငါးပါး ညီညွတ်မှ အပျက်ဆိုရသည်။ အင်္ဂါငါးပါးတွင် တစ်ပါးပါးချို့ခဲ့လျှင် ပျက်သည်ဟူ၍ မဆိုရ။ ဤနှင့်ထပ်တူ လူတို့သည်ကျင့်အပ်သော ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးသော သုတ္တန်သိက္ခာပုဒ်စုမှာလည်း အင်္ဂါအသီးသီးရှိကြ ပေသည်။

ထို့ကြောင့်ထိုသိက္ခာပုဒ်စုတွင် တစ်ခုခုကို လွန်ကျူးခြင်း မြောက် သည် မမြောက်သည် သိက္ခာပုဒ်ပျက်သည် မပျက်သည်ကို ဆုံးဖြတ် လိုလျှင် ထိုထိုသိက္ခာပုဒ် တွင် အဋ္ဌကထာအရှင်တို့ ပြဆို၍ထားသော အင်္ဂါကိုပဓာနပြု၍ ဆုံးဖြတ်ရပေသည်။

အင်္ဂါများ... လူတို့နှင့်စပ်ဆိုင်သော ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ် တို့၏ အင်္ဂါကို ပရမတ္ထဇောတိကမည်သော ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ တွင်အစဉ်အတိုင်းပြဆိုပေသည်ကား ပါဏာတိပါတမှာ အင်္ဂါငါးပါး၊ အဒိန္နာဒါန်မှာအင်္ဂါ ငါးပါး၊ အဗြဟ္မစရိယာမှာ အင်္ဂါငါးပါး၊ မုသာဝါဒမှာ အင်္ဂါ၄-ပါး၊ သုရာပါဏမှာ အင်္ဂါ၄-ပါး၊ ဝိကာလဘောဇန အစရှိသော နောက်သိက္ခာပုဒ် ငါးပါးတို့မှာလည်း အင်္ဂါ၄-ပါး၄-ပါးစီ ပြဆို၍ ထားပေသည်။

ထိုသို့ရဟန်းတို့၏ဆိုင်ရာ ၂၂၀-သောဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်၊ လူတို့၏ ဆိုင်ရာငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးသော သုတ္တန်သိက္ခာပုဒ်တို့၌ အင်္ဂါကို အသီးသီးထားရ သည်မှာလည်း တခြားတပါးသောအခွင့်နှင့် ထားရသည် မဟုတ်။ ပျက်သည် မပျက်သည်ကို အတတ် အမှန်ဆိုဘို့ရန် အခွင့်နှင့် ထားရသည်။

ထို့ကြောင့် ပျက်မပျက်အရာ၌ အဋ္ဌကထာအရှင်တို့ အစဉ်အဆက် အချက်မူသေ ဥပဒေမူအတည်ပြု၍ လာခဲ့သော အင်္ဂါအချုပ်ကို လက်လွှတ်၍ ဟုတ်စလိလိ ယုတ္တိပြင်ပ အဆသဘောများနှင့် ပြောဆို ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ အရာမဟုတ်ပေ။

ထိုသို့ပျက်မပျက်ကိုဆုံးဖြတ်ရန် အချုပ်အခြာအင်္ဂါအသီးသီးနှင့် လာရှိသော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းတို့တွင် ယခုသိလိုကြသော ဝိကာလ ဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အချုပ်အင်္ဂါကို ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌-

“ဝိကာလဘောဇနဿ စတ္တာရိအင်္ဂါနိ၊ ဝိကာလော၊ ယာဝ ကာလိကံ၊ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ အနုမ္မတ္တကတာတိ။”

ဟူ၍လာပေသည်။

ဝိကာလော=နေ့လွဲသည်လည်းဖြစ်စေ၊ ယာဝကာလိကံ=ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်အဝင်အပါယာဝကာလိက ဝတ္ထုမျိုးလည်းဖြစ်စေ၊ အဇ္ဈော ဟရဏံ=လည်ချောင်းတွင်းသို့ မျိုမိသည်လည်းဖြစ်စေ၊ အနုမ္မတ္တကတာ= အရှူးအသွပ်မဟုတ်သည်လည်းဖြစ်စေ၊ ဣတိ=ဤသည်တို့ကား၊ ဝိကာလ ဘောဇနဿ=ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏၊ စတ္တာရိအင်္ဂါနိ=အင်္ဂါလေး ပါးတို့တည်း။

ဤအဋ္ဌကထာ အင်္ဂါအချုပ်၌ “ယာဝကာလိကံ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ခဲဘွယ်ဘောဇဉ် အဝင်အပါ ယာဝကာလိက ဝတ္ထုမျိုးကို နေ့လွဲသောအခါ မျိုမှသာလျှင် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ပျက်ထိုက်ကြောင်း၊ အဖျော် ရှစ်ပါးစသော ယာမကာလိကမျိုး-ထောပတ်၊ ဆီဦး၊ သကြား၊ သကာ စသော သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုမျိုး-ဇီးဖြူ၊ သျှိသျှား၊ ဖန်းခါး၊ ဆေး၊ ကွမ်းစသော ယာဝဇီဝိကမျိုးကို မျိုသော်လည်း ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ် မပျက်ထိုက်ကြောင်းကို ခြားနား၍ ပြတော်မူပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌။

“ဝိကာလတာ၊ ယာဝကာလိကတာ၊ အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တိဏီအင်္ဂါနိ” ဟူ၍လာသည်။

ဝိကာလတာ၊ နေလွဲသည်လည်းဖြစ်စေ။ ယာဝကာလိကတာ၊ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ် အဝင်အပါ ယာဝကာလိက ဝတ္ထုမျိုးလည်းဖြစ်စေ။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုသည်လည်းဖြစ်စေ။ ဣတိဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်၌။ တိဏီအင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါသုံးပါး တို့တည်း။

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိ၌လည်း“ယာဝကာလိကတာ”ဟူသောပါဠိဖြင့် ယာဝကာလိက ဝတ္ထုမျိုးသည်သာ သိက္ခာပုဒ်ပျက်ရာ အင်္ဂါဖြစ်ထိုက်ကြောင်း၊ ယာမ-သတ္တာဟ-ယာဝဇီဝိက-ဝတ္ထုမျိုးတို့သည်ကား သိက္ခာပုဒ်ပျက်ရာ အင်္ဂါမဟုတ်ကြောင်းကို ပြတော်မူပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း မနောရထပူရဏီ အမည်ရှိသော တိက အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၌-

“အတိက္ကန္တေမဇ္ဈန္တိကေ ယာဝကာလိကဿ အဇ္ဈောဟရဏံ ဝိကာလထောဇနံနာမ” ဟူ၍လာပေသည်။

မဇ္ဈန္တိကေ၊ မွန်းတည့်သောအခါသည်။ အတိက္ကန္တေ၊ လွန်ပြီးသည်ရှိသော်။ ယာဝကာလိကဿ၊ ယာဝကာလိကကို။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းသည်။ ဝိကာလဘောဇနံနာမ၊ ဝိကာလဘောဇနမည်၏။ ။

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိ၌လည်း----“ယာဝကာလိကဿ”ဟူသောပါဠိဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ပျက်ထိုက်သော အင်္ဂါ၌ ယာဝကာလိကဝတ္ထုမျိုးသည်သာ အပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယာမ-ဝတ္တာဟ၊ ယာဝဇီဝိက-ဝတ္ထုမျိုးတို့သည် အပါအဝင် အင်္ဂါမထိုက်ကြောင်းကို ပြတော်မူပေသည်။

အာသီ

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ပင်လျှင်။

“ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဌေနသဗ္ဗံ ယာဝကာလိကံ ဘောဇနန္တိ ဝုစ္စတိ”
ဟူ၍လာပေသည်။

ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဌေန=မျိုးအပ်သောအနက်ကြောင့်၊ သဗ္ဗံအလုံးစုံသော၊
ယာဝကာလိကံ=ယာဝကာလိကဝတ္ထုမျိုးကို၊ ဘောဇနန္တိ=ဘောဇနဟူ၍၊
ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိဖြင့်လည်းယာဝကာလိကဝတ္ထုမျိုးသည်သာ
သိက္ခာပုဒ်ပျက်ရာ အင်္ဂါဖြစ်ထိုက်ကြောင်း၊ ကြွင်းသောကာလသုံးမျိုးသည်
သိက္ခာပုဒ်ပျက်ရာအင်္ဂါ မဖြစ်ထိုက်ကြောင်းကို ခြားနား၍ ပြတော်မူ
ပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ပင်လျှင်-

ဝိကာလေ ယာဝကာလိကဿ ဘောဇနံ အဇ္ဈောဟရဏံ
ဝိကာလဘောဇနံ” ဟူ၍လာသည်။

ဝိကာလေ=နေလွဲသောအခါ၌၊ ယာဝကာလိကဿ= ယာဝ
ကာလိကဝတ္ထုမျိုးကို၊ ဘောဇနံအဇ္ဈောဟရဏံ=မျိုးခြင်းသည်၊ ဝိကာလ
ဘောဇနံ=ဝိကာလဘောဇနမည်၏။ ဤအဋ္ဌကထာပါဠိဖြင့်လည်း ဝိကာလ
ဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ပျက်ရာ၌ နောက်ကာလသုံးမျိုးသည်အပါအဝင်
အင်္ဂါမဟုတ်ကြောင်းကို ပြတော်မူပေသည်။

အင်္ဂုတ္တိရိဒ္ဓိကာကြီး၌ အထူးဖွင့်ဆိုချက်မရှိပေ။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း
သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ မဟာဝါအဖွင့်၌-

ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဌေန ဘောဇနံ၊ယာဝုဘတ္တာဒိကံ သဗ္ဗယာဝကာလိက
ဝတ္ထု၊ ဝိကာလေဘောဇနံ ဝိကာလဘောဇနံ။

ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန=မျိုးအပ်သောအနက်ကြောင့်၊ ဘောဇနံ= ဘောဇနံ မည်၏။ ယာဂုဘတ္တာဒိကံ=ယာဂုထမင်းစသော၊ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံ သော၊ ယာဝကာလိကဝတ္ထုမျိုးကိုမျိုးခြင်းသည်။ ဝိကာလဘောဇနံ= ဝိကာလ ဘောဇနံမည်၏။

ဤဋီကာပါဌ်ဖြင့်လည်း ယာဝကာလိကဝတ္ထုသည်သာ သိက္ခာပုဒ် ပျက်ရာအင်္ဂါဖြစ်ကြောင်း ကြွင်းသောကာလိက သုံးမျိုးသည် သိက္ခာ ပုဒ်ပျက်ရာ အင်္ဂါအချုပ်တွင်အပါအဝင်မဟုတ်ကြောင်းကို ဋီကာ အရှင်ပြတော်မူပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ၎င်းဋီကာ၌ပင်-

“ဝိကာလေ ယာဝကာလိကဝတ္ထုဿ အဇ္ဈောဟရဏာတိ အတ္ထော” ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူပေသည်။

ဝိကာလေ=နေလွဲသောအခါ၌၊ ယာဝကာလိကဝတ္ထုဿ= ယာဝ ကာလိကဝတ္ထုကို၊ အဇ္ဈောဟရဏာ=မျိုးသောအခါမှ၊ ဣတိ=ဤသည်လျှင်၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။ ဤဋီကာပါဌ်ဖြင့်လည်း ယာဝကာလိက ဝတ္ထုမျိုးသည်သာ ဝိကာလဘောဇနံသိက္ခာပုဒ် အရာမဟုတ် ကြောင်းကို ပြတော်မူပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ၎င်းဋီကာ၌ပင်လျှင် -

ဝိကာလေ ဘောဇနံ အဇ္ဈောဟရဏံ ဝိကာလဘောဇနံ၊ ကဿ ပန အဇ္ဈောဟရဏန္တိ၊ ယာမကာလိကာဒိနံ အနုညာကတ္တာ ဝိကာလဘောဇနဿ သဒ္ဓဿ ယာဝကာလိက အဇ္ဈောဟရဏေ နိရုဇ္ဈတ္တာ ယာဝကာလိကဿာတိ ဝိညာယတိ” ဟူ၍လာပေသည်။

ဝိကာလေ=နေလွဲသောအခါ၌၊ ဘောဇနံ အဇ္ဈောဟရဏံ= မျိုးခြင်းသည်၊ ဝိကာလဘောဇနံ=ဝိကာလဘောဇနံမည်၏။ ကဿ

နာမသို့

ပန=အဘယ်ကာလိကဝတ္ထုကို၊ အဇ္ဈောဟရဏံ=မျိုးခြင်းပေနည်း။
ဣတိ=ဤကား အမေးပုစ္ဆာတည်း။

ယာမကာလိကာဒိနံ= ယာမကာလိကအစရှိသောနောက်ကာလိက
သုံးမျိုးတို့ကို၊ အနုညတတ္တာ=နေလွဲသောအခါ စားသောက်ခြင်းငှါ
ခွင့်ပြုတော်မူပေသောကြောင့်၊ ဝိကာလဘောဇနဿ သဒ္ဓဿ= ဝိကာလ
ဘောဇနသဒ္ဓါ၏၊ ယာဝကာလိက အဇ္ဈောဟရဏေ=ယာဝကာလိက
ဝတ္ထုကိုမျိုးခြင်းအနက်၌၊ နိရုဇ္ဈတ္တာ=ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ယာဝကာလိကဿ=ယာဝကာလိကဝတ္ထုကို၊ အဇ္ဈောဟရဏံ=
မျိုးခြင်းပေတည်း။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိညာယတိ=သိအပ်၏။

(အမေးအဖြေ အကြောင်းယုတ္တိနှင့်တကွ အသေအချာလာသော
ဤဋီကာပါဌ်ဖြင့်လည်း ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ပျက်ရာ ယာမ
ကာလိကစသော နောက်နောက်ကာလိက သုံးမျိုးတို့မဆိုင်ကြောင်းကို
သိသာလှပေသည်။)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ၎င်းဋီကာ၌ပင်လျှင်-

“အတ္တတော ပန ကာယဒွါရ ပဝတ္ထာဝိကာလေ ယာဝကာလိက
အဇ္ဈောဟရဏစေတနာ ဝိကာလဘောဇနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။” ဟူ၍
လာပေသည်။

အတ္တတော ပန=လိုရင်းအနက်အားဖြင့်၊ ကာယဒွါရပဝတ္ထာ=
ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော၊ ဝိကာလေ=နေလွဲသောအခါ၌၊ ယာဝကာလိက
အဇ္ဈောဟရဏစေတနာ=ယာဝကာလိကဝတ္ထုမျိုးကို မျိုးသောစေတနာ
သည်၊ ဝိကာလဘောဇနံ=ဝိကာလဘောဇနမည်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊
ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏။

ဤဋီကာပါဌ်ဖြင့်လည်း ယာဝကာလိကဝတ္ထုမျိုးသည်သာ သိက္ခာ ပျက်ရာအင်္ဂါအစစ်ဖြစ်ကြောင်းကို သိအပ်လှပေသည်။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဝိမတိဝိနောဒနီ အမည်ရှိသောဋီကာ မဟာဝါခန္ဓက အဖွင့်၌-

ဘုဠိတဗ္ဗဋ္ဌေန ဘောဇနန္တိ ဣဒံ သဗ္ဗံ ယာဝကာလိကံ ဝုစ္စတိ၊
ဝိကာလေ ဘောဇနဇ္ဈောဟရဏံ ဝိကာလဘောဇနံ-ဟူ၍ဆိုပေသည်။

ဘောဇနန္တိ ဣဒံ=ဘောဇနံဟူသောဤစကားကို။ ဘုဠိတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ မျှအပ်သော အနက်ကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ယာဝကာလိကံ၊ ယာဝကာလိက ဝတ္ထုမျိုးကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝိကာလေနေလွဲသော အခါ၌၊ ဘောဇနဇ္ဈောဟရဏံ၊ ယာဝကာလိက ဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော ဘောဇနကိုမျှခြင်းသည်။ ဝိကာလဘောဇနံ၊ ဝိကာလဘောဇနမည်၏။ ဤဋီကာပါဌ်ဖြင့်လည်း ယာဝကာလိကသည်သာ သိက္ခာပုဒ် ပျက်ရာ အင်္ဂါဖြစ်ကြောင်းထင်လင်းပေသည်။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း၎င်း ဋီကာ၌ ပင်လျှင်။

ဝိကာလေ ယာဝကာလိကဿ ဘောဇနံ အဇ္ဈော ဟရဏံဝါ
ဝိကာလဘောဇနံ-ဟူ၍ဆိုပေသည်။

ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ဝိကာလေ။ နေလွဲသောအခါ၌။ ယာဝ
ကာလိကဿ၊ ယာဝကာလိကကို။ ဘောဇနံအဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျှခြင်းသည်။
ဝိကာလဘောဇနံ၊ ဝိကာလဘောဇနမည်၏။

နှစ်နည်းစီ၊ နှစ်နည်းစီ ဘွင့်ကြပေသည်မှာ ဘောဇနာ သဒ္ဒါကို
ဘောဇနဝတ္ထုဟောတစ်ချက် ယူကြသည်။ မျှခြင်း ကိရိယာ ဟောတစ်ချက်
ယူကြသည်။

လူတို့မည်သည် ကျမ်းဂန်စကားမျိုးကို မကျွမ်းကျင်ကြကုန်၊
ထိုကြောင့် ဖော်လိုက်သည်။ ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော အဋ္ဌကထာဋီကာ

ကြီးမှတစ်ပါး တစ်ခြားသော အဋ္ဌကထာကြီး ဋီကာကြီးတို့၌မူကား
ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏အနက်ကို သာမညသာ ဘွင့်ကြကုန်သည်။
။ဤမျှသောစကားရပ်တို့ဖြင့် အဋ္ဌဂ်ဥပုသ်သည်သည် ရောဂါဟူသော
ဂေလညအကြောင်းမရှိဘဲလျက် နေလွဲပြီးနောက် ဆေးသောက်
ကွမ်းစားမှုကို ပြုခဲ့သည်ရှိသော ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ် ပျက်မည်
မပျက်မည်ဟူသော အမေးပုစ္ဆာ၌ ဆေး၊ကွမ်းဟူသော ယာဝဇီဝိကဝတ္ထု
သည် သိက္ခာပုဒ်ပျက်ရန်အင်္ဂါတွင် အပါအဝင်မဟုတ်ကြောင်းကို
ဖြေဆိုလိုက်သည်။ **တရပ်။**

အချို့အယူ. . . . အချို့သောဝိနိစ္ဆယ စာဟောင်းများ၌ကား
အကြောင်းမရှိဘဲလျက် နေလဲသောအခါ နောက်ကာ လိကသုံးပါးကို
စားသောက်ခဲ့သည်ရှိသော ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် ပျက်ကြောင်းကို
အဆိုပါရှိကြသည်။

ဝိနိစ္ဆယဟောင်းတို့၌ ပါရှိသည့်အတိုင်း ယခုကာလ၌လည်း
အချို့သောဆရာတို့အယူရှိကြကုန်၏။

ယူကြပုံကား ဤဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်အရာ၌ ရဟန်းနှင့်လူ
အဆုံးအဖြတ် ထူးခြားကွဲလွဲခြင်းမရှိသင့် ရဟန်းမှာ အာပတ်သင့်လျှင်
လူမှာ သိက္ခာပုဒ်အပျက် ဆိုရမည်။

၎င်းပါဠိတော် အနာပတ္တိဝါရမှာလည်း--
အနာပတ္တိ ယာမကာလိကံ, သတ္တာဟကာလိကံ, ယာဝဇီဝိကံ,
သတိ ပစ္စယေ ဘုဉ္ဇတိ-ဟူ၍ဟောတော်မူပေသည်။

အဓိပ္ပါယ်. . . . အထက်ပါ ပါဠိတော်၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ရဟန်း
တို့အား နေလွဲသောအခါ နောက်ကာလိကသုံးပါးကို အာဟာရအကျိုးငှါ
အကပ်ခံလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏ မျိုးခွဲလျှင် မျိုးတိုင်း၊မျိုးတိုင်း ဒုက္ကဋ်

အာပတ်သင့်၏ ဆိုလိုသည်၊ နောက်ပါငြိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား အဖျော်ရည်မျိုးဟူသော ယာမကာလိကကို မွတ်သိပ်ခြင်းအကြောင်းနှင့် သောက်ခဲ့သော် အာပတ်မသင့် ထောပတ်၊ တင်လဲစသော သတ္တိဗျာကောလိကကို၎င်း၊ ဇီးဖြူသျှိသျှား အစရှိသော ယာဝဇီဝိကကို၎င်း၊ အနာရောဂါဟူသော ဂေလညအကြောင်းနှင့်သုံးဆောင်ခဲ့သော် အာပတ်မသင့်ဆိုလိုသည်။

ထိုကာလိကသုံးမျိုးကို ၎င်းအကြောင်းမရှိပဲ နေလွဲသောအခါ သုံးဆောင်ခဲ့လျှင်သင့်သော ဒုက္ခဋ္ဌိအာပတ်သည် အခြားကလာ၍ သင့်သောအာပတ်မဟုတ်၊ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ ဝိဘင်းက ထွက်သောအာပတ်ပင် ဖြစ်ပေသောကြောင့် ဝိကာလဘောဇနအာပတ်ပင်ဖြစ်သတည်း။

ထို့ကြောင့်အဋ္ဌကထာတို့၌ သန္နိဓိစသောသိက္ခာပုဒ်များသို့ ရောက်သောအခါ ထိုအာပတ်ကို ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်သင့်သည်ဟု အဆိုပါသတည်း။

ထိုဒုဋ္ဌိအာပတ်သည် ရဟန်းတို့အား ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်နှင့် သင့်သောအာပတ်ဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း ထိုအာပတ်အရာလူတို့မှာလည်း ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် အပျက်မဟုတ်လော။

အလုပ်သမားဥပုသ်သည်--ရဟန်းတို့၏ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အပျက်အင်္ဂါတွင် နောက်ကာလိကသုံးပါး ပါသင့်သကဲ့သို့ လူတို့၏ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်အပျက်အင်္ဂါတွင် နောက်ကာလိကသုံးပါး ပါသင့်ကြောင်းကိုလည်း အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး၏ လုပ်သားဥပုသ်သည်ဝတ္ထုသည် သက်သေပင်တည်း။

ထိုဥပုသ်သည်အား ညဉ့်အခါ၌ လေနာရောဂါ အပြင်းအထန် ဖြစ်လေ၏။ သေဌေးကြီးသိ၍ စတုမဇူကို သောက်ပါဟု ပေးလေသော် အရှင်တို့သောက်ကြပါကုန်၏လောဟု မေးပေ၏။ ငါတို့မှာအနာရောဂါ မရှိ၍ မသောက်ကြသည်ဟုဆိုပေသော် တစ်နေ့လုံးလုံးဥပုသ်ရသော အရှင်တို့မှ မသောက်ကြသည်ကို နေ့ထက်ဝက်မျှ ဥပုသ်ရသော အကျွန်ုပ် မသောက်ပါပြီဟု ပယ်လေ၏။ ထိုညဉ့်၌ပင်ထိုရောဂါဖြင့် သေဆုံး၍ ရုက္ခဇိုင်းနတ်ဖြစ်လေ၏။

ဤကား သေဌေးကြီး၏ လုပ်သားဥပုသ်သည်၏ ဝတ္ထုတည်း။

ဤဝတ္ထု၌ ငါတို့မှာ အနာရောဂါမရှိ၍ မသောက်ကြသည်ဟူသော သေဌေးကြီးစကားကိုထောက်၍ လူတို့၏ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် အပျက်အင်္ဂါတွင် နောက်ကာလိကသုံးပါးပါသင့်ကြောင်းကို သိသာ လှသည်မဟုတ်လော။

အထက်ကထုတ်ပြခဲ့သော အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ ယာဝကာလိက ကိုသာ ဆိုကြသည်မှာလည်း ယာဝကာလိကဝတ္ထုကို နေလွဲသောအခါ မျိုးခွဲလျှင် အကြောင်းရှိမရှိ မရွေးရ၊ဧကန္တသိက္ခာပုဒ်ပျက်တော့သည်၊ နောက်ကာလိကသုံးပါးကို မျိုးရာ၌ကား အကြောင်းမရှိပဲမျိုးပျက်ပေသည်၊ အကြောင်းရှိ၍မျိုးပေလျှင်မပျက်ပေ၊ ဤသို့ဧကန်ပျက်မဟုတ်၊ အဧကန် ပျက်ဖြစ်ပေ၍ အပျက်အင်္ဂါတွင် နောက်ကာလိကသုံးပါးကို မျိုးရာ၌ မဆိုကြပေသည်ဟု ယူပေမှ ထိုအဋ္ဌကထာ ဋီကာနှင့်အနာထပိဏ်ဝတ္ထု ညီညွတ်ကြမည်မဟုတ်လော။

ထို့ကြောင့် အကြောင်းမရှိပဲ နေလွဲပြီးနောက် ဆေးသောက်၊ ကွမ်းစားမှုသည် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အပျက် အပါအဝင်စင်စစ် ဧကန်ဖြစ်သတည်း။

ဤကား ဥပုသ်သည်တို့အား ဂေလည အကြောင်းမရှိပဲ ဆေး
သောက်မှု၊ ကွမ်းစားမှုက သိက္ခာပုဒ်အပျက်အင်္ဂါပြု၍ ပြောဟောကြ
ကုန်သော ဆရာတို့၏ အလိုပေတည်း။

အဖြေကို ဆိုပေအံ့ . . . ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်သည်
အလွန်ပေါ့သော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သည်။ သုရာပါနသိက္ခာပုဒ်
သည် အလွန်လေးသော လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကြီးဖြစ်သည်။

ထိုသုရာပါန လောကဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်ကြီးများ၌ပင် ရဟန်းတို့မှာ
အာပတ်သင့်တိုင်း လူတို့မှာသိက္ခာပုဒ်ပျက်သည်မဟုတ်။

ထို့ကြောင့် ပဗ္ဗဇေဒ္ဓက အဋ္ဌကထာ၌-

မဇ္ဇပါနေ ပန ဘိက္ခုနော အဇာနိတွာပိ ဗီဇတော ပဌာယ မဇ္ဇံ
ဝိပဿ ပါစိတ္တိယံ။ သာမဏေရော ဇာနိတွာဝ ပိဝန္တော သီလဘေဒံ
အာပဇ္ဇတိ။ နအဇာနိတွာ၊ သာမဏေရာနံ မဇ္ဇပါနံ သစိတ္တကံ
ပါရာဇိကဝတ္ထု။ အယံဝိသောသော-ဟူ၍မိန့်သည်။

မဇ္ဇပါနေပန=သေရည်သေရက်သောက်မှု၌ကား၊ ဘိက္ခုနော=
ရဟန်းအား၊ အဇာနိတွာပိ=သေရည်မှန်း၊သေရက်မှန်းမသိမူ၍လည်း၊
ဗီဇတော=သေမျိုးစေ့မှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ မဇ္ဇံ=သေရည်သေရက်ကို၊ ပိဝန္တဿ=
သောက်မိသည်ရှိသော်၊ ပါစိတ္တိယံ=ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏၊ သာ
မဏေရော=သာမဏေသည်၊ ဇာနိတွာဝ=သေရည်မှန်း၊ သေရက်
မှန်းသိ၍သာလျှင်၊ ပိဝန္တော=သောက်သည်ရှိသော်၊ သီလဘေဒံ=သီလပျက်
ခြင်းသို့၊ ဝါ=သိက္ခာပုဒ်ပျက်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ=ရောက်၏၊ အဇာနိတွာ=
သေရည်၊သေရက်မှန်း မသိမူ၍၊ ပိဝန္တော=သောက်မိသည်ရှိသော်၊
သီလဘေဒံ=သီလပျက်စီးခြင်းသို့၊ ဝါ သိက္ခာပုဒ်ပျက်ခြင်းသို့၊ နအာပဇ္ဇတိ=
မရောက်၊ သာမဏေရော=သာမဏေတို့၏၊ မဇ္ဇပါနံ=သေရည်

သေရက်သောက်မှုသည်၊ သစ်ထွက်၊ သစ်ထွက်ဖြစ်သော။ ပါရာဇိကဝတ္ထု၊ ပါရာဇိကမူပေတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိသေသော၊ ရဟန်း သာမဏေအထူးပေတည်း။ (အနက်)

ဤအဋ္ဌကထာ၌ သာမဏေကိုဆိုသဖြင့် လူတို့မှာလည်း သေရည် မှန်း သေရက်မှန်းသိ၍ သောက်မှသာ ဆောက်တည်သော သိက္ခာပုဒ် ပျက်သည်ဟူသော အနက်သည် အလွန်ထင်ရှားလေသည်။ **တရပ်။**

ထပေတွာ တုလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒီနိ ရတနပရိသဗ္ဗိ တာနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ။ (သီလက္ခန္ဓ်အဋ္ဌကထာ)

တုလိကံ၊ လဲသွတ်သောအခင်းကို၊ ထပေတွာ၊ ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗာနေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဂေါနကာဒီနိ၊ ဂေါနက အစရှိကုန်သော မဟာသယနအခင်းတို့သည်။ ရတနပရိသဗ္ဗိ တာနိပိ၊ ရတနာတို့နှင့် ချုပ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အပ်ကုန်၏။ (အနက်)

သုတ္တန္တိကဒေသနာယပန ဂဟဋ္ဌာနိပိ ဝသေန ဝုတ္တတ္တာ တေသံ သင်္ဂဟဏတ္ထံ “ထပေတွာ တုလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒီနိ ရတနပရိသဗ္ဗိတာနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ” တိ ဝုတ္တန္တိအပရေ။ (သီလက္ခန္ဓ် ဋီကာသစ်။ သာရတ္ထဒီပနီ။)

သုတ္တန္တိကဒေသနာယပန၊ သုတ္တာန်ဒေသနာတော်ကိုကား။ ဂဟဋ္ဌာနိပိ၊ လူဥပုသ်သည်တို့၏လည်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူလေသောကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုလူဥပုသ်သည်တို့ကို။ သင်္ဂဟဏတ္ထံ၊ ဥစ္စသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်၌ သဂြိုဟ်ရေတွက်ခြင်း ဌာ။

ထပေတွာတုလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒီနိ ရတနပရိသဗ္ဗိတာနိပိ ဝဋ္ဋန္တိတိ၊ ထပေတွာတုလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒီနိ ရတနပရိ

သိပ္ပံတန်ခိုးပိ ဝဋ္ဋန္တိ-ဟူ၍ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အပရေ၊ တစ်ပါးသောဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ (အနက်)

ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌ ရတနာဖြင့်ချုပ်အပ်ကုန်သော ဂေါနက စသောအခင်းတို့သည် ရဟန်းတို့အားမအပ်ကုန်ဟုဆို၏။

ထို့ကြောင့် သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ၌ ရတနာဖြင့်ချုပ်အပ်ကုန် သော်လည်း အပ်ပါကုန်၏ဟု ဆိုသည်မှာ လူဥပုသ်သည်တို့ကို ရည်၍ ဆိုသည်ဟူလိုသည်။

ဤဋီကာတို့ကိုထောက်သော် ဥစ္စာသယနသိက္ခာပုဒ်မှာလည်း ရဟန်းတို့ အာပတ်သင့်တိုင်း လူတို့မှာ သိက္ခာပုဒ်မပျက်ဟု သိအပ်သည်။

ဤသို့သော အဋ္ဌကထာဋီကာများကိုထောက်၍ လူ ရဟန်းနှစ်ဦး ဆိုင်ကြသော သိက္ခာပုဒ်စဉ် ရဟန်းတို့မှာ အာပတ်သင့်သော အမှုတိုင်း လူတို့မှာ သိက္ခာပုဒ် အပျက်မယူသာ၊ ရဟန်းတို့အာပတ်မှာ ဝိနည်းတော် အရာဖြစ်သည်၊ လူတို့သိက္ခာပုဒ်အပျက်မှာ သုတ္တန်အရာဖြစ်သည်၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြဆိုသော အင်္ဂါညီညွတ်မှ အပျက်ဆိုရမည်ဟု သိသာလှပေသတည်း။

ဤမျှသော စကားတို့ဖြင့် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အရာမှာ ရဟန်းနှင့်လူ အဆုံးအဖြတ် ထူးခြားကွဲလွဲခြင်း မရှိသင့်၊ ရဟန်းတို့မှာ အာပတ်သင့်လျှင် လူတို့မှာ သိက္ခာပုဒ် အပျက်ဆိုရမည်ဟူသော ဆရာတို့ အယူကို ဖြေလိုက်သည်။ **တစ်ရပ်။**

ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ရင်း၌ နေလွဲသောအခါ ယာဝ ကာလိကဝတ္ထုကိုမျိုးခွဲလျှင် ပါစိတ် အာပတ်သင့်သည်။ အကြောင်းမရှိဘဲ နောက်ကာလိက သုံးပါးကို မျိုးခွဲလျှင် ၎င်းသိက္ခာပုဒ်၏ အန္တရာပတ္တိဝိရဋ္ဌိ ဒုက္ကဋ္ဌ သင့်ကြောင့်လာသည်။ အန္တရာပတ္တိဝိရမည်သည် သိက္ခာပုဒ်

အသီးအခြားလာရှိသည်။ အန္တရာပတ္တိဝါရ ခြံလာသော ဒုက္ခန္ဓ အာပတ်သင့်လျှင်ပင် ဝိကာလဘောဇနမူလသိက္ခာပုဒ်ရင်း ပျက်ပြီဟူ၍ ရဟန်းတို့မှာပင် မဆိုသာ။

အန္တရာပတ္တိဝါရမည်သည် ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကြီး လေးပါး တို့မှာလည်း လာသည်ပင်ဖြစ်သည်။ ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကြီး၏ အန္တရာပတ္တိဝါရခြံလာသော ဒုက္ခအာပတ်ငယ် သင့်ရုံမျှနှင့် ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကြီးပျက်ပြီ၊ ပါရာဇိက ကျပြီ မဆိုသာပေ။

ထို့အတူ---ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကြီး တို့၌လာသော ဒုက္ခန္ဓ ထုလွှစွည်း အာပတ်ငယ် သင့်ရုံမျှနှင့် ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကြီး ပျက်ပြီ၊ ပါရာဇိကကျပြီ၊ လူဖြစ်ပြီမဆိုသာပေ။

သံဃာဒိသိသ် သိက္ခာပုဒ်ကြီး ၁၃-ပါးတို့၌လည်း အန္တရာ အာပတ် ငယ် အသီးအသီး လာသည်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအန္တရာ အာပတ်ငယ် သင့်ရုံမျှနှင့် မူလသိက္ခာပုဒ်ကြီးပျက်ပြီ၊ သီလဝိပတ္တိဆိုက်ပြီ၊ ဝုဋ္ဌာန ကံထိုက်ပြီ၊ ပရိဝဿမာနတ်ထိုက်ပြီမဆိုသာပေ။

ထို့အတူ အကြောင့်မရှိဘဲ နေလွဲသော အခါနောက် ကာလိက သုံးပါးကို မျှီမိ၍ ရဟန်းတို့မှာ အန္တရာပတ္တိဒုက္ခန္ဓသင့်ရုံမျှနှင့် ဝိကာလ ဘောဇန မူလသိက္ခာပုဒ်ကြီး ပျက်ပြီဟူ၍ မဆိုသာပေ။

မူလသိက္ခာပုဒ်ကြီး၏ အပျက် အင်္ဂါတွင် ယာဝကာလိကဝတ္ထုကိုသာ ပြဆိုကြသော အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့်အညီ နေလွဲသောအခါ ယာဝ ကာလိက ဝတ္ထုကို မျှီမှသာ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် ပျက်သည်ဟု ဆိုထိုက်ပေသည်။

သုတ္တန်လာ ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်သော လူတို့မှာမူကား ထိုအန္တရာပတ္တိဝါရခြံလာသော နောက်ကာလိက သုံးပါး

အတွက် အပျက်အင်္ဂါ မတိုင်ပေ။ ဤကား ရဟန်းတို့မှာ အကြောင်းမရှိဘဲ နေလွဲသောအခါ နောက်ကာလိကသုံးပါးကို မျှမိ၍ အန္တရာ ပတ္တိဝါရမှာလာသော ဒုက္ခဋ္ဌိအာပတ်သင့်ခဲ့လျှင်၊ လူတို့မှာလည်း ထိုကာလိကသုံးပါးကို ထို့နည်းအတူ မျှမိခဲ့လျှင်၊ ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ပျက်ရမည်ဆိုသောအယူကို ဖြေဆိုချက်တည်း။ **တစ်ရပ်။**

အနာထပိဏ်သဌေး---ဝတ္ထု၌ စတုမဓုမည်သည် နောက် ကာလိက သုံးပါးတွင် သတ္တာဟကာလိက ဝတ္ထုပေတည်း။ ထိုဝတ္ထုကို သဌေးမင်းကြီးတို့ သုံးဆောင်ကြပါ၏လော ဟုမေးလေရာ ငါတို့မှာ အနာရောဂါမရှိ၍ မသုံးဆောင် ကြသည်ဟုဆိုသော **သဌေးကြီး စကားတစ်ချက်။**

တစ်ရက်လုံးလုံး ဥပုသ်ရသော သဌေးကြီးတို့မှ မသုံးဆောင်ကြ လျှင် နေ့ထက်ဝက်မျှ ဥပုသ်ရသော အကျွန်ုပ်လည်း မသုံးဆောင်ပါပြီဟု **လုလင်က ဆိုသော စကားတစ်ချက်။**

ထိုနှစ်ချက်တွင် သဌေးစကားကို ထောက်၍ နောက်ကာလိက သုံးပါးကို အကြောင်းမရှိဘဲ နေလွဲသောအခါ သုံးဆောင်လျှင် ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ပျက်သည်ဟု ယူခဲ့သော် လုလင်စကားကို ထောက်ထား၍ ထိုလုလင်သည် ဂေလညအကြောင်း ထင်ရှားရှိလျက် စတုမဓုကို မသုံးဆောင်ဘဲ အသက်ကို အသေခံလေရကား အကြောင်း ရှိသော်လည်း မသုံးဆောင်ရ၊ သုံးဆောင်ခဲ့လျှင် သိက္ခာပုဒ်သည်ဟု ယူပါတော့လော ဆိုရန်။

ဂေလညအကြောင်းရှိလျက်နှင့် မသုံးဆောင်ဘဲအသေခံသော ထိုလုလင်အမှုမှာ သိက္ခာပုဒ် ပျက်မှုကြောင့် မသုံးဆောင်သည် မဟုတ်၊ သိက္ခာပုဒ် လျော့ပါးမှုကြောင့် မသုံးဆောင်ရသည်၊ သိက္ခာပုဒ်ကို

အသက်မျှမက ရှိသေလှသော သဒ္ဓါတရားအတွက် သက်သက်သာ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေပေလိမ့်မည်။

ထိုအခါ ဟုတ်လှပြီ၊ သိက္ခာပုဒ်ပင် မပျက်သော်လည်း လျော့ပါးရန် အချက်ထင်၍ ထိုလုလင်သည် မသုံးဆောင်သကဲ့သို့ သဌေးကြီးများလည်း လျော့ပါးရန်အတွက်ကြောင့်ပင် မသုံးဆောင်ကြပေသည်။ ပျက်ရန် အတွက်ကြောင့် မသုံးဆောင်ကြသည် မဟုတ်ဟုဆိုခဲ့သည်ရှိသော် အပျက်အင်္ဂါတွင် ယာဝကာလိက ဝတ္ထုကိုသာ ပြဆိုကြသော အဋ္ဌကထာ ဋီကာများနှင့်လည်း တပြေးတည်း ညီညွတ်ကြသည် မဟုတ်လော၊ ပျက်ရန် အတွက်ကြောင့်မသုံးဆောင်ကြ ဆိုသည်ဟုယူခဲ့သော် ယာဝကာလိက ဝတ္ထုကိုသာ အင်္ဂါအချုပ်လုပ်၍ ထားကြသော အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ရာသည် မဟုတ်လော။

(ထို့ကြောင့် ဝတ္ထုသက်သေဆိုသည်မှာ သဒ္ဓါတရားသို့လိုက်၍ ဖြစ်ကြသည်၊ သိက္ခာပုဒ်၏ အချုပ်အင်္ဂါသည်သာ ပမာဏ ဖြစ်ပေသည်။ ဤကား အနာထပိဏ်ဝတ္ထုကို ဖြေဆိုချက်တည်း။)

ယာဝကာလိကဝတ္ထုမှာ---နေလွဲသောအခါ ဂေလည အကြောင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မျိုမိလျှင်အာပတ် ဧကန် သင့်တော့သည်ဖြစ်၍ အပျက်အင်္ဂါတွင်ပါပေသည်၊ နောက်ကာလိက သုံးမျိုးမှာမူကား ဂေလည၊ ပိပါသ အကြောင်းမရှိဘဲမှ အာပတ်သင့်သည်၊ အကြောင်းရှိ၍မျှလျှင် အာပတ်မသင့်၊ ဤသို့အာပတ်သင့်မှု ဧကန်မဟုတ်၊ အနေကန်ဖြစ်သောကြောင့် အပျက်အင်္ဂါတွင် မပါပေသည်ဟူသော စကားမှာလည်း သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အချုပ်အင်္ဂါမည်သည် ပျက်ရန်ရှိသမျှကို ချန်ရသည်မဟုတ်၊ ယာဝကာလိကဝတ္ထုနှင့် တပေါင်းတည်း မချုပ်သာ လျှင် ဝတ္ထုအားလျော်စွာ ခွဲ၍သော်လည်း ချုပ်ရသည်၊ ယာဝကာလိက

အာသီ

ဝတ္ထုလည်း မှန်စေ၊ နေလည်းလွဲစေ၊ အကြောင်းလည်း ကင်းစေ၊ မျိုစေ၊ လေးပါးတစ်ရပ်။

ကြွင်းသော ကာလိကသုံးပါးတွင် တစ်ပါးပါးလည်း ဖြစ်စေ၊ နေလည်းလွဲစေ၊ အကြောင်းလည်းကင်းစေ၊ မျိုစေ၊ လေးပါးတစ်ရပ်။

ဤသို့ခွဲ၍သော်လည်း ချုပ်ရသည်။ ပျက်ရန်ရှိသမျှကို ချန်ရသည် မဟုတ်။ ထိုသို့လည်း အချုပ်မရှိခဲ့။ ထို့ကြောင့် အာပတ်သင့်မှု၊ သိက္ခာပုဒ် ပျက်မှု အနေကန် ဖြစ်သောကြောင့် မပါသည်မဟုတ်။ သိက္ခာပုဒ် ပျက်မှုပင် မဟုတ်သောကြောင့် မပါလေသတည်း။

(ဤတွင်ရွှေကား ဥပုသ်သည်တို့၏ အကြောင်းမရှိဘဲ နေလွဲ ကွမ်းစား ဆေးဝါး၊ ဆေးသောက်မှုများသည် ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ် အပျက်အင်္ဂါတွင် အပါအဝင်မဟုတ်ကြောင်းကို ဖြေဆိုလိုက်သောအခန်း ပြီး၏။)

ဒုတိယပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်

မေထုန်ငယ်ခုနစ်ပါး---အညှိုးအင်္ဂါတွင် ပါမည်မပါမည် မေးရာ၌။

ယခုကာလ ရှိရှိသမျှသော ပုထုဇဉ် လူရှင်ရဟန်းတို့၏ သီလစုသည် အညှိုးအင်္ဂါမှ လွတ်ခဲ့လေစွ။ အညှိုးအင်္ဂါကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ လာသည့် အတိုင်း ဆိုလိုက်အံ့။ မေထုန်ငယ်ခုနစ်ပါးမှ မလွတ်မကင်းသော သီလ သည် ညှိုးသောသီလမည်၏။ မေထုန်ငယ် ခုနစ်ပါးဆိုသည်ကား---

၁။ မာတုကာမ၏ အနင်းအနှိပ် အဆုတ်အနယ်ကို သာယာ ခြင်း တစ်ပါး။

- ၂။ မာတုကာမနှင့်တကွ ရယ်ဖွယ်၊ ရွှင်ဖွယ်၊ ကျီစယ်၊ ကျီစား ပြောဆိုသာယာခြင်းတစ်ပါး။
- ၃။ မာတုကာမနှင့် အချင်းချင်း စိန်းစိန်းစိုက်စိုက် ကြည့်ရှု သာယာမှုတစ်ပါး။
- ၄။ မာတုကာမ၏ အသံကို အနီးအဝေးကကြားရ၍ သာယာမှု တစ်ပါး။
- ၅။ ရှေးရှေးသောအခါက မာတုကာမနှင့်ပျော်ပါးဘူးသည်ကို အမှတ်ရ၍ တအောက်မေ့မေ့သာယာခြင်း တစ်ပါး။
- ၆။ တစ်ပါးသောသူတို့ မာတုကာမနှင့် ပျော်ပါး၍ နေသည် ကိုမြင်၍၊ ကြား၍ သာယာခြင်းတစ်ပါး။
- ၇။ ယခုစောင့်ထိန်းသော ဥပုသ်သီလ၏ အကျိုးကို နောင် နတ်သမီး နတ်သားဖြစ်၍ ခံစားစံစားလိုသော စိတ်ညွတ် ခြင်းတစ်ပါး။

ဤခုနစ်ပါးသည် မေထုန်ငယ် ခုနစ်ပါးမည်၏။ ။ ထိုခုနစ်ပါးတွင် တစ်ပါးပါးနှင့် စွန်းငြိသောသီလသည် သီလညိုး၊ သီလကျိုး၊ သီလပျက် မည်၏။

ဗြဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား၊ ဣဒံ၊ ဤခုနစ်ပါးတွင် တစ်ပါးပါးနှင့်ယှဉ်သော အမှုသည်လည်း။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ ဥပုသ်သီလဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သောအကျင့်၏။ ခဏ္ဍမ္ပိ၊ ကျိုးသည်လည်းမည်၏။ ဆိဒ္ဓမ္ပိ၊ ပေါက်သည် လည်းမည်၏။ သဗလမ္ပိ၊ ကြောင်သည် ကျားသည်လည်းမည်၏။ ကမ္မာသမ္ပိ၊ ပြောက်သည် ကျားသည်လည်းမည်၏။ (သတ္တနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်)

ဤသို့လာသော ပါဠိတော်မြတ်ကို နှလုံးထား၍ တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ ဆောင့်ထိန်းရသော သီလကို ထိုခုနစ်ပါးသော ညှိုးနွမ်းခြင်းမှကင်းလွတ် စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ ဥပုသ်နေ့၌ တစ်ထပ်စာ ထမင်းကိုစောစောစား၍ ဥပုသ်ခံယူပြီးနောက် တစ်နေ့ပတ်လုံး မာတုဂါမတို့နှင့် မတွေ့ရ မမြင်ရ၊ အသံစကားကိုမျှ မကြားရသော နေရာ၌ နေခြင်းငှါ သင့်မြတ်လှ လေသတည်း။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း။

အပရာယစ ကောဓော၊ ဥပနာဟော၊ မက္ခော၊ ပဋ္ဌာသော၊ က္ကဿာ၊ မစ္ဆရိယံ၊ မာယာ၊ သာထေယျံ၊ ထမ္ဘော၊ မာနော၊ အတိမာနော၊ မဒေါ၊ ပမာဒေါတိအာဒီနံ အနုပ္ပတ္တိယာ။

ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်အညီ ကောဓ၊ ဥပနာဟ၊ အစရှိသော ပါပဓမ္မတို့နှင့် လွတ်ကင်းမှ အကျိုးအပေါက် အပြောက် အကျား လွတ်သည်ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့်။

ညှိုးနွမ်းကြောင်းများ.. . . ကောဓ=အမျက်ထွက်၍ ဥပုသ် ကျိုးခြင်းတစ်ပါး၊ ဥပနာဟ=ရန်ညှိုးဘွဲ့၍ ဥပုသ်ကျိုးခြင်းတစ်ပါး၊ မက္ခ=သူ့ကျေးဇူးကိုချေ၍ ဥပုသ်ကျိုးခြင်းတစ်ပါး၊ ပဋ္ဌာသ=သူတစ်ပါး အညံ့အဖျင်း ဖြစ်အောင်ပြု၍ ဥပုသ်ကျိုးခြင်း တစ်ပါး၊ က္ကဿာ=သူတစ်ပါး ကို ငြူစု၍ ဥပုသ်ကျိုးခြင်းတစ်ပါး၊ မစ္ဆရိယ=ဝန်တို၍ ဥပုသ်ကျိုးခြင်း တစ်ပါး၊ မာယာ=မိမိ၌ရှိသောအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် ဥပုသ်ကျိုးခြင်း တစ်ပါး၊ သာထေယျ=မိမိ၌ မရှိသောဂုဏ်ကို အရှိပြု၍ပြခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျိုးခြင်းတစ်ပါး၊ ထမ္ဘ=ကိုင်းညွတ်ထိုင်သောသူကို မကိုင်းညွတ်ပြု ခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျိုးခြင်းတစ်ပါး၊ မာန=နှလုံးနေ မြင့်ခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျိုးခြင်းတစ်ပါး၊ အတိမာန=နှလုံးနေ အလွန်မြင့်ခြင်းကြောင့်

ဥပုသ်ကျီးခြင်းတစ်ပါး၊ မဒ-မာန်ယစ်ခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျီးခြင်းတစ်ပါး၊ ပမာဒ=မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော အဖျင်း အချော် အသော့အသွမ်း တို့ကို ပြုပြင်ခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျီးခြင်းတစ်ပါး၊ အတ္တုက္ကံသန=မိမိ ဘက်ကို အမြက်အသာပြုခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျီးခြင်းတစ်ပါး၊ ပရဝတ္တန= သူတစ်ပါးဘက်ကို အယုတ်အညံ့ ပြုခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျီးခြင်းတစ်ပါး၊ နိန္ဒာ=သူတစ်ပါးကို မျက်မှောက်၌ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျီးခြင်း တစ်ပါး၊ ဂရဟာ=သူတစ်ပါးကို မျက်ကွယ်၌ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့် ဥပုသ်ကျီး ခြင်းတစ်ပါး။

ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဥပုသ်ကျီးရန်၊ ညှိုးနွမ်းရန် ပါပဝိညာဉ်သည် အလွန်များပြားကုန်သည် ထို့ကြောင့် ယခုကာလမြင်မြင်သမျှသော လူလူရှင်ရှင် ပုထုဇဉ်တို့၏ သီလသည် အညှိုးအင်္ဂါမှ လွတ်ခဲ့စွဟု ဆိုပေသည်။

ဥပုသ်ကျီးမှု ၂-မျိုး... ဥပုသ်ကျီးခြင်းသည် နှစ်ပါးရှိ၏။ ခံယူဆောက်တည်မှုပျက်အောင် ကျိုးခြင်းတပါး၊ အကျိုးအာနိသင်သိမ် ဖျင်းရုံမျှ ကျိုးခြင်းတပါး။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပြအပ်သော အပျက်အင်္ဂါ ပြည့်စုံအောင် လွန်ကျူးမှုသည် ခံယူဆောက်တည်မှုပျက် အောင်ကျိုးခြင်းမည်၏။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော မေထုန်ငယ်ခုနစ်ပါးတွင် တပါးပါးနှင့် ငြိစွန်းမှု၊ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါပဓမ္မတို့တွင် တပါးပါးနှင့်ငြိ စွန်းမှုသည် အကျိုးအာနိသင် သိမ်ဖျင်းရုံမျှသော ကျိုးခြင်းမည်၏။

ဂေလည အကြောင်းမရှိဘဲ နေလွဲ ကွမ်းစား၊ ဆေးဝါး၊ ဆေး သောက်မှုသည် ထိုအမှုကို သာယာသော ကိလေသာမှုပင်ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် အညှိုးမှုစုတွင် ပါဝင်ရာသောအခွင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနာ ရောဂါဟူသော ဂေလညအကြောင်းမရှိဘဲ နေလွဲကွမ်းစား၊ ဆေးဝါး

ဆေးသောက်မှုကို ပြုခဲ့သည်ရှိသော် ဝိကာလဘောဇန သီလဥပုသ် ညှိုးသည်၊ အကျိုးအာနိသင် ညံ့သည်ဟူ၍ ဆိုရပေမည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း-အပ္ပိစ္ဆတာ၊ သန္တုဋ္ဌိတာ၊ သလ္လေခတာဒီနံစ ဂုဏာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ သင်္ဂဟိတော-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်အညီ။

အလိုနည်းခြင်း၊ ရောင့်ရဲခြင်း၊ ခေါင်းပါးခြင်းစသော ဂုဏ်တို့နှင့် ယှဉ်သော သီလမှ အကျိုး အပေါက်လွတ်သည်။ ထိုဂုဏ်နှင့်မယှဉ်မူ၍ မဟိစ္ဆတာ၊ အသန္တုဋ္ဌိတာ၊ အသလ္လေခတာ အစရှိသော အပြစ်တို့နှင့် ယှဉ်ခဲ့ပြန်မူ အကျိုးအပေါက် မလွတ်သည်သာဖြစ်၏။

မဟိစ္ဆတာ၊ မိမိအကျင့်ကို သူတစ်ပါးတို့ သိကြားစေလို၊ ထင်ရှား စေလိုသောကြောင့် ဥပုသ်ကျိုးခြင်း။

အသန္တုဋ္ဌိတာ၊ ယုတ်ညံ့သောအဝတ်၊ ယုတ်ညံ့သောအစား၊ ယုတ်ညံ့သောမြက်အခင်း၊ သစ်ရွက်အခင်း၊ စသည်တို့၌ ရောင့်ရဲခြင်းကို မပြုမူ၍ အဝတ်ကောင်း၊ အစားကောင်း၊ ညောင်စောင်းမွေ့ရာ၊ ကမ္မလာ ကော်ဇောစသောအိပ်ရာ နေရာကောင်းတို့ကို သာယာ၍ ဥပုသ်ကျိုးခြင်း။

အသလ္လေခတာ၊ သိက္ခာပုဒ်အပျက်အင်္ဂါ လွတ်ရုံမျှအားရ၍ ထို့ထက်အလွန်ခြိုးခြံမှု မရှိ၍ ဥပုသ်ကျိုးခြင်း။

သင်္ဂဟိတောရာမတာ၊ အပေါင်းအဘော်၌ မွေ့လျော်သည့်အတွက် ဥပုသ်ကျိုးခြင်း။

ဘဿာရာမတာ၊ သူတော်ကောင်းတစ်ရာမှ အလွတ်ဖြစ်သော စကား၌မွေ့လျော်သည့်အတွက် ဥပုသ်ကျိုးခြင်း။

ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် သီလညှိုးမှု၊ ဥပုသ်ညှိုးမှုသည် အလွန်ပင် ပေါများလှလေသတည်း။

ဤစကားရပ်တို့ဖြင့်---

ဥပုသ်ခံယူပြီးသော နောက်၌ သစ်ခေါက်ဆိုး၊ သစ်ရွက်ဆိုး၊ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်မျိုး မှတစ်ပါး ပိတ်ဖြူ၊ ပိုးဖဲစသော အဝတ်ကောင်း အထည်ကောင်းမျိုး၊ သင်ဖြူး ကော်ဇောစသော အိပ်ရာ နေရာကောင်းမျိုး၊ နေမလွဲမီပင် ဆေးကောင်း၊ ကွမ်းကောင်း၊ လဘက်ကောင်းမျိုး၊ နေလွဲသောအခါ ဆေးကွမ်းမျိုး အလုံးစုံတို့၌ သန္တုဋီ၊ သလ္လေခ ကင်းကွာ၍ သာယာစွာ သုံးဆောင်သမျှသည် ဥပုဒ်ကျိုးမှုချည်း ဖြစ်သတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ ခဏ္ဍသဒ္ဒါနှင့်လာသောကြောင့် အကျိုးဟူ၍ ဆိုပေသည်။ အကျိုးဆိုသော်လည်း အပျက်ကျိုးမဟုတ်၊ အညှိုးကျိုးစုသာတည်း။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အညှိုးစုသည် လူတို့၏ဥပုသ်သီလ၌သာမဟုတ် ရဟန်းတို့၏ သီလမှာလည်း နည်းတူပင်တည်း။

ရဟန်းတို့၏သီလ၌ ဝိနည်းနှင့်တိုင်းတာ၍ အာပတ်လွတ်ရုံမျှ စောင့်ထိန်းလျှင် အပျက်လွတ်၏။ အညှိုး အကျိုးမလွတ်၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ပါပဓမ္မတို့မှ လွတ်ကင်းစင်ကြယ်သော သီလသည်သာ လူ့သီလဖြစ်စေ၊ ရဟန်းသီလဖြစ်စေ၊ အနွမ်းအညှိုး အကျိုးအပေါက် အပြောက်အကျား ကင်းရှင်းလေသတည်း။

ခပ်သိမ်းသော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် နုလှစဉ်အခါ၌ ဤကဲ့သို့သော အကျိုးအပေါက် အပြောက်အကျားကိုပင် အဖြူအစင် အကောင်းအမြတ်ပြုလုပ်၍ တစ်ဘဝထက်တစ်ဘဝ ရင့်သန်ကြအောင် ကျင့်ဆောင်အားထုတ်ကြရကုန်သည်။ ရင့်မာသောဘဝသို့ ရောက်ကြမှ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော သီလသို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်သည်။

ဧကသို့

(အယံ=ဤဥပုသ်သည်တို့၏ နေလွဲကွမ်းစား၊ ဆေးဝါး၊ ဆေး
သောက်အဆုံးအဖြတ်သည်။ သဠိမေဝဿေ=၁၂၆၀-ပြည့်နှစ်၌၊
ဘဒ္ဒပဒေ=တော်သလင်းလ၌၊ နိဠိတော=အပြီးသို့ရောက်၏။)

ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်

အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

-----○-----